

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Інформаційно-аналітичні матеріали за підсумками 2015 року

Укладачі: В. С. Бакіров, В. В. Александров, М. О. Азаренков, В. О. Катрич,
З. Ф. Назиров, А. М. Удод, Ю. В. Холін, В. М. Ришков,
О. Ф. Тирнов, О. О. Анощенко, Н. А. Вінникова, С. І. Виноградова,
А. В. Горадзе, І. М. Дончик, І. К. Журавльова, Л. О. Іваненко,
М. І. Іванова, В. Ю. Іващенко, С. М. Куліш, В. Г. Левчук,
Д. О. Лобанов, Р. Е. Лунячек, Л. М. Максименко, Т. О. Маркова,
С. С. Махновський, А. В. Пантелеймонов, В. С. Пахаренко,
С. І. Посохов, Т. Д. Синиця, В. М. Сухов, В. О. Темченко,
Г. М. Тимченко, О. І. Фадєєв, М. А. Фоломєєв, Н. С. Хруськова,
В. І. Чеботарьов, О. О. Шаповалова, І. Б. Шрамко

ЗМІСТ

ВСТУП. Університет – Харкову і Слобожанщині, Україні та світу

I. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

- 2.1. Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності
- 2.2. Результати науково-дослідних робіт
- 2.3. Підготовка кадрів вищої кваліфікації, робота докторантури й аспірантури
- 2.4. Студентська науково-дослідна робота

III. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ – ОСНОВНІ КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ

- 3.1. Напрями і спеціальності підготовки фахівців
- 3.2. Контингент осіб, які навчаються на денній і заочній формах навчання
- 3.3. Успішність студентів і випуск фахівців на денній і заочній формах навчання
- 3.4. Прозорість освітнього процесу. Студентський моніторинг освітнього процесу
- 3.5. Працевлаштування випускників і студентів
- 3.6. Розвиток академічної мобільності
- 3.7. Прийом на навчання до університету в 2015 році

IV. НАУКОВО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

- 4.1. Модернізація освітнього процесу відповідно до Закону України «Про вищу освіту»
- 4.2. Моніторинг освітньої діяльності
- 4.3. Підвищення педагогічної майстерності
- 4.4. Електронна (дистанційна) освіта

V. ДОВУЗІВСЬКА ОСВІТА

- 5.1. Підготовка до вступу в університет
- 5.2. Малий каразінський університет
- 5.3. Робота з обдарованими дітьми
- 5.4. Співпраця з Малою академією наук України
- 5.5. Профорієнтаційна робота
- 5.6. Шефська допомога

VI. ВИХОВНА, КУЛЬТУРНА І СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

VII. ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

VIII. МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС УНІВЕРСИТЕТУ

8.1. Музей історії університету

8.2. Музей природи

8.3. Музей археології

IX. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

X. ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

XI. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

XII. ВИКОНАННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ, А ТАКОЖ ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ

XIII. ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ

XIV. РЕЙТИНГИ КАФЕДР ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ У 2014/2015 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

ВСТУП. УНІВЕРСИТЕТ – ХАРКОВУ І СЛОБОЖАНЩИНІ, УКРАЇНІ ТА СВІТУ

У 2015 році університет продовжував удосконалювати освітній процес, розвивав наукові дослідження, підвищував інноваційну активність, зміцнював міжнародні зв'язки. Особлива увага приділялася зростанню якості освіти, розвитку академічної мобільності, посиленню ролі університету як центру культури та просвітительства, соціальному захисту і соціальній підтримці викладачів та студентів, розвитку матеріально-технічної бази, забезпеченню фінансової стабільності університету, результативності наукових досліджень.

Університет та історична пам'ять

У 2015 році університет відзначив 210 років від дня відкриття. До ювілею було підготовлено і видано декілька видань, зокрема: «Ректори: біобібліографічний довідник»; монографія «Харківський університет та українська культура»; «Почесні члени та почесні доктори університету: біографічний довідник»; «Василь Назарович Каразін: діалоги у часі й просторі (дослідження і матеріали)»; «Харківський університет: хроніка подій (1991–2014 рр.)». Презентації ювілейних видань було проведено в лютому–березні 2015 р. Найближчим часом буде видано інші підготовлені до 210-річчя видання: «Харківський університет в образотворчому мистецтві: альбом»; «Вкарбовані в літопис науки: довідник» (2-е видання).

Ювілею університету було присвячено низку конференцій. Зокрема, історичний факультет та ЦНБ спільно з Харківським національним університетом мистецтв імені І. П. Котляревського, Харківською організацією Національної спілки художників України, Харківським художнім музеєм та архівом Польської Академії Наук (PAN) 11-12 листопада 2015 р. провели конференцію «Харків – університетське місто». У грудні 2015 р. відбулася XXXII Міжнародна краєзнавча конференція молодих

учених «Наука і освіта у краєзнавчому вимірі», присвячена 210-й річниці заснування Харківського університету (організатори – історичний факультет та Центр краєзнавства імені П. Т. Тронька).

Було оновлено центральну частину експозиції Музею історії університету, яка відображає сучасний стан університету. На сьогодні в музеї створено низку баз даних (біографії видатних вчених, вихованців, почесних докторів Харківського університету; символи та емблеми Харківського університету), зібрано понад 200 інтерв'ю випускників Харківського університету. Протягом 2014–2015 рр. організовано тимчасові виставки: «Подарунки Харківському університету», «Святкування Дня заснування Харківського університету в XIX–XX ст.», «Студенти університету у 1920-ті роки: повсякдення». Музеєм проведено конкурс віртуальних виставок на тему «Харківський університет – місту, Україні, світу», які було підготовлено студентами вищих навчальних закладів м. Харкова.

До святкування ювілейної дати університету в електронному репозитарії університету eKhNUiR створено розділ «Alma mater – до 210-річчя Харківського університету». У цьому розділі розміщено 14 колекцій, близько 1 100 повнотекстових версій історичних матеріалів. Серед колекцій є такі:

- «Імператорський Харківський університет у фотографіях»;
- «Перші видання Імператорського Харківського університету»;
- «Списки студентів Імператорського Харківського університету»;
- «Імператорський Харківський університет очима сучасників»;
- «Викладання предметів в Імператорському Харківському університеті».

Протягом року в Центральній науковій бібліотеці відбулися 34 книжково-ілюстративні виставки, присвячені історії університету. Крім того, експонувалися виставки, присвячені видатним ученим університету: М. Ф. Сумцову, В. А. Стеклову, О. В. Погорелову, М. П. Барабашову, В. І. Палладіну, О. І. Білецькому, М. І. Туган-Барановському та іншим. На

сайті бібліотеки представлено 14 віртуальних виставок, у тому числі: «Василь Назарович Каразін (1773–1842)», «Університетські імена у назвах вулиць Харкова», «Іван Степанович Рижський (1755–1811)», «П. П. Гулак-Артемівський (1790–1865)». У червні 2015 року в ЦНБ відбулася прем'єра історико-публіцистичного фільму «Святитель Іоанн Шанхайський. Харків. Початок шляху». Фільм створено завдяки інформаційній підтримці університету, який пишається своїм видатним вихованцем. Спільно з Музеєм археології було підготовлено виставку, присвячену 210-річчю заснування університету, – «...І на тім рушничкові оживе все знайоме...».

За ініціативи студентів у квітні 2015 р. було проведено конкурс фото-та відеоробіт студентів «Моєму університету – 210» та організовано творчий конкурс есе «Харківський університет: погляд у майбутнє».

10 лютого 2015 р. відбулося урочисте засідання Асамблеї вчених рад університету за участю професорсько-викладацького складу, студентів, випускників та почесних гостей, серед яких були віце-президент НАН України, голова Наглядової ради університету Анатолій Загородній, віце-президент НАН України Антон Наумовець, президент Співки ректорів вищих навчальних закладів України, ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, академік Національної академії наук України Леонід Губерський, президент Національної академії правових наук України, ректор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Василь Тацій, заступник Міністра освіти і науки України Максим Стріха, член Президії Національної академії педагогічних наук України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Іван Прокопенко, голова ради директорів Науково-технологічного комплексу «Інститут монокристалів», академік Національної академії наук України Володимир Семиноженко, виконуючий обов'язки командира 92-ї окремої механізованої бригади, полковник Владислав Клочков.

Про визначні досягнення багатьох поколінь харківської спільноти та важливу роль університету у розвитку української культури розповів ректор, академік В. С. Бакіров, який виступив із доповіддю «Харківський університет та українська культура». Після завершення презентації лауреат міжнародних конкурсів Віталій Лашко виконав пісню «Дивлюсь я на небо...», написану випускником Харківського університету, відомим поетом Михайлом Петренком.

У межах заходу було вручено подяки працівникам університету, які брали участь у захисті незалежності та територіальної цілісності України. Окрім того, з метою допомоги військовослужбовцям та їхнім родинам підписано Меморандум про співпрацю між Радою ректорів вищих навчальних закладів Харківського регіону та командуванням 92-ї окремої механізованої бригади.

Завершилося зібрання прочитанням уривку вірша видатного вихованця університету, українського поета Володимира Сосюри «Любіть Україну» та співом у виконанні університетського академічного хору гімну «Молитва за Україну», автором якого є також випускник університету, композитор Микола Лисенко.

У 2015 р. були урочисто відкриті дві меморіальні дошки. Перша – академіку П. Т. Троньку (на Головному корпусі, 15 липня 2015 р.). 27 жовтня 2015 р. відбулося відкриття меморіальної дошки випускнику ХНУ імені В. Н. Каразіна художнику Г. Семирадському (вул. Університетська, 23).

На могилі професора В. Ф. Лаврушина, ректора університету в 1960–1966 рр., відкрито пам'ятник роботи скульптора Олександра Рідного.

Ведуться роботи зі встановлення біля Головного корпусу (майдан Свободи, 4) пам'ятників Нобелівським лауреатам, які вчилися та працювали в Харківському університеті, – Іллі Мечникову, Льву Ландау, Саймону Кузнецю. Пам'ятники споруджуються за рахунок спонсорської фінансової допомоги і будуть відкриті у січні 2016 року.

У межах святкування 70-ї річниці Перемоги у Великій вітчизняній війні 8 травня 2015 р. відбулося урочисте покладання квітів до пам'ятника студбатівцям. Від учасників бойових дій на мітингу виступив головний метролог університету Г. С. Бенда, який розповів про свій фронтовий шлях у лавах партизанських загонів. Делегація університету вшанувала пам'ять викладачів-учасників покладанням квітів до їхніх могил. Серед них, зокрема, – Герої Радянського Союзу К. М. Курячий, Д. А. Ушаков, В. Є. Канський, а також колишні ректори, які керували університетом у воєнний період.

8 травня 2015 р. відбулася Конференція трудового колективу, присвячена вшануванню подвигу ветеранів війни. За відвагу та незламність духу у боротьбі за вільне майбутнє і незалежність Вітчизни медаль В. Н. Каразіна було вручено головному метрологу університету, доценту Г. С. Бенді. Також подяками ректора були відзначені учасники бойових дій і учасники війни. З доповіддю «Університет і війна» виступив декан історичного факультету, професор С. І. Посохов, який розповів про життя та діяльність університету у війни, труднощі, з якими довелося зіткнутися представникам університетської спільноти під час окупації Харкова, а також зачитав спогади деяких професорів і студентів про найтяжчі роки війни та радість від довгоочікуваної перемоги. Завершилася конференція привітанням ветеранів від танцювальних, вокальних колективів та хору університету.

Просвітницька діяльність, формування світоглядної позиції та ціннісних орієнтацій молоді

Університет активно працював над просуванням цінностей науки, просвіти і культури в суспільстві, в першу чергу – серед молоді.

Нового поштовху цій роботі надало завершення переобладнання Музею археології. У музеї зберігаються понад 200 000 артефактів, а також бібліотека й «золота комора», в якій знаходяться вироби з цінних металів і коштовного каміння. Нову виставкову залу музею було урочисто відкрито в

головному корпусі 20 листопада 2015 р. Нова зала з настінними панно і художніми розписами, ефектно освітленими вітринами з цікавими експонатами та вмонтованими в підлогу знахідками стала шедевром сучасного музейного мистецтва. До відкриття оновленої експозиції видано присвячений їй буклет.

24 жовтня 2015 р. відбулося відкриття Художньої галереї імені Г. Семирадського (Північний корпус, майдан Свободи, 6). Серед її експонатів – картини сучасних художників, виконані у реалістичній манері на різну тематику. Задум про створення картинної галереї виник після проведення в університеті благодійного аукціону «Університет. Мистецтво. Мир», метою якого було збирання коштів на підтримку поранених військовослужбовців із зони АТО, які проходять лікування у військовому госпіталі. Учасники аукціону вирішили подарувати придбані картини університету.

Великої популярності в Харкові і далеко за його межами набув такий структурний підрозділ університету, як ЄрміловЦентр. Місія центру – популяризація сучасного мистецтва та культури, створення майданчиків для демонстрації виставкових проектів, інноваційна просвітницько-освітня діяльність. Центр сприяє розвитку сучасного українського мистецтва, його інтегруванню у світовий мистецький контекст, підтримує молодих авторів, є комунікативною платформою для українських і зарубіжних фахівців у сфері сучасного мистецтва. У 2015 році в центрі проведено 14 виставкових проектів, у яких взяли участь 112 українських та закордонних митців. У ЄрміловЦентрі проходили майстер-класи художників, дизайнерів та архітекторів, лекції з історії українського авангарду, сучасного мистецтва та графічного дизайну, дискусії, конференції, перфоманси та кінопокази. Відбулися Харківський урбаністичний фестиваль, а також фестиваль експериментального театру. ЄрміловЦентр активно співпрацював з європейськими культурними та дипломатичними інституціями.

Великий резонанс мала «Ніч науки» в Каразінському університеті, проведена 6 вересня 2015 року. Акція зібрала школярів, вчителів, студентів, викладачів, харків'ян та гостей міста, які прийшли доторкнутися до науки разом зі своїми роинами.

Розширив свою діяльність ЛандауЦентр – науково-демонстраційний освітній осередок, відкритий у 2014 році. ЛандауЦентр став популярним не лише серед харків'ян, сюди приїжджають на екскурсії з інших міст. ЛандауЦентр є єдиним приуніверситетським центром інтелектуального дозвілля в Україні. У центрі проводяться щомісячні виставки, присвячені різноманітним наукам – фізиці, математиці, біології, механіці, інформатиці. Діє постійна виставка, що включає унікальні експонати, створені вченими університету. Також щотижнево відкриваються експозиції, присвячені певній тематиці.

Протягом року в університеті неодноразово проходили заходи, спрямовані на згуртування університетського колективу навколо ідей патріотизму, забезпечення єдності України, підтримку української армії. Серед проведених акцій – благодійний аукціон «Університет. Мистецтво. Мир» (29 січня 2015 р.), спрямований на збирання коштів задля підтримки поранених військовослужбовців із зони АТО; участь у студентській патріотичній хвилі «Харків – це Україна. Україна понад усе» (13 жовтня 2015 р.), II Євроатлантичний молодіжний безпековий форум (17-18 листопада 2015 р.), вшанування пам'яті жертв голодоморів (28 листопада 2015 р.), зустріч студентів університету з Богданом Гаврилишином, дійсним членом Римського клубу, членом ініціативної групи «Першого грудня», на тему «Молодь змінить країну» та інші.

Університет у глобальних та національних рейтингах

Стратегічною метою розвитку університету як дослідницького закладу є максимальне наближення до основних показників провідних університетів і створення передумов для входження до 500 кращих університетів у визнаних

університетських рейтингах.

У 2015 році Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна брав участь у декількох національних і міжнародних дослідженнях з визначення рейтингів університетів. У рейтингах – як національних, так і міжнародних – оцінювалися такі напрями діяльності вищих навчальних закладів: наукова діяльність, підготовка наукових кадрів, міжнародна активність, інноваційна діяльність, освітня діяльність, фінансування навчального процесу та наукових досліджень.

У 2015 році за дослідженням QS World University Rankings університет удруге увійшов до 500 найкращих університетів світу. QS World University Rankings – це глобальне дослідження та рейтинг кращих вищих навчальних закладів світового значення за показником їхніх досягнень у галузі освіти і науки. Рейтинг розраховано за методикою британської консалтингової компанії Quacquarelli Symonds (QS). Створений у 2004 році Quacquarelli Symonds спільно з британським виданням Times Higher Education, рейтинг QS є одним із найбільш впливових глобальних рейтингів університетів. Входження університету до світового рейтингу QS стало одним із логічних результатів виконання стратегічної програми розвитку й фактом визнання його університетом світового класу.

Каразінський університет також брав участь у рейтингу кращих університетів світу Times Higher Education (THE). У дослідженні за 2015 рік наш університет разом з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка увійшов до групи 500+ (позиція 601-800).

У 2014 році університет було оцінено Академічним рейтингом університетів світу, також відомим як «Шанхайський рейтинг» (ARWU). Наш університет увійшов до групи 500+.

Рейтинги QS, Times Higher Education та Шанхайський складають трійку найвпливовіших і найавторитетніших рейтингових досліджень університетів світу. Каразінський університет є єдиним українським університетом, представленим у всіх цих рейтингах.

У 2014/2015 навчальному році університет втретє взяв участь у новому рейтингу U-Multirank, запровадженому Європейською Комісією. На відміну від багатьох інших рейтингів, у цьому дослідженні місця ВНЗ не визначаються, а дається порівняння з показниками діяльності інших університетів. У дослідженні U-Multirank проаналізовано діяльність 850 університетів із 70 країн, порівнювали 1 000 факультетів та 5 000 освітніх програм. У галузі освітньої діяльності показники університету оцінено як «дуже хороші» та «хороші», в галузі наукових досліджень та інноваційної діяльності – як нижчі за середні значення, в галузі інтернаціоналізації – як середні. У цілому, показники університету є порівнянними з показниками відомих університетів Східної Європи.

Університет присутній у міжнародному рейтингу Scimago Institutions Rankings, який визначається на основі аналізу кількості та якості публікацій, зареєстрованих наукометричною і бібліографічно-реферативною системою SCOPUS. Рейтинг порівнює показники близько 3 000 установ (університетів, академій наук, національних наукових агентств, дослідницьких інститутів) з понад 104 країн світу. Враховані в рейтингу установи забезпечують випуск понад 80 % усіх наукових публікацій світу. У цьому рейтингу у 2015 році університет є другим серед представлених у рейтингу 22 вітчизняних ВНЗ та інститутів НАН України.

У міжнародному академічному рейтингу університетів (University Ranking by Academic Performance – URAP) за 2014/2015 навчальний рік, який опублікував Технічний університет Середнього Сходу (Туреччина), Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна посідає другу позицію серед національних ВНЗ (534 місце в Європі, 1 362 позиція серед 2 500 провідних університетів світу). У рейтингу представлені такі українські ВНЗ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», Львівський національний університет імені Івана Франка, Національний технічний університет «Львівська політехніка».

У консолідованому рейтингу 286 вищих навчальних закладів України, складеному у липні 2015 р. інформаційним ресурсом «Освіта.іа» на основі рейтингів ВНЗ «ТОП–200 Україна», «Scopus» та «Вебоетрикс», університет посів друге місце. Першу позицію посів Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

У рейтингу «ТОП–200 Україна» за 2015 рік, складеному Центром міжнародних проєктів «Євроосвіта» у партнерстві з міжнародною групою експертів, університет посів, як і у 2010–2014 рр., третє місце.

У рейтингу «Наука України в дзеркалі наукоетричної бази даних SciVerse Scopus» університет стабільно посідає друге місце серед ВНЗ України.

У травні 2015 р. було оприлюднено результати визначення рейтингів прозорості національних університетів, учасниками якого стали 96 освітніх закладів. Рейтинг було укладено аналітичним центром Cedos за підтримки Міжнародного фонду «Відродження». Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна посів другу сходинку. Методика рейтингу передбачала оцінку рівня академічної та фінансової прозорості університету, який формується такими складниками, як публікація фінансових документів на сайті закладу; публікація на сайті інформації про державні закупівлі; наявність на сайті інформації про розмір плати за весь термін навчання; наявність на сайті інформації про розмір плати за надання додаткових освітніх послуг; відповідь на запити про публічну інформацію; наявність інформації щодо вищого керівництва, складу вченої ради, річного звіту ректора, адміністративних документів та оголошень про вакантні науково-педагогічні посади на сайті закладу.

Аналіз результатів участі університету у різних рейтингових дослідженнях свідчить, що сильними сторонами університету є високе відношення кількості викладачів до кількості здобувачів вищої освіти, порівняно високий відсоток публікацій за участю міжнародних партнерів та велика частка серед студентів іноземців. Найслабкішими у порівнянні з

іншими університетами світового класу є такі сторони, як ознайомлення роботодавців та академічних експертів з роботою університету; низька результативність наукових досліджень та інноваційної діяльності; мала кількість захистів дисертацій.

І. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Станом на 1 грудня 2015 р. в університеті працювали 1 609 штатних науково-педагогічних працівників та 235 науковців, серед яких – два академіки НАН України, 3 член-кореспонденти НАН України, 254 доктори наук, професори і 886 кандидатів наук, доцентів (табл. 1.1)

Таблиця 1.1

Кадровий склад університету станом на 01.12.2015 р.

№ з/п	Науково-педагогічні працівники та працівники	Кількість штатних працівників, осіб	
		2014/2015 н. р.	2015/2016 н. р.
	Усього	4 196	4 145
1	Науково-педагогічні працівники	1 564	1 609
2	Наукові працівники	285	235
3	Доктори наук, професори, у т. ч.	253	254
	3.1. науково-педагогічні працівники	233	233
	3.2. наукові працівники НДЧ	20	21
4	Кандидати наук, доценти, у т. ч.	884	886
	4.1. науково-педагогічні працівники	771	795
	4.2. наукові працівники НДЧ	113	91
5	Навчально-допоміжний персонал	707	695
6	Допоміжний персонал НДЧ	110	85
7	Адміністративно-управлінський персонал	390	388
8	Господарський і обслуговуючий персонал	1 140	1 133

В університеті працюють 384 зовнішні сумісники, серед яких – 16 академіків і член-кореспондентів НАН України, 127 докторів наук і 171 кандидат наук.

Таким чином, усього в навчальному процесі й науковій роботі брали участь 381 доктор наук, професор і 1 057 кандидатів наук, доцентів.

Серед науково-педагогічних працівників 63,8 % мають наукові ступені та вчені звання (табл. 1.2).

Найбільший відсоток кадрів вищої кваліфікації мають факультети: історичний (100 %), радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем (100 %), юридичний (87,9 %); філософський (87,9 %), фізико-технічний (87,55 %) (табл. 1.3).

Серед деканів факультетів 63,6 % – докторів наук, професорів і 36,3% – кандидатів наук, доцентів; середній вік – 55 років; серед завідувачів кафедр 72,5% – докторів наук, професорів, 27,4 % – кандидатів наук, доцентів; середній вік – 58 років (табл. 1.4).

Порівняно з 2014 роком на 3,9 % зменшилася частка науково-педагогічних працівників пенсійного віку (табл. 1.5)

Таблиця 1.2

Науково-педагогічні працівники

Науково-педагогічні працівники	2014/2015 н. р.		2015/2016 н. р.	
	Кількість	%	Кількість	%
Усього	1 564	100%	1 609	100%
У тому числі:				
докторів наук, професорів	233	15,1	233	14,4
кандидатів наук, доцентів	771	50,6	795	49,4
Усього науково-педагогічних працівників із науковими ступеннями та вченими званнями	1 004	65,7	1 028	63,8
Середній вік	48		48	
До 30 років	120	7,6	138	8,5
30–39 років	410	26,2	422	26,2
40–49 років	395	25,2	408	25,3
50–59 років	310	19,8	310	19,2
Понад 60 років	305	19,5	331	20,5
Пенсійного віку, чол.	234	59,3	203	59,3
Пенсійного віку, жін.	160	40,6	139	40,6
Усього науково-педагогічних працівників пенсійного віку	394	25,1	342	21,2

Таблиця 1.3

Науково-педагогічні працівники на факультетах

(станом на 01.12.2015 р.)

№ з/п	Факультети, загально-університетські кафедри	Кількість осіб	У тому числі							
			Доктори наук, професори		Кандидати наук, доцент		Викладачі з наук. ст. і вч. званням		Викл. без наук. ст. і вч. звання	
			К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%
1	Біологічний	83	11	13,2	43	51,8	54	65,0	29	34,9
2	Геології, географії, рекреації і туризму	66	9	13,6	27	40,9	36	54,5	30	45,4
3	Екологічний	24	4	16,6	6	25,0	10	41,6	14	58,3
4	Економічний	124	14	11,2	70	56,4	84	67,5	40	32,2
5	Іноземних мов	216	11	5,0	73	33,7	84	38,8	132	61,1
6	Історичний	39	15	38,4	24	61,5	39	100	-	-
7	Комп'ютерних наук	41	16	39,0	13	31,7	29	70,7	12	29,2
8	Медичний	155	14	9,0	76	49,0	90	58,0	65	41,9
9	Математики і інформатики	63	15	23,8	35	55,5	50	79,3	13	20,6
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	82	8	9,7	44	53,6	52	63,4	30	36,5
11	Психології	42	4	9,5	28	66,6	32	76,1	10	23,8
12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	49	16	32,6	33	67,3	49	100	-	-
13	Соціологічний	63	8	12,6	34	53,9	42	66,6	21	33,3
14	Фізико-енергетичний	21	2	9,5	13	61,9	15	71,4	6	28,5
15	Фізико-технічний	40	12	30,0	23	57,5	35	87,5	5	12,5
16	Фізичний	65	13	20,0	39	60,0	52	80,0	13	20,0
17	Філологічний	109	13	11,9	67	61,4	80	73,3	29	26,6
18	Філософський	91	21	23,0	59	64,8	80	87,9	11	12,0
19	Хімічний	54	12	22,2	28	51,8	40	74,0	14	25,9
20	Юридичний	58	14	24,1	37	63,7	51	87,9	7	12,0
21	Центр міжнародної освіти	92	1	1,0	22	23,9	23	25,0	69	75,0
22	Кафедра фізичного виховання і спорту	32	-	-	1	3,1	1	3,1	31	96,8
	Усього по університету	1 609	233	14,4	795	49,4	1028	63,8	581	36,1

Таблиця 1.4

Керівники факультетів і кафедр

№ з/п	Керівний склад	2014/2015 н. р.		2015/2016 н. р.	
		К-ть	%	К-ть	%
1	Декани, директори центрів	22	100	22	100
	З них докторів наук, професорів	12	54,5	14	63,6
	кандидатів наук, доцентів	10	45,4	8	36,3
	За віком:				
	Середній вік	54,6		55,0	
	До 30 років	-	-	-	-
	30–39 років	2	9,0	1	4,5
	40–49 років	4	18,0	3	13,0
	50–59 років	10	45,4	11	50,0
	Понад 60 років	6	27,0	7	32,0
	Пенсійного віку	7	32,0	7	32,0
2	Завідувачі кафедр	127	100	124	100
	З них докторів наук, професорів	97	76,3	90	72,5
	кандидатів наук, доцентів	30	23,6	34	27,4
	За віком:				
	Середній вік	60		58	
	30–39 років	6	4,7	3	2,3
	40–49 років	12	9,4	24	19,8
	50–59 років	40	31,4	31	25,3
	Понад 60 років	69	54,3	66	52,3
Пенсійного віку	80	62,5	72	57,1	

Таблиця 1.5.
Науково-педагогічні працівники пенсійного віку
(станом на 01.12. 2015 р.)

№ з/п	Факультети, центри	2014/2015 н. р.			2015/2016 н. р.		
		Осіб	З них пенс. віку	% осіб пенс. віку	Осіб	З них пенс. віку	% осіб пенс. віку
1	Біологічний	64	16	25,0	83	15	18,0
2	Геології, географії, рекреації і туризму	47	18	38,2	66	17	25,7
3	Екологічний	21	3	14,2	24	3	12,5
4	Економічний	121	32	26,4	124	30	24,1
5	Іноземних мов	235	42	17,8	216	35	16,2
6	Історичний	35	11	31,4	39	11	28,2
7	Комп'ютерних наук	39	18	46,1	41	17	41,4
8	Медичний	142	8	5,6	155	10	6,4
9	Математики і інформатики	85	34	41,7	63	19	30,2
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	73	12	16,4	82	14	17,0
11	Психології	43	9	20,9	42	6	14,2
12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	48	30	62,5	49	26	53,0
13	Соціологічний	55	10	18,1	63	8	12,6
14	Фізико-енергетичний	21	2	9,5	21	2	9,5
15	Фізико-технічний	41	17	41,4	40	14	35,0
16	Фізичний	68	38	55,8	65	32	49,2
17	Філологічний	111	25	22,5	109	22	20,1
18	Філософський	94	24	25,5	91	17	18,6
19	Хімічний	45	12	26,6	54	14	25,9
20	Юридичний	61	4	6,5	58	4	6,8
21	Центр міжнародної освіти	84	24	28,5	92	20	21,7
22	Кафедра фізичного виховання і спорту	31	5	16,1	32	6	18,7
	Усього по університету	1 564	394	25,1	1 609	342	21,2

У 2015 році 135 викладачів університету підвищили свою наукову та методичну кваліфікацію шляхом стажування як на споріднених кафедрах університету, так і в інших вищих навчальних та наукових закладах, організаціях і установах. Зокрема, 71 викладач стажувався на кафедрах університету (понад 52 % від загальної кількості), 31 – на кафедрах інших навчальних закладів (понад 27 %), 2 – у наукових установах (понад 16 %) (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Інформація про бази стажування викладачів університету

Бази стажування	Кількість осіб, направлених на стажування у 2014 році		Кількість осіб, направлених на стажування у 2015 році	
	Кількість осіб	%	Кількість осіб	%
Кафедри університету	42	47,2	71	52,6
Інші вищі навчальні заклади	21	23,6	31	27,4
Наукові заклади	16	18,0	22	16,3
Інші організації (органи державної влади, державні установи та підприємства)	10	11,2	11	3,7
Усього	89	100,00	135	100,00

Підсумками роботи стажистів стали підготовка розділів навчальних та методичних посібників, статей, доповідей на конференціях, розробка або вдосконалення курсів та спецкурсів, лабораторних робіт, завдань для контролю знань студентів та ін.

Загальні відомості про стажування викладачів університету подано в табл. 1.7.

Найпоширеніша форма стажування викладачів – без відриву від виробництва (понад 96 % викладачів), терміном від 1,5 до 4 місяців (87 %).

Підвищення кваліфікації викладачів також відбувалося на курсах, що проводилися разом з іншими структурними підрозділами в університеті.

Зокрема, 35 викладачів, які мають стаж роботи до 10 років, підвищили свою кваліфікацію у школі педагогічної майстерності. Після завершення навчання слухачі підготували 14 статей, з них 7 – рекомендовано до друку у збірнику науково-методичних праць «Проблеми сучасної освіти». Було підготовлено 20 методичних посібників, один з них вже надруковано.

Також у 2015 році було продовжено роботу курсів «Технології дистанційної освіти у вищому навчальному закладі». Курси закінчили 103 викладачі університету, які розробили 103 дистанційні курси з навчальних дисциплін.

Інформацію про участь науково-педагогічних працівників у роботі курсів підвищення кваліфікації, що проводилися в університеті, представлено в табл. 1.8.

Таблиця 1.7

Стажування викладачів університету у 2015 році

Факультет, підрозділ	Кількість направлених на стажування	Форми стажування				Базы стажування			
		З відривом від роботи		Без відриву від роботи		Кафедри університету		Інші бази	
		Кількість осіб	Відсоток	Кількість осіб	Відсоток	Кількість осіб	Відсоток	Кількість осіб	Відсоток
Біологічний	3			3	100	3	100		
Геології, географії, рекреації і туризму	7			7	100	2	29	5	71
Екологічний									
Економічний	11			11	100	4	4	7	96
Іноземних мов	27			27	100	12	44	15	56
Історичний	5			5	100	5	100		
Комп'ютерних наук									
Медичний	1			1	100			1	100
Математики і інформатики	6			6	100	4	67	2	33
Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	4	3	75	1	25	1	25	3	75
Психології	2			2	100	2	100		
Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	5			5	100	1	20	4	80
Соціологічний	1			1	100			1	100
Фізико-технічний	7			7	100			7	100
Фізико-енергетичний									
Фізичний	13			13	100	9	69	4	31
Філологічний	15	1	7	14	93	13	87	2	13
Філософський	4			4	100	3	75	1	25
Хімічний	5	1	20	4	80	3	60	2	40
Юридичний	2			2	100				
Центр міжнародної освіти	11			11	100	9	82	2	18
Кафедра фізичного виховання та спорту	6			6	100			6	100
Усього	135	5	4	130	96	71	52,6	64	47,4

Таблиця 1.8

**Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників
університету на курсах, що проводилися в університеті у 2015 році**

Факультети	Кількість осіб, які навчалися на курсах		Разом
	Технології дистанційної освіти у вищому навчальному закладі	Школа педагогічної майстерності	
Біологічний	1	-	1
Геології, географії, рекреації і туризму	-	3	3
Екологічний	2	2	4
Економічний	26	3	29
Іноземних мов	15	-	15
Історичний	-	1	1
Комп'ютерних наук	5	2	7
Медичний	2	7	9
Математики і інформатики	2	-	2
Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	8	4	12
Психології	4	-	4
Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	-	1	1
Соціологічний	1	-	1
Фізико-технічний	1	-	1
Фізико-енергетичний	2	4	6
Фізичний	-	-	-
Філологічний	-	3	3
Філософський	11	1	12
Хімічний	-	3	3
Юридичний	13	1	14
Центр міжнародної освіти	10	-	10
Кафедра фізичного виховання та спорту	-	-	-
Усього	103	35	138

У 2015 році штатними співробітниками і докторантами університету захищено 14 докторських дисертацій:

Бабенко В. О. (факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу),

Бутрим О. Ю. (факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем),

Дудник О. В. (фізико-технічний факультет),

Кізілова Н. М. (факультет математики і інформатики),

Компанієць Л. В. (філософський факультет),

Литовченко С. В. (фізико-технічний факультет),

Мусієздов О. О. (соціологічний факультет),

Перепелиця О. М. (філософський факультет),

Посохов Є. О. (НДІ хімії),

Руккас К. М. (факультет математики і інформатики),

Третяк В. П. (економічний факультет),

Фролова І. Є. (факультет іноземних мов),

Шабанов Д. А. (біологічний факультет),

Ямпольський О. Л. (факультет математики і інформатики).

Кандидатські дисертації захищено 71 особою.

У 2014/2015 навчальному році вчене звання професора отримали 13 осіб:

Глущенко А. С. (економічний факультет),

Даниленко Г. М. (медичний факультет),

Даниленко О. Я. (соціологічний факультет),

Даньшин М. В. (юридичний факультет),

Кривоконь Н. І. (факультет психології),

Посохова Л. Ю. (історичний факультет),

Проценко О. С. (медичний факультет),

Родченко В. Б. (економічний факультет),

Сидоров В. І. (факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу),

Солощук Л. В. (факультет іноземних мов),

Станчев М. Г. (історичний факультет),

Токарський В. А. (біологічний факультет),

Федота О. М. (медичний факультет).

Вчені звання доцента отримали 42 особи, старшого наукового співробітника – 2 особи.

Звання «Почесний доктор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» присвоєно: Наумовцю А. Г. – віце-президенту Національної академії наук України; Бойку В. В. – Директору ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії НАМН України».

Звання «Заслужений професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» отримав Гандель Ю. В. (факультет математики і інформатики); звання «Заслужений викладач Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» – Ковальова І. Д. та Андрющенко А. І. (соціологічний факультет).

У 2015 році Пасинок В. Г., декану факультету іноземних мов та Чеботарьову В. І., директору Центру довузівської підготовки, присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України», Щербині О. С., старшому викладачу факультету математики і інформатики – почесне звання «Заслужений вчитель України». Немець Л. М., завідувача кафедри соціально-економічної географії та регіонознавства, нагороджено орденом княгині Ольги III ступеня, Безхутрого Ю. М., декана філологічного факультету, – орденом «За Заслуги» III ступеня.

II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

2.1. Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності

Серед визначених Програмою розвитку університету на 2010–2020 рр. пріоритетів є такі: підвищення результативності та якості фундаментальних і прикладних наукових досліджень у перспективних галузях сучасного наукового пізнання; ефективна комерціалізація результатів наукових досліджень, вихід на національні та світові ринки наукових розробок і технологій.

Як і раніше, наукові дослідження в університеті фінансувалися, головним чином, за рахунок коштів загального фонду державного бюджету. До тематичного плану НДДКР, що фінансуються Міністерством освіти і науки України за рахунок загального фонду державного бюджету, у 2015 році було включено 81 НДР з обсягом фінансування 24 621 800 грн., з них 67 – фундаментальних досліджень (на загальну суму 19 603 900 грн.); 14 – прикладних (на загальну суму 5 017 800 грн.) (табл. 2.1). Кількість НДР, порівняно з 2014 роком, зменшилася, оскільки було профінансовано тільки ті проекти, що посіли перші місця у результаті експертизи за фаховими секціями МОН України.

Деякі НДР університет фінансує з власного бюджету. У 2015 році за рахунок Фонду розвитку і модернізації навчально-наукового обладнання виконувалися 28 НДР на загальну суму 1 млн. грн. (табл. 2.1) (у 2014 році обсяг фінансування цього фонду складав 450 000 грн.). За кошти Фонду було придбано обладнання на загальну суму 89 900 грн. Серед результатів виконання НДР за рахунок Фонду розвитку і модернізації можна виділити такі: розроблено та зібрано елементи форвакуумної лінії та перехідників для приєднання високовакуумних насосів; виготовлено препарати різних тканин і досліджено їхні морфофункціональні властивості; укладено базу даних наукових праць співробітників університету «Наука ХНУ»; створено експериментальний зразок терагерцевого лазера з азимутальною

поляризацією вихідного випромінювання, досліджено просторово-енергетичні і поляризаційні характеристики лазера; розроблено методіку обліку студентів з особливими освітніми потребами. Наступного року планується подальше збільшення обсягів фінансування робіт за рахунок Фонду розвитку і модернізації навчально-наукового обладнання.

Наукова діяльність в університеті здійснюється також за рахунок позабюджетних коштів – переважна частина їх припадає на фінансування робіт, що проводяться за міжнародними грантами і програмами. У 2015 році виконувалися такі проекти:

- «Комп'ютерне моделювання розсіювання світла малими частинками довільної форми з використанням Sh-матричного підходу», керівник проекту – член-кореспондент НАН України Ю. Г. Шкуратов, 967 500 грн.;
- «Метод фазових відносин для гранично-шорсткуватих поверхонь задля виявлення людської присутності», керівник – Ю. Г. Шкуратов, 218 000 грн.

П'ять об'єктів університету включено до переліку наукових об'єктів, що становлять національне надбання України (Гербарій, Когерентно-оптичний процесор зображень Астрономічної обсерваторії, Комплекс для дистанційного зондування навколоземного космічного простору Радіофізичної обсерваторії, Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки, «Колекції ліній *Drosophila*» кафедри генетики та цитології біологічного факультету).

В університеті у 2015 році було укладено госпдоговорів на суму 3 184 233 грн., з них отримано 2 056 613 грн. (станом на листопад 2015 р.).

Таблиця 2.1

Розподіл обсягів науково-дослідних робіт з усіх видів фінансування за науковими підрозділами у 2015 році

№ з/п	Факультет/ підрозділ	Міністерство освіти і науки України				Фонд фундаментальних досліджень. Зовнішні зобов'язання		Господогівірні роботи. Гранти		Фонд розвитку і модернізації наукового та навчально-наукового обладнання	
		§ 1		Національне надбання. Наукові конференції		кількість	обсяг, тис. грн.	кількість	обсяг, тис. грн.	кількість	обсяг, тис. грн.
		кількість	обсяг, тис. грн.	кількість	обсяг, тис. грн.						
1	Біологічний	2	208,60	2	25,50			2	30,00	4	142,00
2	Геології, географії, рекреації і туризму	1	175,90					1	10,00	1	30,00
3	Екологічний	1	94,30					13	185,40	1	40,00
4	Іноземних мов	1	83,60								
5	Інститут астрономії	5	2 198,90	1	118,20			2	1185,50	1	40,00
6	Інститут біології	10	1 861,50			2	235,00				
7	Інститут хімії	5	2 049,90								
8	Історичний	1	100,80								
9	Комп'ютерних наук							3	2 040,00		
10	Медичний							1	10,28		
11	Математики і інформатики	3	446,80							2	70,00
12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	21	7 186,90	2	116,50			3	306,00	11	418,00
13	Соціологічний	2	470,40					1	96,00		
14	Фізико-енергетичний							1	112,42		
15	Фізико-технічний	17	7 442,80					4	275,52	2	80,00
16	Фізичний	6	1 285,80					3	188,75	2	80,00
17	Філологічний									1	30,00
18	Хімічний	6	1 015,60					6	130,28	3	70,00
19	ЦНБ			1	11,00						
	Благодійні внески								216,62		
	Усього	81	24 621,80	6	271,20	2	235,00	40	4 786,77	28	1 000,00

2.2. Результати науково-дослідних робіт

У 2015 році виконувалася 81 НДР, фінансована із загального фонду державного бюджету, з них 67 – фундаментальні дослідження, 14 – прикладні, 5 – НДР зі збереження об'єктів, що становлять національне надбання, 40 – госпдоговірні НДР і гранти, одна НДР – за грантом Державного фонду фундаментальних досліджень (табл. 2.1).

На оголошений МОН України конкурс проектів наукових досліджень і розробок, фінансування яких розпочалося у 2015 році, від університету було подано 102 проекти, 45 з яких отримали фінансування.

У 2015 році вченими університету видано 110 монографій (з них 30 – за кордоном), 20 випусків «Вісника ХНУ імені В. Н. Каразіна», 53 збірники наукових праць, понад 5 000 статей та тез доповідей, з них близько 350 (станом на 15 грудня 2015 року) – у виданнях, що індексуються системою SCOPUS, отримано 48 патентів, на 5 з них університет має права власності. Подано 15 заявок на винаходи. На базі університету було проведено 157 конференцій, з них 54 – міжнародні (табл. 2.2).

Незважаючи на загальну велику кількість статей та тез доповідей, що друкують працівники університету, переважна більшість цих матеріалів залишається невідомою для академічної спільноти, оскільки виходить у виданнях, що не індексуються міжнародними наукометричними системами. Залишається актуальною необхідність зосередження зусиль академічної спільноти університету на збільшенні кількості публікацій у виданнях з високим імпаکت-фактором.

Нагальним є завдання подолати й інші недоліки, що вже протягом тривалого часу існують у науково-інноваційній діяльності: відсутність в університеті журналів, публікації в яких індексуються системами SCOPUS та Web of Science; недостатній захист результатів НДР охоронними документами; відсутність договорів на створення науково-технічної продукції та надання наукових послуг; мала кількість грантів і міжнародних договорів; неефективна робота аспірантури.

Таблиця 2.2

Оприлюднення результатів науково-дослідної роботи за 2015 рік

№ з/п	Факультет, підрозділ	Вісники	Збірники наукових праць	Монографії	Статті		Тези доповідей		Патенти	Конференції, організовані університетом		Виставки	
					Усього	у зарубіжних виданнях	усього	у зарубіжних виданнях		Усього	міжнародні	Усього	міжнародні
1.	Біологічний	1		3	81	22	47	14	1	6	5	3	2
2.	Геології, географії, рекреації і туризму	1	5	8	94	10	213	6	0	7	5	1	1
3.	Екологічний	2	2	6	74	8	49	0	0	4	3	0	2
4.	Економічний	1	3	6	101	4	59	2	0	3	2	0	
5.	Іноземних мов	3	13	5	506	24	338	12	0	29	7	0	
6.	Історичний	1	6	15	181	42	62	17	0	15	5	7	4
7.	Комп'ютерних наук	2	1		65	13	48	1	4	4	2	0	
8.	Медичний	1	1	4	332	31	302	40	20	12	3	0	
9.	Математики і інформатики		2	1	92	50	55	16	1	3	2	0	
10.	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу		2	8	160	26	129	25	0	3	0	0	
11.	Психології	1	2	3	46	8	31	4	0	2	1	0	
12.	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	1	1	4	74	34	104	30	5	1	1	0	1
13.	Соціологічний	1	3	8	102	8	29	3	0	19	2	0	
14.	Фізико-енергетичний			2	27	3	24	0	0	3	2	0	
15.	Фізико-технічний		2	3	157	85	89	38	4	13	2	0	
16.	Фізичний	1		3	104	64	76	19	3	2	0	0	
17.	Філологічний	1	1	1	190	30	6	0	0	6	0	0	
18.	Філософський	2	6	12	280	51	127	21	0	10	6	1	
19.	Хімічний			2	73	44	116	21	4	1	1	0	
20.	Юридичний	1		7	141	13	86	4	0	7	0	2	
21.	НДІ астрономії			2	41	32	15	10	0	0	0	0	
22.	НДІ біології			1	36	3	20	13	0	0	0	0	
23.	НДІ хімії			3	50	21	50	17	6	1	0	0	
24.	Загально-університетські відділи		1		0	0	0	0	0	0	0	7	
25.	Центр міжнародної освіти		2		29	7	60	0	0	1	1	0	
26.	ЦНБ				32	1	0	0	0	5	4	203	
27.	Ботанічний сад				3	1	1	0	0	0	0	0	
	Усього	20	53	110	3 071	635	2 136	313	48	157	54	224	10

2.3. Підготовка кадрів вищої кваліфікації, робота докторантури й аспірантури

В університеті станом на 15 грудня 2015 року працювали 19 спеціалізованих рад із захисту дисертацій, 4 ради знаходилися на перереєстрації.

Станом на 30 листопада 2015 р. аспірантуру закінчили 89 осіб; захистили дисертації у строк – 16; представили дисертації до спецрад – 21; дисертацій, рекомендованих кафедрами до захисту, – 29.

Зросла кількість осіб, які успішно закінчили аспірантуру (захист дисертацій у строк, представлення дисертацій до спецрад, рекомендація дисертацій до захисту кафедрами). Якщо 2014 року ця цифра складала 46 осіб (55,4 % від загального випуску), то у 2015 році становить 66 осіб (74,2 % від загального випуску).

Залишається великим відсів аспірантів: у 2014 році – 57 осіб; у 2015 році – 43 особи.

У 2015 році до аспірантури зараховано 102 особи (75 – на навчання за денною формою, 27 – на навчання за заочною формою), в тому числі на контрактне навчання зараховано 27 аспірантів. План прийому на бюджетну форму навчання виконано.

Станом на 30 листопада 2015 р. докторантуру закінчили 6 докторантів (Редька І. В. – біологічний факультет; Ніколаєнко О. О. – історичний факультет; Бервено О. В. – економічний факультет; Білик Я. М., Швирков О. І., Петренко Д. В. – філософський факультет) – всі без захисту дисертацій і без подання дисертацій до спеціалізованих рад.

2.4. Студентська науково-дослідна робота

Основними формами наукової діяльності студентів є робота на кафедрах і в лабораторіях факультетів, у тому числі за плановими НДР, участь у наукових гуртках, круглих столах, семінарах, олімпіадах, конкурсах наукових робіт, конференціях тощо.

У 2015 році в університеті відбувся I етап Всеукраїнської студентської олімпіади, в якому взяли участь понад 150 студентів університету. На II етап Всеукраїнської студентської олімпіади були направлені 100 студентів, 19 з яких посіли I, II, III місця (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

**Переможці Всеукраїнських студентських олімпіад
у 2014/2015 навчальному році**

№ з/п	Дисципліна	Прізвище, ім'я, по батькові	Місце
1.	Історія України	Каштанов Кирило Альбертович	I
2.	Інформатика	Андрющенко Владислав Володимирович	I
3.	Переклад (німецька мова)	Сердюкова Яна Володимирівна	I
4.	Хімія	Бородін Олег Олегович	I
5.	Фізика	Савченко Олег Сергійович	II
6.	Екологія	Цехмістрова Юлія Вікторівна	II
7.	Китайська мова	Свинар'ова Світлана Анатоліївна	II
8.	Математика	Дьомін Ярослав Володимирович	II
9.	Фізика	Сиротенко Владислав Сергійович	II
10.	Історія України	Ткаченко Вадим Олексійович	III
11.	Інформатика	Мешкова Віталіна Валеріївна	III
12.	Екологічна безпека	Бехтер Анастасія Андріївна	III
13.	Безпека життєдіяльності	Проненко Анна Євгенівна	III
14.	Філософія. Релігієзнавство	Терещенко Юлія Дмитрівна	III
15.	Історія	Новак Олександр Сергійович	III
16.	Китайська мова	Саржан Василь Володимирович	III
17.	Соціологія	Бойко Дмитро Миколайович	III
18.	Соціологія	Дикань Богдан Олександрович	III
19.	Біологія	Шлахтер Михайло Леонідович	III

Студенти університету брали участь в організації та роботі міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових конференцій. У 2015 році було проведено 18 конференцій за участю студентів. Серед них такі: XIII Міжнародна студентська наукова конференція «Соціологія і (пост)сучасність», Міжнародна конференція «Вектори психології–2015», XIV

Всеукраїнська студентська наукова конференція «Каразінські читання: Іноземна філологія. Пошук молодих».

З 2006/2007 навчального року проводиться Харківський регіональний конкурс студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук. У 2015 році 8 студентів університету стали переможцями цього конкурсу.

Щороку студенти університету беруть активну участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт. Переможцями конкурсу у 2015 році став 21 студент (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Переможці II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук у 2014/2015 навчальному році

№ з/п	Напрямок	Прізвище, ім'я по батькові студента	Науковий керівник	Диплом
1.	Екологія та екологічна безпека	Ахтирський Денис Віталійович	проф. Некос Алла Наумівна	I
2.	Прикладна геометрія, інженерна графіка та ергономіка	Василькова Христина Юріївна	ст. викл. Квітковський Юрій Володимирович	I
3.	Педагогіка та вікова психологія	Алімова Марина Олексіївна	доц. Яворівська Любов Миколаївна	I
4.	Філософські науки	Довгопол Катерина Юріївна	проф. Бусова Ніна Андріївна	I
5.	Філософські науки	Цимбалюк Віталій Володимирович	декан Карпенко Іван Васильович	II
7.	Економіка природокористування і охорони навколишнього середовища	Глебова Анастасія Андріївна	ст. викл. Кравченко Наталя Борисівна	II
8.	Економіка природокористування і охорони навколишнього середовища	Рябченко Володимир Володимирович	викл. Бодак Інна Володимирівна	II
9.	Менеджмент	Бондаренко Руслан Сергійович	доц. Кудінова Марія Михайлівна	II
10.	Педагогіка та вікова психологія	Зубрицька Олена Олегівна	доц. Фролова Євгенія Валеріївна	II
11.	Соціологічні науки	Дикань Богдан Олександрович	доц. Голіков Олександр Сергійович	II
12.	Соціологічні науки	Черняк Ксенія Віталіївна	доц. Литовченко Артем Дмитрович	II

13.	Слов'янські мови та літератури	Варлигіна Марія Юрїївна	доц. Педченко Людмила Вадимівна	II
6.	Екологія та екологічна безпека	Зеленський Андрій Сергійович	доц. Гололобова Олена Олександрівна	III
14.	Українська мова та література	Мимрікова Євгенія Миколаївна	доц. Коротич Катерина Володимирівна	III
15.	Математичні методи, моделі в економіці	Гришаєв Роман Юрїйович	доц. Кононова Катерина Юрїївна	III
16.	Хімічні науки	Батрак Анастасія Сергіївна	ст. викл. Леонова Наталя Олександрівна	III
17.	Геологічні науки	Домбровська Вікторія Володимирівна	проф. Фик Ілля Михайлович	III
18.	Біологічні науки	Вегеріна Анастасія Олегівна	доц. Шабанов Дмитро Андрійович	III
19.	Географічні науки	Логвинова Марина Олександрівна	проф. Немець Костянтин Аркадійович	III
20.	Безпека життєдіяльності	Василькова Христина Юрїївна	доц. Кучук Ніна Георгіївна	III
21.	Соціолінгвістика	Гадецька Євгенія Андріївна	доц. Галунова Наталя Миколаївна	III

Студенти університету успішно виступали на міжнародних олімпіадах і турнірах. На XI Міжнародній студентській олімпіаді з теоретичної механіки студента фізико-технічного факультету Дмитра Рубанова нагороджено золотою медаллю, студента фізичного факультету Олега Савченка – срібною медаллю, студентку факультету математики і інформатики Марію Рубаненко та студента фізико-технічного факультету Вадима Кириленка – бронзовими медалями. У конкурсі «Брейн-ринг» збірна університету посіла третє місце.

У квітні 2015 р. у Варшавському університеті відбувся VII Міжнародний студентський турнір фізиків. Команди університету, до складу якої входили студенти фізико-технічного факультету Віталій Лісовський, Анастасія Васильченкова, Платон Дмитрієв, Роман Видро, Борис Петров та Кирило Геращенко, посіла перше місце.

У травні 2015 р. у Мінську (Білорусь) відбувся Міжнародний студентський турнір з природничо-наукових дисциплін. Перше місце у змаганні посіли студенти хімічного факультету – Ірина Запорожець (капітан

команди), Євген Звягін, Євген Вакслер та студентка біологічного факультету Ганна Федорова.

11–16 листопада 2015 р. на базі Санкт-Петербурзького державного університету проходив VI Міжнародний турнір природничих наук. Участь у змаганні взяли студенти та аспіранти факультетів природничого профілю вищих навчальних закладів із 10 країн. Каразінський університет представляла команда “The Landau-Lifschitz Thirteenth Volume“, до складу якої увійшли Ірина Запорожець (капітан команди, хімічний факультет), Євген Вакслер (хімічний факультет), Сергій Козіонов (фізико-технічний факультет), Микита Оніжук (хімічний факультет) та Анна Федорова (біологічний факультет). Команда університету посіла на турнірі третє місце. В особистій першості абсолютним переможцем став Микита Оніжук, друге місце в особистому заліку посіла Ірина Запорожець.

6 листопада 2015 року у Київському університеті імені Бориса Грінченка проходив II Міжнародний студентський турнір з історії, в якому взяли участь 36 команд. До команди Каразінського університету увійшли студенти історичного факультету Вадим Ткаченко, Олександр Новак, Катерина Чечкіна. За результатами змагання каразінці вибороли друге місце.

III. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ – ОСНОВНІ КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ

3.1. Напрями і спеціальності підготовки фахівців

У 2015 році розширився спектр напрямів і спеціальностей підготовки фахівців, розвивалися та вдосконалювалися організаційні форми навчального процесу.

У січні-червні 2015 р. Акредитаційною комісією України акредитовано програми підготовки бакалаврів, спеціалістів, магістрів за такими напрямками та спеціальностями:

- 8.18010024 Прикладна економіка;
- 8.18010015 Консолідована інформація;
- 8.04020406 Медична фізика;
- 6.030301, 7.03030101, 8.03030101 Журналістика;
- 8.04010305 Геологія нафти і газу;
- 6.170202 Охорона праці;
- 8.04030201 Інформатика.

У 2015 році було здійснено перший випуск магістрів за спеціальностями 8.18010015 Консолідована інформація, 8.04020406 Медична фізика, 8.04010305 Геологія нафти і газу та перший випуск бакалаврів за напрямом 6.170202 Охорона праці.

Університет у травні 2015 р. отримав рішення Акредитаційної комісії України про видачу ліцензії на провадження освітньої діяльності з підготовки бакалаврів:

- у галузі знань 0501 Інформатика та обчислювальна техніка за напрямом 6.050102 Комп'ютерна інженерія (факультет комп'ютерних наук);
- у галузі знань 0514 Біотехнологія за напрямом 6.051401 Біотехнологія (біологічний факультет).

У червні 2015 р. продовжено ліцензію на підвищення кваліфікації працівників і керівників промислових та медичних установ у галузі

використання джерел іонізуючого випромінювання.

Підготовка здобувачів у 2014/2015 навчальному році проводилася за 45 напрямми та 65 спеціальностями. У 2015/2016 навчальному році заплановано здійснювати підготовку фахівців за 47 напрямми та 66 спеціальностями (табл. 3.1).

У 2015 році вперше здійснено прийом на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» на біологічному факультеті за напрямом підготовки «Біотехнологія»; за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» на факультеті геології, географії, рекреації та туризму на ліцензовану спеціальність «Географія рекреації та туризму».

Таблиця 3.1

**Напрями та спеціальності підготовки фахівців з вищою освітою
у 2015/2016 навчальному році**

№ з/п	Назва напрямку підготовки, спеціальності
1	2
Підготовка бакалаврів	
1	6.010203 Здоров'я людини
2	6.020101 Культурологія
3	6.140103 Туризм
4	6.020301 Філософія
5	6.020302 Історія
6	6.020303 Філологія
7	6.020304 Богослов'я (християнська теологія)
8	6.030101 Соціологія
9	6.030102 Психологія
10	6.030104 Політологія
11	6.030202 Міжнародне право
12	6.030203 Міжнародні економічні відносини
13	6.030204 Міжнародна інформація
14	6.030205 Країнознавство
15	6.030206 Міжнародний бізнес
16	6.030301 Журналістика
17	6.030302 Реклама і зв'язки з громадськістю
18	6.030401 Право
19	6.030501 Економічна теорія
20	6.030502 Економічна кібернетика
21	6.030503 Міжнародна економіка
22	6.030506 Прикладна статистика
23	6.030507 Маркетинг
24	6.030508 Фінанси і кредит

25	6.030509 Облік і аудит
26	6.030601 Менеджмент
27	6.040101 Хімія
28	6.040102 Біологія
29	6.040103 Геологія
30	6.040104 Географія
31	6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування
32	6.040201 Математика
33	6.040202 Механіка
34	6.040203 Фізика
35	6.040204 Прикладна фізика
36	6.040206 Астрономія
37	6.040301 Прикладна математика
38	6.040302 Інформатика
39	6.050101 Комп'ютерні науки
40	6.050102 Комп'ютерна інженерія (починає діяти з 01.09.2015 року)
41	6.050201 Системна інженерія
42	6.050801 Мікро- та наноелектроніка
43	6.051401 Біотехнологія (починає діяти з 01.09.2015 року)
44	6.130102 Соціальна робота
45	6.140101 Готельно-ресторанна справа
46	6.170101 Безпека інформаційних і комунікаційних систем
47	6.170202 Охорона праці
Підготовка спеціалістів, магістрів	
1	8.01020301 Здоров'я людини
2	7.02010101 Культурологія 8.02010101
3	8.02030101 Філософія
4	7.02030201 Історія 8.02030201
5	7.02030203 Архівознавство 8.02030203
6	7.02030204 Археологія 8.02030204
7	7.02030301 Українська мова та література 8.02030301
8	7.02030302 Російська мова та література 8.02030302
9	7.02030302 Англійська мова та література 8.02030302
10	7.02030302 Німецька мова та література 8.02030302
11	7.02030302 Французька мова та література 8.02030302
12	7.02030302 Латинська мова та література 8.02030302
13	7.02030303 Прикладна лінгвістика 8.02030303
14	7.02030304 Переклад 8.02030304

15	7.03010101 Соціологія 8.03010101
16	7.03010201 Психологія 8.03010201
17	7.03010401 Політологія 8.03010401
18	7.03020301 Міжнародні економічні відносини 8.03020301
19	7.03030101 Журналістика 8.03030101
20	7.03040101 Правознавство 8.03040101
21	8.03050101 Економічна теорія
22	8.03050201 Економічна кібернетика
23	7.03050301 Міжнародна економіка 8.03050301
24	7.03050601 Прикладна статистика 8.03050601
25	7.03050701 Маркетинг 8.03050701
26	7.03050801 Фінанси і кредит 8.03050801
27	7.03050802 Банківська справа 8.03050802
28	7.03050901 Облік і аудит 8.03050901
29	7.03050601 Менеджмент організацій і адміністрування 8.03050601
30	8.03060104 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
31	7.04010101 Хімія 8.04010101
32	7.04010201 Біологія 8.04010201
33	8.04010205 Біохімія
34	7.04010209 Генетика 8.04010209
35	7.04010212 Фізіологія людини і тварин 8.04010212
36	7.04010301 Геологія 8.04010301
37	7.04010301 Гідрогеологія 8.04010301
38	8.04010305 Геологія нафти і газу
39	7.04010401 Географія 8.04010401
40	7.04010402 Економічна і соціальна географія 8.04010402
41	8.04010406 Географія рекреації та туризму (починає діяти з 01.09.2015 року)
42	7.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища 8.04010601

43	7.04020101 Математика 8.04020101
44	7.04020201 Теоретична та прикладна механіка 8.04020201
45	8.04020301 Фізика
46	8.04020302 Фізика конденсованого стану
47	8.04020401 Прикладна фізика
48	7.04020402 Радіофізика й електроніка 8.04020402
49	8.04020403 Експериментальна ядерна фізика та фізика плазми
50	7.04020405 Біофізика 8.04020405
51	7.04020406 Медична фізика 8.04020402
52	8.04020601 Астрономія
53	7.04030101 Прикладна математика 8.04030101
54	7.04030201 Інформатика 8.04030201
55	7.05010101 Інформаційні управляючі системи 8.05010101 та технології
56	7.05020101 Комп'ютеризовані системи управління та 8.05020101 автоматика
57	7.05080102 Фізична та біомедична електроніка 8.05080102
58	7.12010001 Лікувальна справа
59	7.14010301 Туризмознавство 8.14010301
60	8.18010018 Адміністративний менеджмент
61	8.18010019 Медіа-комунікації
62	8.18010024 Прикладна економіка
63	7.17010101 Безпека інформаційних і комунікаційних систем 8.17010101
64	8.18010015 Консолідована інформація (припинено з 01.07.2015 року)
65	8.18010014 Управління фінансово-економічною безпекою
66	8.18010016 Бізнес-адміністрування

За фінансової підтримки компанії „Шелл” в Україні та при сприянні Британської ради в Україні у 2015 році на факультетах хімічному, екологічному та геології, географії, рекреації і туризму започатковано магістерську програму „Екогеохімія нафти та газу”. Метою програми є підготовка фахівців для управління проектами в області розвідки, добування та переробки вуглеводнів із традиційних і нетрадиційних джерел з урахуванням економічних факторів, природних умов, екологічної безпеки та стійкого розвитку країни. З боку компанії „Шелл” фінансування склало:

– на розробку, організацію та управління проектом – 933 тис. грн.,
 – на підготовку та видання навчально-методичної літератури – 462 тис. грн.,

– на придбання навчально-наукового обладнання – 6 млн. 281 тис. грн.

Зокрема, університет отримав інфрачервоний спектрометр з Фур'є-перетворенням Thermo Scientific Nicolet iS5, газово-хроматографічний комплекс «Хроматек Кристал 5000, віскозиметр Енглера, станок вибурювання зразків «Бур», атомно-абсорбційний спектрометр МРА-915МД, газоаналізатор ОКСІ 5М та ін.

3.2. Контингент осіб, які навчаються на денній і заочній формах навчання (громадяни України та іноземні студенти)

У 2014/2015 навчальному році в університеті навчалися 15 604 студенти.

З них громадян України – 11 346 осіб (9 242 – за денною, 2 104 – за заочною формами навчання); іноземних студентів – 4 258 осіб із 67 країн світу (3 993 – за денною, 265 – за заочною формами навчання).

За бюджетні кошти навчалися 6 612 особи, серед них 6 583 – громадяни України (6 081 – денна, 502 – заочна форми навчання) та 29 осіб – іноземних громадян (денна форма навчання).

За кошти фізичних і юридичних осіб навчалися 8 992 студенти (57,6 % від загальної кількості). Серед них 4 763 студенти – громадяни України, 42 % від загальної кількості студентів-громадян України (3 161 особа – за денною, 1 602 – за заочною формами навчання) і 4 229 іноземних студентів (3 964 особи – за денною і 265 осіб – за заочною формами навчання).

В аспірантурі навчалися 327 громадян України (228 – за денною, 99 – за заочною формою навчання) і 32 іноземці. За бюджетом навчалися 277 аспірантів – громадян України, за кошти фізичних і юридичних осіб – 50 громадян України та 32 іноземці.

У докторантурі навчалися 17 громадян України.

У Центрі довузівської освіти, Лінгвістичному центрі та Центрі післядипломної підготовки навчалися 1 762 особи.

Загальна кількість осіб, які навчалися в університеті, – 17 742 особи.

3.3. Успішність студентів. Випуск фахівців на денній і заочній формах навчання

Порівнюючи показники успішності студентів у літню екзаменаційну сесію 2014/2015 навчального року з успішністю 2013/2014 навчального року, можна відзначити, що показник абсолютної успішності дещо збільшився і склав 87,9 % (проти 86,7 %). Показник якісної успішності зменшився і дорівнював 42,0 % (44,0 % у 2013/2014 навчальному році).

Аналіз підсумків літньої екзаменаційної сесії 2014/2015 навчального року свідчить про те, що показник «кількість боржників» значно зріс і дорівнює 706 (8,2 % студентів) (у 2013/2014 навчальному році – 664 (7,5 % студентів)). Найбільша кількість осіб, які отримали оцінку «незадовільно», – на таких факультетах: економічному – 128 (11,9 %), міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу – 92 (12,3 %), іноземних мов – 61 (7,2 %), математики і інформатики – 54 (14,5 %), філологічному – 52 (7,4 %), психології – 51 (18,8 %), комп'ютерних наук – 43 (11,0 %). Найменша кількість осіб, які отримали оцінку «незадовільно», – на таких факультетах: історичному – 0, юридичному – 3 (0,8 %), філософському – 6 (3,3 %), геології, географії, рекреації і туризму – 8 (2,1 %).

Багато студентів, які не з'явилися на іспити без поважних причин, – на факультетах: міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу – 58 (7,8 %), економічному факультеті – 49 осіб (4,5 %), юридичному – 39 (9,8 %), філологічному – 26 (3,7 %). Усього по університету – 262 особи (3,0 %).

На факультетах: медичному, історичному, математики і інформатики, екологічному, іноземних мов не було студентів, які не з'явилися на екзамени без поважних причин (табл. 3.2).

Усього в університеті 1 043 (12,1 %) студенти-відмінники. Найвищим є цей показник на таких факультетах: економічному – 136 (12,6 %), філологічному – 94 (13,3 %), медичному – 84 (12,0 %), іноземних мов – 84 (9,9 %), міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу – 63 (8,4 %). Низьким є згаданий показник на екологічному факультеті – 14 осіб (7,8 %). Слід відзначити, що насамперед це студенти 5 курсу (магістри і спеціалісти) – 387 осіб.

Зменшився показник відсіву студентів: у 2014/2015 навчальному році він становить 7,6 % (7,7 % – у 2013/2014 навчальному році). За академічну заборгованість відраховано 4,4 % студентів (у 2013/2014 навчальному році – 4,2 %) (табл. 3.3, 3.4).

У 2014/2015 навчальному році за денною та заочною формами навчання випуск фахівців – громадян України за освітньо-кваліфікаційними рівнями склав: «бакалавр» – 1 409 осіб, «спеціаліст» – 454 особи, «магістр» – 1 094 особи (табл. 3.5).

Серед випускників денної форми навчання 307 спеціалістів (у тому числі 72 – за кошти фізичних та юридичних осіб) та 832 магістри (155 – за кошти фізичних та юридичних осіб). За освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» отримали дипломи 968 осіб (з них 147 – за кошти фізичних та юридичних осіб).

Дипломи магістрів з відзнакою отримали 281 випускник, спеціалістів – 44 випускники (табл. 3.6).

У 2014/2015 навчальному році за заочною формою навчалися 2 104 студенти, з них за кошти юридичних і фізичних осіб – 1 602 особи.

За результатами літньої екзаменаційної сесії 2014/2015 навчального року середній показник абсолютної успішності на заочному відділенні, порівняно з минулим роком, зріс на 1,9 %. (табл. 3.7). При цьому філологічний та екологічний факультети підвищили свою успішність на 9 %, історичний факультет – на 8 %, факультет геології, географії, рекреації і туризму – на 11 %, факультет іноземних мов – на 7 %. Слід відзначити, що

абсолютна успішність літньої екзаменаційної сесії 2014/2015 навчального року, порівняно із зимовою екзаменаційною сесією 2014/2015 навчального року, зросла в цілому на 4,5 %.

Протягом 2014/2015 навчального року відсів на заочному відділенні склав 287 осіб (12,2 %), у тому числі: за академічну неуспішність – 117 осіб, за порушення фінансових умов контракту – 84 особи (табл. 3.8).

Дипломи отримали 850 випускників заочної форми навчання (в тому числі 663 випускники навчалися за кошти фізичних та юридичних осіб, що становить 78,2 %). Із них за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» – 441 особа (з відзнакою – 10 осіб (2,2 %)), «спеціаліст» – 147 осіб (з відзнакою – 9 осіб (6,1 %)), «магістр» – 262 особи (з відзнакою – 49 осіб (18,4 %)). Другу вищу освіту здобували 222 особи за заочною формою навчання (більшість цих студентів навчається на факультетах: економічному, психології, іноземних мов). У 2015 році захистили дипломи 83 студенти, у тому числі за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» – 82 особи; за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» – 1 особа.

У 2014/2015 навчальному році було оновлено програми проведення практик. Програми проведення виробничих практик спрямовані на формування у студентів сучасних практичних компетентностей і наближення практичної підготовки до потреб ринку праці. Було укладено 1 247 договорів на проведення практики. За межами університету (на виробництві та у філіях кафедр) пройшли практику 1 303 студенти (89 %) (табл. 3.9). Стаціонарні бази практик використовують такі факультети, як біологічний, геології, географії, рекреації і туризму, а також факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем. За минулий рік стан цих баз практик значно поліпшився. На навчальних базах університету пройшли практику 262 студенти.

3.4. Прозорість освітнього процесу. Студентський моніторинг освітнього процесу

Протягом року були вжиті заходи, спрямовані на формування в університеті етосу, що не сприймає академічну нечесність, забезпечення повної прозорості та об'єктивності оцінювання знань вступників до університету на різні освітні рівні та здобувачів вищої освіти.

Зокрема, до нового Положення про організацію освітнього процесу внесено таку норму: «5.3.6.15. Якщо здобувач вищої освіти без поважної причини не з'явився на екзамен, приймання екзамену проводиться після екзаменаційної сесії комісією, яка створюється наказом ректора (першого проректора) за поданням декана факультету. Склад комісії включає не менше п'яти осіб, обов'язковим є включення керівника (заступник керівника) Студентської ради факультету, керівника (представника) профспілкової організації студентів факультету».

Крім того, Положення (п. 5.3.6.14) встановлює, що при внесенні змін до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти та графіку навчального процесу, які передбачають проходження здобувачем вищої освіти підсумкового семестрового контролю до початку чи після закінчення екзаменаційної сесії, призначається комісія для прийняття заліків та екзаменів. До складу кожної з комісій входить не менше п'яти осіб, серед яких обов'язково мають бути керівник (заступник керівника) Студентської ради університету (факультету) та представник профспілкового комітету первинної профспілкової організації студентів, аспірантів і докторантів університету.

При проведенні вступних випробувань вступників для здобуття ступеня магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» було проведено додаткові заходи із забезпечення прозорості та чесності вступу. Відповідно до наказу ректора від 08.07.2015 р. № 0501-1/284, Центр веб-комунікацій здійснив вибірковий відеозапис проведення вступних випробувань, повний запис шифрування письмових робіт вступних

випробувань для здобуття ступеня магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст». Шифрування відповідальним секретарем приймальної комісії письмових робіт проводилося за обов'язкової присутності члена Приймальної комісії, який представляв осіб, які навчаються в університеті. Крім того, для контролю об'єктивності та правильності оцінювання письмових робіт було здійснено вибіркове копіювання екзаменаційних робіт.

Було підготовлено і введено в дію Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти (затверджено рішенням вченої ради від 27.04.2015 р., протокол № 5, введено в дію наказом по університету № 0501-1/173 від 14.05.2015 р.). Це положення визначило систему заходів із запобігання і виявлення плагіату та встановило відповідальність за плагіат. Одним із перших заходів стала перевірка на плагіат електронних версій дипломних робіт магістрів, які при захисті у 2015 році отримали дипломи з відзнакою.

У 2013 році було започатковано студентський моніторинг якості освітнього процесу. На початку кожного семестру на факультетах старости академічних груп, студентські активісти обговорюють підсумки попереднього семестру, визначають проблемні питання в організації освітнього процесу, роботі окремих викладачів, оцінюванні знань студентів, матеріально-технічному забезпеченні занять тощо. Зауваження та пропозиції студентів обговорюються на засіданнях учених рад факультетів, спільних засіданнях ректорату і Студентської ради університету. Студенти, здебільшого, висловлюють слушні й обґрунтовані зауваження. Вже зібрано досить велику базу результатів моніторингу. Порівняння даних за різні роки свідчить, що на факультетах, здебільшого, оперативно реагують на результати студентського моніторингу.

Таблиця 3.2

Боржники після літньої екзаменаційної сесії

№ з/п	Факультети	Отримали «2» після літньої сесії 2013/2014 н. р.	З них відраховано на 01.09.2014 р.	Отримали «2» після літньої сесії 2014/2015 н. р.
1	Біологічний	34	9	34
2	Геології, географії, рекреації і туризму	15	7	8
3	Економічний	97	21	128
4	Екологічний	20	5	23
5	Іноземних мов	58	16	61
6	Комп'ютерних наук	48	21	43
7	Історичний	17	11	0
8	Математики і інформатики	31	18	54
9	Медичний	121	31	30
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	25	11	92
11	Психології	46	12	51
12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	9	7	26
13	Соціологічний	39	14	27
14	Фізико-технічний	7	6	15
15	Фізико-енергетичний	17	9	10
16	Фізичний	20	5	24
17	Філологічний	42	18	52
18	Філософський	9	6	6
19	Хімічний	7	7	19
20	Юридичний	2	2	3
Усього		664	236	706

Таблиця 3.3

Відсів студентів на факультетах (денна форма навчання), %

№ з/п	Факультет	Усього					За академічну неуспішність				
		10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15
1	Біологічний	5,2	5,4	8,2	9,2	8,2	3,3	3,6	5,6	5,9	4,5
2	Геології, географії, рекреації і туризму	5,9	3,9	5,9	7,9	6,9	4,2	3,1	4,0	6,7	4,6
3	Економічний	3,2	4,1	4,0	4,7	6,2	1,9	2,2	2,0	2,1	3,2
4	Екологічний	10,7	2,8	6,3	10,6	5,5	7,3	1,1	5,0	4,7	3,3
5	Іноземних мов	4,8	4,0	7,0	5,3	6,3	1,7	2,0	3,9	2,4	1,7
6	Комп'ютерних наук	8,4	8,6	15,4	7,0	12,2	5,8	6,4	10,0	5,9	8,3
7	Історичний	4,5	5,2	11,0	2,9	8,9	2,8	2,9	7,5	1,7	5,8
8	Математики і інформатики	13,7	10,3	18,7	16,3	10,1	11,6	10,1	12,4	8,7	7,0
9	Медичний	0,6	12,2	10,0	9,7	7,5	0,6	6,3	7,0	6,0	4,8
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	4,2	4,0	4,0	6,7	6,0	1,1	1,3	1,7	3,2	2,3
11	Психології	4,6	5,2	5,5	6,4	8,7	2,5	3,0	3,3	4,6	4,3
12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	10,4	7,2	13,2	12,0	5,7	9,4	6,4	9,4	9,2	4,2
13	Соціологічний	5,1	5,0	8,1	4,7	7,6	4,3	3,5	3,5	1,7	4,3
14	Фізико-технічний	9,6	6,4	4,4	12,1	7,2	7,4	5,3	3,2	7,0	3,0
15	Фізико- енергетичний	18,3	5,4	8,8	8,9	9,4	17,6	3,4	5,7	8,9	6,3
16	Фізичний	5,9	10,5	5,7	9,5	10,7	4,5	4,0	4,5	7,3	7,3
17	Філологічний	7,5	7,6	6,5	8,7	8,6	5,6	5,0	4,2	3,2	5,8
18	Філософський	6,6	7,5	9,6	6,3	13,2	4,8	5,5	6,7	1,9	10,3
19	Хімічний	6,9	3,1	6,9	4,7	4,5	5,1	1,5	5,0	2,8	1,3
20	Юридичний	10,5	6,5	6,4	2,9	6,5	7,8	2,4	3,7	2,4	4,2
	По університету	6,5	6,1	8,1	7,7	7,6	4,7	3,8	5,1	4,2	4,4

Таблиця 3.4

**Відрахування студентів денної форми навчання
у 2014/2015 навчальному році**

Контингент денного відділення	Факультет	Денна			
		Усього		Академічна заборгованість	
		Кількість	%	Кількість	%
379	Біологічний	31	8,2	17	4,5
394	Геології, географії, рекреації і туризму	27	6,9	18	4,6
1098	Економічний	68	6,2	35	3,2
181	Екологічний	10	5,5	6	3,3
889	Іноземних мов	56	6,3	15	1,7
399	Комп'ютерних наук	49	12,2	33	8,3
327	Історичний	29	8,9	19	5,8
385	Математики і інформатики	39	10,1	27	7,0
652	Медичний	49	7,5	31	4,8
784	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	47	6,0	18	2,3
277	Психології	24	8,7	12	4,3
332	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	19	5,7	14	4,2
591	Соціологічний	45	7,6	28	4,3
237	Фізико-технічний	17	7,2	7	3,0
224	Фізико-енергетичний	21	9,4	14	6,3
205	Фізичний	22	10,7	15	7,3
724	Філологічний	62	8,6	42	5,8
204	Філософський	27	13,2	21	10,3
313	Хімічний	14	4,5	4	1,3
385	Юридичний	25	6,5	16	4,2
8980	Усього	681	7,6	392	4,4

Таблиця 3.5

Випуск фахівців-громадян України

Форма навчання	Бакалаври		Спеціалісти		Магістри	
	2014 рік	2015 рік	2014 рік	2015 рік	2014 рік	2015 рік
Денна	1 488	968	350	307	1 007	832
Заочна	462	441	192	147	345	262
Усього	1 950	1 409	542	454	1 342	1 094

Таблиця 3.6

**Випуск фахівців у 2014/2015 навчальному році за освітньо-кваліфікаційними рівнями «спеціаліст», «магістр»
(денна форма навчання)**

№ з/п	Факультет	Випуск	Дипломи з відзнакою	
			Кількість	%
1	Біологічний	54	25	46,3
2	Геології, географії, рекреації і туризму	62	24	39,0
3	Економічний	40	12	30,0
4	Екологічний	32	8	25,0
5	Іноземних мов	102	22	21,0
6	Комп'ютерних наук	55	5	10,0
7	Фізико-технічний	44	21	41,0
8	Фізико-енергетичний	22	9	41,0
9	Історичний	57	22	39,0
10	Математики і інформатики	53	18	34,0
11	Медичний	80	11	13,8
12	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	55	20	36,3
13	Психології	41	11	27,0
14	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	57	13	23,0
15	Соціологічний	69	23	33,3
16	Фізичний	34	13	38,2
17	Філологічний	119	38	32,0
18	Філософський	27	5	18,5
19	Хімічний	57	13	23,2
20	Юридичний	70	12	17,1
Усього		1 139	325	28,7

Таблиця 3.7

**Абсолютна успішність студентів
заочної форми навчання (літня сесія) (у %)**

№ з/п	Факультети	Навчальний рік	
		2013/2014	2014/2015
1	Біологічний	91,0	90,0
2	Геології, географії, рекреації і туризму	74,0	85,0
3	Економічний	93,0	91,0
4	Іноземних мов	83,0	90,0
5	Історичний	81,0	89,0
6	Математики і інформатики	70,0	95,0
7	Психології	84,0	86,0
8	Комп'ютерних наук	40,0	57,0
9	Соціологічний	86,0	85,0
10	Філологічний	84,0	93,0
11	Філософський	81,0	80,0
12	Хімічний	96,0	97,0
13	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	81,0	75,0
14	Юридичний	99,0	93,0
15	Екологічний	91,0	100,0
По університету в цілому		86,9	88,8

Таблиця 3.8

**Відрахування студентів заочної форми навчання
у 2014/2015 навчальному році**

№ з/п	Факультет	Контингент	Усього		За академічну заборгованість	
			Кількість	%	Кількість	%
1	Біологічний	163	9	5,5	7	4,3
2	Геології, географії, рекреації і туризму	111	7	6,3	4	3,6
3	Економічний	402	63	15,7	28	7,0
4	Іноземних мов	311	14	4,5	0	0
5	Історичний	105	16	15,2	0	0
6	Математики і інформатики	25	8	32,0	3	12,0
7	Психології	155	16	10,3	10	6,4
8	Соціологічний	110	11	10,0	0	0
9	Філологічний	204	18	8,8	5	2,4
10	Філософський	76	11	14,5	10	13,2
11	Хімічний	32	2	6,3	0	0
12	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	194	30	15,5	14	7,2
13	Юридичний	389	67	17,2	22	5,6
14	Комп'ютерних наук	10	5	50,0	5	50,0
15	Екологічний	68	10	14,7	9	13,2
	Усього	2 355	287	12,2	117	5,0

3.5. Працевлаштування випускників і студентів

Працевлаштування випускників 2015 року відбувалося за нових організаційно-правових умов, коли було скасовано направлення випускників (окрім лікарів) на роботу. У 2015 році організовано два ярмарки вакансій: 16 квітня 2015 р. та 3 грудня 2015 р. Загалом у двох заходах взяли участь 70 роботодавців та понад 1 500 студентів університету. У межах ярмарків вакансій було проведено низку майстер-класів з написання резюме та ефективного пошуку роботи.

Традиційно проводили презентації роботодавців на факультетах, зокрема було проведено презентації таких відомих фірм і компаній, як: SunInBev Ukraine, Philip Morris Ukraine, ПриватБанк, УкрСибБанк, GameLoft, Procter&Gamble Ukraine та ін.

За ініціати́ви Центру працевлаштування студентів та випускників було проведено серію тренінгів з ефективного пошуку роботи, написання резюме та проходження співбесіди.

Було організовано екскурсії на виробництва таких компаній, як SunInBev Ukraine, Philip Morris Ukraine. У межах екскурсій студенти університету дізналися про кар'єрні можливості на цих виробництвах, особливості побудови кар'єри у транснаціональних компаніях.

5 листопада 2015 року відбувся захід нового формату – «Старт кар'єри в економіці», під час якого працювали три секції: «Старт кар'єри в продажах», «Старт кар'єри в консалтингу та бізнес-аналітиці» та «Старт кар'єри в фінансах та банківському секторі». Генеральним партнером виступив ПриватБанк. У заході взяли участь 13 компаній, зокрема: SunInBev Ukraine, Philip Morris Ukraine, Gameloft Ukraine, PricewaterhouseCooper, банк «Грант», Procter&Gamble Ukraine та інші.

У листопаді 2015 року проведено другу практичну школу управління персоналом Karazin HR School. Учасники заходу отримали практичні навички управління персоналом, що, у свою чергу, підвищує конкурентоздатність випускників факультетів: психології, соціологічного,

економічного. Лектори школи – менеджери з роботи з персоналом таких відомих компаній, як NixSolutions, SunInBev Ukraine, Philip Morris Ukraine, ПриватБанк, GlobalBilgi. Проведення Karazin HR School стало поштовхом до заснування Karazin HR Club, що діє на постійній основі.

У 2015 році оновлено сайт Центру працевлаштування студентів та випускників. В оновленій версії для студентів у вільному доступі розміщено банк актуальних вакансій, а також розклад кар'єрних подій, що відбулися та плануються в університеті.

3.6. Розвиток академічної мобільності

У 2015 році підписано Міжнародну угоду про спільну аспірантуру з Університетом Париж-Сюд (Франція) (в межах чинної рамкової міжвузівської угоди про співробітництво).

В університеті реалізуються програми подвійних дипломів з такими партнерами:

- Політехнічний університет Лодзі (Польща) – бакалавріат за напрямом підготовки «Менеджмент», бакалавріат за напрямом підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», магістратура за напрямом «Механіка»;
- Політехнічна школа (Франція) – магістерська програма за напрямом «Експериментальна ядерна фізика та фізика плазми»;
- Університет Лілль 1 (Франція) – магістерська програма за напрямом «Хімія / передова спектроскопія в хімії»;
- Університет Ніцци – Софії Антиполіс (Франція) – магістерські програми за напрямками «Інформатика» та «Хімія»;

За програмами подвійних дипломів у 2015 році виїхали:

до Політехнічного університету Лодзі (Польща):

– 5 студентів екологічного факультету, 2 студенти економічного факультету;

до Університету Ніцци – Софії Антиполіс (Франція):

–2 студенти хімічного факультету;

до Політехнічної школи (Франція):

– 5 студентів фізико-технічного факультету;

до Університету Лілль 1 (Франція):

– 3 студенти хімічного факультету.

Відповідно до Договорів про співробітництво:

- до Університету імені Марії-Кюрі Склодовської в м. Люблін (Польща) виїхали 5 студентів історичного факультету для участі в Програмному Архівознавчому Об'їзді.

- до Університету м. Лодзь (Польща) виїхали на навчання 3 студенти економічного факультету.

- до Університету імені Павла-Йозефа Шафарика в м. Кошице (Словаччина) виїхали на навчання 5 студентів фізичного факультету.

- до Університету Париж-Південь (Франція) виїхали на навчання 5 студентів фізико-технічного факультету.

- до Університету імені Томаша Баті у Зліні (Чехія) виїхали 5 студентів, а саме: 2 студенти економічного факультету і 3 студенти факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу для навчання за проектом «Просування українських студентів в Університеті Томаша Баті в м. Злін».

У 2015 році університет брав участь у виконанні 5 проектів Темпус Європейського Союзу:

– “IMPRESS” – «Підвищення ефективності студентських служб»;

– “TRADIR” – «Навчання альтернативному вирішенню суперечок як підхід до забезпечення прав людини»;

– “EANET” – «Створення мережі випускників-підприємців»;

– “QANTUS” – «Кваліфікаційні рамки для наук про навколишнє середовище в українських університетах»;

– “SEHSI” – Регіональний сталий розвиток на основі синергетичної взаємодії «екологія-людина» (мультидисциплінарні навчальні курси для

магістрів, аспірантів та студентів, які навчаються протягом життя, за напрямком «інженерія»).

У 2015 році для участі в міжнародних олімпіадах та турнірах за кордон виїжджали 11 студентів.

3.7. Прийом на навчання до університету в 2015 році

Прийом на навчання для здобуття ступеня бакалавра

Конкурсний відбір вступників на основі повної загальної середньої освіти у 2015 році здійснювався за результатами зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень. Вступники подавали сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти із трьох дисциплін (видані тільки у поточному році). Крім цього, для конкурсного відбору враховувався середній бал документа про повну загальну середню освіту за двохсотбальною шкалою. До конкурсного балу ці складові входили з коефіцієнтами, визначеними Правилами прийому до університету. Вступні випробування проводилися лише для абітурієнтів, які вступали на напрями підготовки «Журналістика» (творчий конкурс) і «Здоров'я людини» (творчий конкурс), а також для осіб, яким Правилами прийому надане таке право. Прийом абітурієнтів, які вступали на навчання на основі повної загальної середньої освіти, здійснювався за 47 напрямами підготовки.

Загальний ліцензований обсяг на денну форму навчання складав 3 715 місць (у 2014 році – 3 590 місць). Зараховано на місця державного замовлення – 1 227 осіб (у 2014 році – 1 401 особа). До університету у 2015 році на *денну* форму навчання було подано 18 109 заяв абітурієнтів (у 2014 році – 25 681 заяви). 2 973 абітурієнти мали атестат з відзнакою (у 2014 році – 5 526). Міністерство освіти і науки України у 2015 році виділило університету квоту прийому сільської молоді у кількості 10 місць (у 2014 році – 14); на ці місця зараховано 2 особи (у 2014 році – 5). Квота прийому іноземних громадян у межах обсягів державного замовлення склала 5 місць (у попередньому році було також 5 місць): напрям підготовки «Філологія

(Мова і література (російська))» – 2 місця (країна-замовник – В'єтнам); напрям підготовки «Культурологія» – 1 місце (країна-замовник – В'єтнам) і напрям підготовки «Правознавство» – 2 місця (країна-замовник – В'єтнам).

Від абітурієнтів пільгового контингенту було подано 443 заяви (у 2014 році – 967), серед них були: особи, які постраждали від Чорнобильської катастрофи – 39 (у 2014 році – 34); інваліди I-II груп, діти-інваліди – 165 (у 2013 році – 323); особи, яким Законом України «Про підвищення престижності шахтарської праці» надано право позаконкурсного вступу, – 232 (у 2014 році – 415). З числа пільговиків цих категорій зараховано до університету 76 осіб, минулого року – 123.

Конкурс у цілому по університету на *денну* форму навчання на місяць *державного замовлення* складав 13,9 (у 2014 році – 17,9). Значно збільшилася кількість заяв, які були подані в електронній формі. Якщо минулого року їх було приблизно 60 %, то у 2015 році їхня кількість збільшилася до 68 %.

Найбільший конкурс був за такими напрямами підготовки: «Реклама і зв'язки з громадськістю» – 168,3; «Філологія (переклад (іспанська))» – 144,0; «Філологія (переклад (китайська))» – 141,5; «Міжнародний бізнес» – 79,33; «Готельно-ресторанна справа» – 77,2; «Правознавство» – 50,84; «Міжнародна економіка» – 45,38; «Біотехнологія» – 42,4.

Серед зарахованих на *денну* форму навчання 11 вступників є переможцями IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін (у 2014 році – 3), 11 – призерами III етапу конкурсів-захистів науково-дослідних робіт учнів-членів Малої академії наук України (у 2014 році – 10).

Крім того, до університету вступили 4 переможці Міжнародних учнівських олімпіад. Студентами факультету математики і інформатики стали Смірнов Денис (золота медаль), Дубова Софія (срібна медаль) та Во Дінь Тхань Фонг (бронзова медаль), а на хімічний факультет вступив Желавський Олексій (срібна медаль).

На заочну форму навчання за державним замовленням зараховано 49 осіб (у 2014 році – 126), середній конкурс становив 9,6 (у 2014 році – 6,2). Найбільший конкурс на *заочну* форму навчання був на такі напрями підготовки: «Правознавство» – 16,67; «Маркетинг» – 12,0; «Фінанси і кредит» – 7,0.

У 2015 році на навчання для здобуття ступеня бакалавра з фінансуванням підготовки за рахунок юридичних та фізичних осіб було зараховано на *денну* форму навчання – 691 абітурієнт (у минулому році – 950), на *заочну* – 259 (у минулому році – 260).

Прийом на навчання для здобуття ступеня магістра

Прийом абітурієнтів, які вступали на навчання для здобуття ступеня магістра, здійснювався за 67 спеціальностями. На *денну* форму навчання було зараховано 596 осіб на місця державного замовлення (у минулому році – 813), 77 вступників було зараховано на навчання з оплатою підготовки за кошти фізичних, юридичних осіб (у 2014 році – 201). На *заочну* форму навчання було зараховано 34 абітурієнти на місця держзамовлення (у 2014 році – 70), 195 осіб зараховано на навчання за контрактом (у 2014 році – 259).

Прийом абітурієнтів, які вступали на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», здійснювався за 37 спеціальностями. На *денну* форму навчання зараховані 42 абітурієнти на місця держзамовлення (у 2014 році – 197) і 16 вступників – на контракт (у 2014 році – 44). На *заочну* форму навчання на місця державного замовлення вступило 8 осіб (у 2014 році – 33), а за контрактом – 104 абітурієнти (у 2014 році – 117).

15 листопада 2015 року завершилося зарахування на навчання до університету іноземних громадян. На перший курс денної форми навчання було прийнято 496 осіб (у 2014 році – 590), з них 430 – на медичний факультет, на перший курс заочної форми навчання зараховано 37 іноземців

(у 2014 році – 39). До магістратури вступили на денну і заочну форми навчання 50 осіб, а у 2014 році – 83 особи.

Вступні випробування та творчі конкурси було проведено у строк, згідно з розкладом. Усі предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії працювали на високому професійному рівні, чітко та злагоджено. Апеляцій на результати вступних випробувань не було. Найбільша кількість абітурієнтів брала участь у вступному випробуванні з іноземної мови під час вступу до магістратури.

Комп'ютерне забезпечення роботи приймальної комісії здійснювалося під керівництвом співробітників Центру комп'ютерних технологій і було оперативним та чітким. Як і у 2014 році, відбіркові комісії факультетів працювали у тісній взаємодії з Єдиною державною електронною базою освітніх послуг (ЄДЕБО). Кількість співробітників університету, які були зареєстровані як оператори-користувачі ЄДЕБО, становила 123 особи (у 2014 році – 97 осіб). Формування рейтингових списків вступників, списків рекомендованих до зарахування та наказів про зарахування на навчання здійснювалося за допомогою ЄДЕБО.

У 2015 році до аспірантури зараховано 102 особи (75 – на навчання за денною формою, 27 – на навчання за заочною формою), в тому числі на контрактне навчання зараховано 27 аспірантів. План прийому на бюджетну форму навчання виконано.

IV. НАУКОВО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

Особливості науково-методичної роботи у 2015 році визначалися завданнями із впровадження в освітній процес положень нового Закону України «Про вищу освіту», розширення академічних свобод університету і підвищення відповідальності за якість освіти.

4.1. Модернізація освітнього процесу відповідно до Закону України «Про вищу освіту»

В Україні розпочато реформу вищої освіти, метою якої є створення конкурентоспроможної національної системи вищої освіти, інтегрованої у європейський освітній простір.

Правовою базою реформування став Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р., який передбачає широку автономію університетів, нові підходи до формування стандартів вищої освіти, підвищення ролі студентського самоврядування, створення системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти тощо. Робота з модернізації освітнього процесу в університеті проводиться відповідно до розпорядження ректора від 19.08.2014 р. № 0101-049 «Про запровадження норм, передбачених Законом України «Про вищу освіту» в діяльності університету».

У 2015 році підготовлено, затверджено рішеннями ученої ради університету та введено в дію наказами ректора низку документів, що регламентують освітню діяльність в умовах її реформування:

- Положення про планування роботи, звітування й оцінювання науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (затверджено рішенням ученої ради університету від 26 грудня 2014 р., введено в дію наказом ректора від 19 січня 2015 р. № 0501-1/012);
- Зміни до Положення про планування роботи, звітування й оцінювання науково-педагогічних працівників (затверджено рішенням ученої ради

університету від 29.05.2015 р., введено в дію наказом ректора від 16 червня 2015 р. № 0501-1/228);

- Порядок планування освітньої діяльності в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (затверджено рішенням ученої ради університету від 26 січня 2015 р., введено в дію наказом ректора від 2 березня 2015 р. № 0501-1/060);
- Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії для атестації здобувачів вищої освіти (затверджено рішенням ученої ради університету від 29 травня 2015 р., введено в дію наказом ректора від 03.06.2015 р. № 0202-1/215);
- Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях працівників та здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (затверджено рішенням ученої ради університету від 27 квітня 2015 р., введено в дію наказом ректора від 14.05.2015 р. № 0501-1/173);
- Положення про систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (затверджено рішенням ученої ради університету від 29 травня 2015 р., введено в дію наказом ректора від 8 липня 2015 р. № 0501-1/283);
- Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (затверджено рішенням ученої ради університету від 28 серпня 2015 р., введено в дію наказом ректора від 31 серпня 2015 р. № 0501-1/318);
- Положення про оцінювання педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (затверджено рішенням ученої ради університету від 26 жовтня 2015 р., введено в дію наказом ректора від 19 листопада 2015 р. № 0501-1/424);

- Статут Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (затверджено рішенням ученої ради університету від 30 листопада 2015 р. та подано на ухвалення конференцією трудового колективу).

До затвердження вченою радою університету проекти документів було розміщено на сайті університету. Вони обговорювалися на засіданнях вчених рад факультетів і науково-методичної ради університету, пропозиції стосовно змін та доповнень до текстів враховано.

Усі документи відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту», втілюють принципи автономії університету, враховують:

- зміни щодо змісту та структури стандартів вищої освіти;
- компетентнісний підхід до побудови освітніх програм;
- принципи нормування і планування роботи науково-педагогічних працівників з урахуванням зменшення граничного навантаження викладачів до 600 годин на рік та обсягу одного кредиту з 36 до 30 годин;
- забезпечення якості вищої освіти.

Згідно з вимогами закону та відповідних Положень університету, факультетами було розроблено нові тимчасові стандарти вищої освіти, освітньо-професійні програми, навчальні плани та програми навчальних дисциплін.

Важливим кроком у модернізації освітньої діяльності університету стала розробка системи внутрішнього забезпечення якості, побудованої згідно з принципами, викладеними у Законі України «Про вищу освіту» та «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти і національному стандарті України «Системи управління якістю. Вимоги», ДСТУ ISO 9001:2009, а саме:

- відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти;
- автономії вищого навчального закладу, який несе відповідальність

за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

- системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- процесного підходу до управління;
- здійснення моніторингу якості;
- постійного підвищення якості;
- залучення студентів, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості.

4.2. Моніторинг освітньої діяльності

Система моніторингу якості навчального процесу в університеті складається з двох основних блоків: моніторингу знань студентів і моніторингу організації та якості освітнього процесу.

Під час моніторингу знань студентів, окрім обов'язкових заходів з модульного, а також семестрового і підсумкового контролів та державної атестації, у 2014/2015 навчальному році здійснювався вхідний контроль, що дозволив з'ясувати реальний рівень знань першокурсників; проводилися ректорські і деканські контрольні роботи; контроль залишкових знань (відстрочений контроль).

З метою подальшого вдосконалення системи контролю рівня знань студентів та підготовки до зовнішнього тестування студентів і випускників в університеті продовжено експеримент з покращення ректорського контролю. Групою моніторингу якості освіти навчального відділу було розроблено Порядок проведення експерименту. 7–25 квітня 2015 р. співробітниками навчального відділу та навчально-методичного центру було проведено ректорські контрольні роботи за тестовими технологіями на I–III курсах усіх факультетів. Роботи було зашифровано і перевірено або викладачами, які проводили заняття в групах, або запрошеними викладачами.

Довело свою доцільність проведення ректорських контрольних робіт за новою системою. Для вдосконалення системи необхідно: розробити нові тестові завдання і підвищити їхню якість, створити банк тестів, перейти на переважно комп'ютерне тестування.

До моніторингу організації та якості освітнього процесу входять: адміністративний контроль проведення занять та екзаменів, перевірка стану навчально-методичного забезпечення, відкриті заняття, визначення індивідуальних рейтингів і звітування науково-педагогічних працівників за підсумками навчального року; визначення рейтингів кафедр за підсумками навчального року; опитування студентів; конкурси: на здобуття премій університету; на краще науково-методичне забезпечення навчального процесу; на кращу студентську групу. Згадані заходи дозволяють отримувати інформацію про реальний стан справ, наявні проблеми і недоліки, виявляти підрозділи та окремих викладачів, які мають суттєві здобутки і корисний досвід у певних питаннях.

З 2011 року в університеті проводиться визначення рейтингів науково-педагогічних працівників університету, яке допомагає об'єктивному аналізу якості їхньої роботи і слугує активізації та стимулюванню професійної діяльності викладачів й усуненню наявних недоліків, спрямовує діяльність науково-педагогічних працівників на розв'язання актуальних для університету задач.

Відповідно до «Положення про планування роботи, звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», у червні 2014 р. на кафедрах і факультетах визначено рейтингові показники науково-педагогічних працівників за підсумками 2014/2015 навчального року, а на початку 2015/2016 навчального року ці результати було розглянуто на засіданнях кафедр і учених рад факультетів та оприлюднено на сайтах факультетів.

Питання «Про результати оцінювання науково-педагогічних працівників за підсумками 2014/2015 навчального року» обговорювалося на засіданні ученої ради університету 26 жовтня 2015 р.

У 2015 році в університеті запроваджено оцінювання педагогічних працівників (регулюється відповідним Положенням).

З 2006 року проводиться порівняльна оцінка ефективності діяльності (визначення рейтингів) кафедр університету за підсумками навчального року. Метою визначення рейтингів є виявлення підрозділів, що роблять найбільший внесок у підвищення якості підготовки фахівців, розвиток наукових досліджень, поширення передового досвіду кафедр. Критерії оцінки охоплюють кваліфікаційні показники науково-педагогічних і наукових працівників, науково-методичну діяльність, видання підручників, навчальних посібників, монографій, статей, підготовку кадрів вищої кваліфікації. У червні-липні 2015 р. проведено десяте визначення рейтингу кафедр.

Одним з важливих елементів системи моніторингу якості навчального процесу стали конкурси, які проводить навчально-методичний центр. Мета конкурсів – виявити та підтримати підрозділи й окремих викладачів, які мають суттєві здобутки і корисний досвід у різних напрямках навчальної та виховної роботи. Переможці конкурсів відзначені грошовими преміями, дипломами та грамотами.

З метою стимулювання науково-методичної роботи у грудні 2014 р. навчально-методичним центром проведено XV виставку-конкурс навчальної літератури. Згідно з результатами виставки-конкурсу, за напрямом «Навчальна література для вищої школи» дипломами I ступеня відзначено навчальний посібник «Теоретичні основи хімічної технології» (автор – Коробов О. І), дипломом II ступеня – навчальний посібник «Теорія держави і права» (автор – Новікова Л. В.), дипломами III ступеня – навчальні посібники «Фінансовий контроль» (автор – Хмельков А. В.), «Аналітична хімія» (автор – Юрченко О. І.).

За напрямом «Навчальна література для загальноосвітньої школи» дипломом I ступеня відзначено підручник і навчально-методичний комплекс «Сходинки до інформатики» (автор – Зарецька І. Т.); дипломом II ступеня – підручник і навчально-методичний комплекс «Я у світі» (автор – Тагліна О. В.); дипломом III ступеня – підручник і навчально-методичний комплекс з німецької мови для 3 класу загальноосвітніх навчальних закладів (автор – Сотнікова С. І.).

За результатами конкурсу кафедр на краще науково-методичне забезпечення навчального процесу, який було проведено навчально-методичним центром у травні 2015 р., відзначено:

- за напрямом «Сприяння науковій роботі студентів» – кафедру теоретичної ядерної фізики та вищої математики імені О. І. Ахієзера (перше місце); кафедру внутрішньої медицини (друге місце); кафедру екологічної безпеки та екологічної освіти (третє місце); кафедру соціально-економічної географії та регіонознавства (третє місце);

- за напрямом «Розробка та впровадження інноваційних навчальних технологій» – кафедру електроніки та управляючих систем (друге місце); кафедру екології та неоекології (третє місце);

- за напрямом «Розвиток веб-комунікативних технологій «викладач – студент» – кафедру геометрії (перше місце); кафедру англійської філології (друге місце); кафедру історії зарубіжної літератури і класичної філології (третє місце).

З метою підвищення якості навчання та активізації науково-дослідної роботи студентів, підтримки обдарованої молоді, залучення студентів до громадської діяльності навчально-методичним центром у березні-квітні 2015 р. було організовано та проведено конкурс на кращу студентську групу за підсумками 2014/2015 навчального року. Переможцями цього конкурсу стали: серед факультетів природничо-математичного профілю – група ГЦ-42 факультету геології, географії, рекреації і туризму (перше місце, куратор – Вірченко П. А.); група Б-132 біологічного факультету (друге місце, куратор –

Акулов О. Ю.); група ТП-21 фізико-технічного факультету (третє місце, куратор – Олефір В. П.); серед факультетів гуманітарного профілю – група ОВ-41 філософського факультету (перше місце, куратор – Тимченко А. М.); група СЦ-22 соціологічного факультету (друге місце, куратор – Саган Г. В.); група ЕР-31 економічного факультету (третє місце, куратор – Євтушенко Г. В.).

4.3. Підвищення педагогічної майстерності

Важливим чинником якості освітнього процесу є педагогічна майстерність викладача, його вміння використовувати різноманітні сучасні методи навчання. Удосконаленню педагогічної майстерності викладачів та впровадженню сучасних методів навчання сприяли методичні конференції й семінари, майстер-класи, показові й відкриті заняття тощо. Проведено 14 конференцій і семінарів міжнародного та всеукраїнського рівнів, зокрема, Міжнародний практичний семінар «ПС – форум: освіта, наука, виробництво» (березень 2015 р.), V Міжнародну конференцію «Сучасні підходи до навчання іноземній мові: шляхи інтеграції школи та ВНЗ» (квітень 2015 р.), XXIV Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми безперервної географічної освіти і картографії» (вересень 2015 р.), XVIII Міжнародну науково-практичну конференцію «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: освіта-наука-виробництво» (листопад 2015 р.).

Значна увага приділялася організації відкритих занять, графік їхнього проведення було розміщено на сайтах факультетів. На кафедрах заповнювався Журнал взаємних і контрольних відвідувань занять науково-педагогічних і педагогічних працівників кафедри. Загалом по університету проведено понад 1 200 відкритих занять.

Методичні семінари та майстер-класи найкраще організовано на факультетах психології, іноземних мов, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, філософському, соціологічному, біологічному,

екологічному, економічному та філологічному. На факультетських і кафедральних методичних семінарах обговорювалися: питання імплементації нового Закону України «Про вищу освіту» та впровадження університетського Положення про організацію освітнього процесу; компетентнісний підхід до побудови освітніх програм; міжнародний досвід організації вищої освіти; проблеми розробки і впровадження сучасних освітніх технологій, удосконалення системи оцінювання якості результатів навчання, організації практичної підготовки студентів, особливості дистанційної освіти.

Велика увага приділялася підвищенню педагогічної майстерності викладачів, особливо молодих. З 2010 року при навчально-методичному центрі працює школа педагогічної майстерності для науково-педагогічних працівників, які мають педагогічний стаж до 10 років. За 2010–2015 роки у школі підвищили кваліфікацію 204 викладачі, заняття проводили фахівці факультету психології. Кращі випускні роботи слухачів школи були опубліковані у збірнику науково-методичних праць «Проблеми сучасної освіти». За результатами опитування, яке проводилося після завершення навчання, слухачі школи дали високу оцінку такій формі підвищення педагогічної майстерності.

На факультетах використовувалися методи активізації освітнього процесу: ділові та рольові ігри (факультети соціологічний, економічний, геології, географії рекреації і туризму, юридичний, іноземних мов), аналіз ситуацій (соціологічний, економічний факультети), тренінги, розробка та захист студентами соціальних проектів (факультет психології). На факультеті іноземних мов щорічно проводиться конкурс для студентів 5 курсу «Кращий викладач-випускник». На факультеті геології, географії рекреації і туризму створено дискусійний клуб студентів і мовний клуб ділового спілкування. На юридичному факультеті запроваджено таку форму навчання юристів, як юридична клініка; на фізичному факультеті накопичено цікавий досвід проведення навчального експерименту.

На екологічному факультеті організовано читання лекцій провідних європейських професорів для студентів-екологів (у скайп-форматі) – проф. Пітера Стайлі (університет Кілля, Велика Британія); проф. Катарини Павличкової (м. Братислава, Словацька Республіка) та доктора Віктора Кіреєва (Центральноєвропейський університет, Угорщина); безпосередньо на факультеті – проф. Іренеуша Збичинського (Лодзька Політехніка, Польща).

На соціологічному факультеті впроваджуються інноваційні форми інтеграції теорії та практики у підготовці здобувачів вищої освіти:

- ГО «ШУМ» – громадська організація студентів, створена з метою набуття професійних компетенцій та навичок, практичної роботи у галузі реклами та зв'язків із громадськістю;

- навчально-практична платформа «Аналітичний клуб Соціореаліті», що має на меті набуття досвіду реальної журналістики, аналітики, ведення блогів;

- навчально-практична платформа «Діалог з роботодавцем», націлена на відпрацювання комплексу теоретичних та практичних знань, формування сталих практик співпраці між бізнес-середовищем та університетом;

- навчально-практична платформа «Лабораторія бізнес-комунікацій», метою якої є відпрацювання комплексу теоретичних знань з реалізації рекламної та PR-діяльності в реальній бізнес-ситуації.

З метою адаптації першокурсників до навчання в університеті на біологічному факультеті введено факультатив «Основи організації ефективної та безпечної навчальної діяльності», а на факультеті математики і інформатики – дисципліну «Математичний практикум».

В університеті приділяється значна увага виданню навчальної та навчально-методичної літератури. У 2015 році видано 94 підручники і навчальних посібники, 141 найменування методичної літератури.

Кращий досвід науково-педагогічних кадрів університету узагальнено у методичних та періодичних виданнях: видано шостий випуск науково-методичних праць «Проблеми сучасної освіти», до якого увійшло 28 статей;

50 авторів збірника – фахівці 10 факультетів і Центру міжнародної освіти. Статті присвячено психологічним проблемам в освіті, компетентнісному підходу в організації навчального процесу, інформаційним освітнім технологіям, а також методичним проблемам викладання різних дисциплін у вищій школі. В окремому розділі представлено кращі випускні роботи слухачів школи педагогічної майстерності.

Факультет геології, географії, рекреації і туризму щорічно видає збірник статей «Проблеми безперервної географічної освіти і картографії»; Центр міжнародної освіти – збірник наукових праць «Викладання мов на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки», факультет іноземних мов – матеріали шкіл-семінарів «Нові підходи до вивчення іноземної мови».

Сучасний освітній процес передбачає широке використання технічних засобів навчання та інформаційно-комунікаційних технологій. Традиційними стали читання лекцій з використанням мультимедійних презентацій; надання студентам доступу до електронних навчальних матеріалів, розміщених у репозитарії університету, на веб-сайтах факультетів, кафедр і окремих викладачів; використання комп'ютерних технологій при контролі знань; застосування у навчальному процесі пакетів програм загального призначення та спеціалізованих навчальних комп'ютерних програм. Фахівцями факультету комп'ютерних наук розроблено та впроваджено програмне забезпечення для навчального процесу: проведення контролю знань студентів, тестування, визначення рейтингу студентів, підготовки курсових та дипломних робіт.

Поширюється практика виконання студентами на заняттях та під час самостійної роботи віртуальних лабораторних робіт, проведення занять з використанням доступу до баз даних і періодичних видань за допомогою мережі Інтернет, розміщення на YouTube записів лекцій та їхніх фрагментів (факультети історичний, філософський), використання електронних інтерактивних підручників (факультет іноземних мов). На економічному факультеті проводиться імітаційна практика, на факультетах геології,

географії, рекреації і туризму; психології, а також у Центрі міжнародної освіти в навчальному процесі використовуються електронні дошки.

Упровадження прогресивних навчальних технологій потребує сучасного технічного оснащення. Сьогодні для використання ТЗН обладнано 92 аудиторії, використовується 124 одиниці мультимедійної техніки, 50 одиниць телевізійних та відеозасобів. Поширення використання мультимедійного обладнання на лекціях потребує збільшення кількості потокових аудиторій, обладнаних стаціонарними мультимедійними проекторами та екранами, майже всі факультети виділяють це питання як пріоритетне.

4.4. Електронна (дистанційна) освіта

Центр електронного навчання активно впроваджує дистанційну форму в освітній процес в університеті та діє відповідно до Положення про дистанційне навчання, затвердженого Міністерством освіти і науки України № 466 від 25.04.2013 р. та Положення про електронне (дистанційне) навчання в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, затвердженого наказом від 31.07.2014 р. № 0206-1/268.

Згідно з рішеннями ректорату, ученої ради університету та Координаційної ради з питань розвитку електронного (дистанційного) навчання визначено ключові напрями розвитку дистанційного навчання, зокрема:

- розширення системи дистанційного навчання (використання дистанційних курсів) як для заочної (дистанційної), так і для очної форми навчання. Якщо у 2014 році дистанційні курси використовували 692 студенти (365 студентів заочної та 327 студентів очної форми навчання), то у 2015 році – 3 578 студентів (541 студент заочної та 3 037 студентів очної форми навчання);

- використання дистанційних курсів на постійній основі вже на третьому році навчання бакалавріату та магістратури. З 1 вересня 2015 р. у

системі дистанційного навчання є доступними для студентів 14 факультетів 264 навчальні курси – порівняно з 12 факультетами та 217 начальними курсами у 2014 році;

- наповнення Банку дистанційних курсів у кількості 335 задіяних у навчальному процесі курсів (у 2014 р. – 217 задіяних курсів) продовжує розширювати можливості веб-ресурсів Центру, сягнувши позначки 820 курсів (у 2014 р. – 720 курсів). У 2015 році було сертифіковано 11 курсів та 10 підготовлено до сертифікації (загальна кількість на сьогодні становить 37 сертифікованих курсів);

- кількість реальних користувачів системи дистанційного навчання зросла з 1 100 студентів та викладачів до 2 604. Сьогодні вже 522 викладачі університету зареєстровані в системі та можуть впроваджувати дистанційні технології в освітній процес.

Упродовж 2015 року проведено навчання на 5 потоках курсів підвищення кваліфікації викладачів та співробітників університету «Технології дистанційної освіти у вищому навчальному закладі» за оновленою програмою навчання. Успішно пройшли курси та отримали сертифікати 103 викладачі та співробітники університету. Філософський факультет запровадив викладання дисципліни за вибором «Технології дистанційної освіти» для магістрів спеціальності «Здоров'я людини».

У травні 2015 р. проведено I Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Дистанційне навчання – старт із сьогодення у майбутнє», метою якої був обмін досвідом викладачів із провідних ВНЗ України та Росії з питань методики навчання з використанням дистанційних технологій. Фахівці Центру електронного навчання ділилися досвідом на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Моніторинг якості професійної підготовки майбутніх педагогів у вищій школі: теорія і практика» (м. Одеса), II Міжнародній науково-практичній конференції «Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка» (м. Суми), I Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми формування здорового способу життя у

молоді: реабілітація та навчання» (м. Кіровоград). Проведено семінар з методики роботи з дистанційними курсами, який відвідали близько 30 провідних викладачів не лише нашого університету, а й інших ВНЗ Харкова.

З метою подальшого вдосконалення електронного (дистанційного) навчання та впровадження системи Moodle в освітній процес на денній та заочній формах навчання, здійснено перехід системи на сучаснішу версію 2.8. Окрім того, активно впроваджується програма запису презентаційних відеолекцій провідних викладачів університету на базі Центру електронного навчання.

V. ДОВУЗІВСЬКА ОСВІТА

Організацію довузівської освіти зосереджено в Центрі довузівської освіти, який об'єднує підготовчі курси, Школу дистанційного навчання і Малий каразінський університет. Організаційну та навчальну роботу в Центрі забезпечують 8 штатних співробітників та 67 доцентів, викладачів та співробітників університету, які залучені до педагогічної роботи за рекомендаціями факультетів.

Основними завданнями цього підрозділу є:

- підготовка учнів за предметами незалежного оцінювання якості освіти та вступних випробувань; залучення молоді до вступу в університет;
- пошук та підтримка обдарованих дітей, сприяння їхній подальшій освіті;
- постійна співпраця з факультетськими комісіями сприяння новому набору та активна участь у програмах «Абітурієнт–2015» та «Абітурієнт–2016»;
- профорієнтаційна робота серед школярів, участь в організації масових заходів для учнівської молоді;
- активне співробітництво із середніми навчальними закладами Харкова й області та інших міст України з метою пропаганди освіти взагалі і фундаментальної університетської – зокрема;
- виконання функцій інформаційного центру приймальної комісії протягом року – надання інформаційних послуг щодо факультетів і спеціальностей та умов прийому до університету.

5.1. Підготовка до вступу в університет

Підготовка до вступу в університет учнів навчальних закладів Харкова та Харківської області здійснюється за предметами зовнішнього незалежного оцінювання якості освіти (ЗНО) та вступних випробувань на підготовчих курсах (вечірня та недільна форми навчання), на яких минулого навчального року в 41 групі за десятьма предметами навчалися 469 слухачів. У квітні

2015 р. 67 випускників підготовчих курсів пройшли підсумкову атестацію, за результатами якої одержали до 10 балів, які, згідно з Правилами прийому в університет, можуть додаватися до конкурсних балів при вступі в ХНУ імені В. Н. Каразіна на природничо-математичні та інженерно-технічні напрями підготовки.

Профорієнтацію серед випускників навчальних закладів віддалених районів Харківської області та інших регіонів України і підготовку школярів до вступу у ВНЗ здійснює Школа дистанційного навчання, в якій у 2014/2015 навчальному році проходили підготовку за індивідуальною формою 30 учнів.

Школа дистанційного навчання здійснює освітню діяльність з предметів ЗНО. Навчання проводиться згідно з програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України. Відповідно до цих програм розроблено дидактичні та методичні матеріали для самостійної роботи, тести, контрольні роботи. Навчально-методична робота та консультації проводяться в режимі on-line – електронною поштою та за допомогою Skype. Це дає змогу працювати з учнями індивідуально та групами. Для забезпечення навчального процесу залучено викладачів факультетів філологічного, іноземних мов, філософського, геології, географії, рекреації і туризму, математики і інформатики, хімічного, біологічного, фізичного.

Для слухачів Школи дистанційного навчання протягом навчального року проведено три дистанційні сесії в режимі on-line, «тиждень консультацій» у режимі on-line (березень). У межах цих сесій було проведено зустрічі з відповідальним секретарем приймальної комісії університету, під час яких було надано інформацію про особливості вступу та правила прийому в університет у 2015 році.

Слухачі Школи дистанційного навчання брали участь у «Днях відкритих дверей» та в профорієнтаційних олімпіадах, які проводилися в університеті.

Після завершення навчального року всі випускники Школи дистанційного навчання одержали запрошення до вступу в університет.

У 2015 році на 1 курс було зараховано понад 200 випускників підготовчих курсів Центру довузівської освіти.

Станом на листопад 2015 р. на підготовчих курсах (вечірня та недільна форми) навчаються 380 учнів, працюють 34 навчальні групи.

5.2. Малий каразінський університет

Протягом 2014/2015 навчального року в Малому каразінському університеті 1 200 учнів віком від 5 до 16 років здобували додаткову освіту за напрямками: комп'ютерні науки, математика, англійська мова, фізика (теоретична та експериментальна), хімія, біологія, психологія, підготовка до школи, у поточному навчальному році працювали 94 групи. Для обдарованих дітей організовано спеціальні групи підготовки до олімпіад і конкурсів різного рівня. Щомісяця відбувалися зустрічі-засідання літературної студії «Проба пера», найкращі твори опубліковано в тезах XIV підсумкової конференції Малого каразінського університету.

У Малому каразінському університеті для учнів 7-10 класів працюють Дистанційні школи: математична, фізична, хімічна та біологічна, у 2014/2015 навчальному році в цих школах навчалися близько 200 дітей зі всіх районів Харківської області. Щомісяця учні одержували завдання з методичними вказівками; перевірені завдання та рекомендації щодо їхнього виконання поверталися учням. Протягом навчального року для кожної Дистанційної школи під час канікул проведено два навчальні дні в університеті, під час яких відбулися лекції та практичні заняття. Для учнів математичної та фізичної шкіл протягом навчального дня було організовано відвідання ЛандуЦентру, учні біологічної школи відвідали «Фельдман-Екопарк».

Упродовж 2015 року учні Малого каразінського університету успішно брали участь в учнівських олімпіадах: переможцями II (міського) етапу Всеукраїнської олімпіади з математики стали 68 учнів Малого каразінського університету, переможцями III (обласного) етапу – 98 учнів, переможцями IV етапу Всеукраїнських олімпіад з навчальних дисциплін – 21 учень.

Перемогу у Міжнародній олімпіаді з математики вибороли 3 учні (результат – одна золота, одна срібна та одна бронзова медалі; переможцями Міжнародної олімпіади з фізики стали два учні (срібна та бронзова медалі).

Учні Малого каразінського університету також успішно виступили в інших змаганнях: XIV Київському Міжнародному математичному фестивалі; VIII Всеукраїнському турнірі математичних боїв імені акад. Ляшка (м. Київ); Всеукраїнському турнірі юних фізиків; IV Європейській математичній олімпіаді для дівчат (м. Мінськ); університетському фізико-математичному святі «Наукові старти»; Хіміко-біологічному турнірі імені І. І. Мечникова.

Учні Малого каразінського університету також показують високі результати у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідних робіт учнів – членів МАН України.

17 травня 2015 р. проведено XIV підсумкову наукову конференцію Малого каразінського університету, присвячену Дням науки в Україні. До конференції 94 учні представили 93 наукові доповіді та літературні твори. Цього року, крім роботи у 8 секціях, також відбулися стендові доповіді учнів, що дало змогу юним вченим узяти участь у наукових обговореннях за різними напрямками. Науковими керівниками учнів були понад 20 викладачів, аспірантів та студентів університету. До конференції видано тези доповідей, учасників нагороджено грамотами та пам'ятними сувенірами, а їхні викладачі одержали подяки від ректора університету.

5.3. Робота з обдарованими дітьми

Університет постійно бере участь в організації і проведенні II та III етапів Усеукраїнських учнівських олімпіад та інших наукових змагань учнів Харківської області.

15 лютого 2015 р. Центр довузівської освіти провів Зимове математичне свято для учнів 4-х класів Харківських шкіл, у ньому взяли участь 150 дітей.

Протягом листопада 2014 р. – січня 2015 р. в університеті було організовано тренувальні збори із підготовки учнів до III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з біології, математики, фізики, астрономії, історії, географії, хімії, французької мови.

Університет забезпечив проведення III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад по Харківській області із 7 базових дисциплін. З 18 січня до 6 лютого 2015 р. в університеті відбулися олімпіади з математики, фізики, астрономії, хімії, історії, географії, економіки, в яких взяли участь 1 534 учні. Всі учасники олімпіад – учні 11-х класів – одержали листівки-запрошення до вступу в університет. В організації та проведенні цих олімпіад взяли участь факультети: математики і інформатики, фізико-технічний, фізичний, хімічний, геології, географії, рекреації і туризму, історичний, економічний, а також Центр довузівської освіти. У журі працювали 96 викладачів університету. Під час олімпіад відбулися заходи для керівників команд. Керівництво та провідні викладачі факультетів провели методичні семінари, лекції для вчителів, обговорили подальше співробітництво університету з освітянами. У цих заходах взяли участь близько 300 вчителів навчальних закладів усіх 42 районів та міст Харківської області.

З метою формування команд Харківської області для участі в IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад у січні-лютому 2015 р. в університеті було проведено відбірково-тренувальні збори.

20 березня 2015 р. філологічним факультетом та Центром довузівської освіти спільно з видавництвом «Ранок» проведено конкурс «Знатоков русской словесности» (взяли участь 200 учнів 8-11 класів зі шкіл Харкова та Харківської області), а 4 квітня 2015 р. – конкурс знавців української мови «Грамотій» (взяли участь 100 учнів 8-11 класів шкіл Харкова та Харківської області).

17 травня 2015 р. спільно з Фізико-математичним ліцеєм № 27 було проведено математичне свято для 4-класників, у якому взяли участь 153 учні, 41 із них стали переможцями.

На початку навчального року (12, 13 та 20 вересня 2015 р.) спільно з факультетами фізико-математичного профілю університету та фізико-математичним ліцеєм № 27 для учнів 5-8 класів в університеті проведено фізико-математичне свято «Наукові старти» (взяли участь 935 школярів з Харкова та Харківської області). Під час свята відбулися особисті олімпіади, лекції, парадокс-шоу «Карусель Наукових Інновацій». Переможцями особистих змагань стали 165 учнів, які одержали пам'ятні дарунки від спонсора свята – компанії «Київстар». Усіх переможців запрошено до навчання в Малому каразінському університеті на пільгових умовах.

Біологічним та хімічним факультетами 21 листопада 2015 р. проведено XVIII Хіміко-біологічний турнір імені І. І. Мечникова (взяли участь 217 учнів 7-11 класів (56 стали переможцями).

У жовтні-грудні 2015 р. в університеті відбувся II (міський в м. Харкові) етап Всеукраїнських олімпіад з математики (496 учасників), 12 грудня 2015 р. – олімпіада з фізики (кількість учасників – 250). Підготовку та проведення цих заходів забезпечили факультети: математики і інформатики, а також фізико-технічний.

5.4. Співпраця з Малою академією наук України

Харківське територіальне відділення МАН України, президентом якого є ректор університету, забезпечує підтримку обдарованої учнівської молоді, залучення її до наукових досліджень, експериментальної та винахідницької роботи в різних галузях науки та техніки, сприяє роботі учнів у секціях, школах, участі в наукових читаннях, турнірах, науково-практичних конференціях тощо.

Протягом січня-лютого 2015 р. відбувся II етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів – членів Харківського територіального відділення МАН. До журі конкурсу-захисту 67 секцій 12 наукових відділень було подано 1 099 науково-дослідних робіт від учнів-

переможців районних (міських) етапів із 42 районів та міст області. Загальна кількість переможців – 557 учнів.

У III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів МАН України взяли участь 58 учнів-переможців II етапу конкурсу-захисту. За підсумками III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів МАН України у 2015 році 47 членів Харківського територіального відділення стали переможцями (7 учасників конкурсу посіли перші місця, 20 – другі місця, 20 – треті місця). Команда Харківської області одержала найбільше призових місць серед усіх територіальних відділень МАН України.

Активна участь викладачів та співробітників університету в роботі Харківського територіального відділення МАН – важливий складник успіху вихованців. На базі університету з 18 січня до 15 лютого 2015 р. було проведено контрольні роботи з базових предметів та захист науково-дослідних робіт у 12 відділеннях МАН, загальна кількість учасників цих заходів – понад 1 000 учнів. У складі журі конкурсу працювали 80 викладачів і науковців університету, близько 60 здійснювали наукове керівництво учнями-МАНівцями. У проведенні контрольних робіт та захистах науково-дослідних робіт учнів – членів МАН взяли участь викладачі та науковці 13 факультетів університету.

5.5. Профорієнтаційна робота

Робота із залучення до вступу в університет у 2016 році кращих випускників загальноосвітніх навчальних закладів розпочалася восени 2015 року. В університеті створено комісію, яка розробила комплексну програму заходів із забезпечення набору на перший курс «Абітурієнт–2016».

Було оновлено склад факультетських комісій сприяння новому набору, які розробили плани своєї діяльності на навчальний рік. На сайтах факультетів оновлюються сторінки для абітурієнтів. Усі середні навчальні заклади Харкова були закріплені за факультетськими комісіями сприяння

новому набору. Представники факультетів зустрічалися із керівниками, вчителями, учнями цих навчальних закладів, передавали рекламні та інформаційні матеріали про університет, листівки-запрошення до вступу на факультети університету тощо.

У січні 2015 р. редакцією газети «Харківський університет» видано спеціальний випуск газети для абітурієнтів, у якому розміщено інформацію про факультети та Правила прийому в університет у 2015 році. Цю газету одержав кожен відвідувач Днів відкритих дверей, відвідувачі ЦДО, навчальні заклади Харкова та інших міст України.

Протягом 2015 року проведено три загальноуніверситетські Дні відкритих дверей (31 січня – 920 відвідувачів, 22 березня – 570 відвідувачів, 8 листопада – близько 1 200 відвідувачів) та Дні відкритих дверей окремих факультетів. Під час Дня відкритих дверей 22 березня 2015 р. та в інші дні протягом лютого-квітня для майбутніх абітурієнтів відбулося 8 університетських профорієнтаційних олімпіад з профільних предметів.

Плідна профорієнтаційна робота проводилася факультетами під час студентської педагогічної практики в 78 школах Харкова та 48 інших міст України. У цій роботі взяли участь керівники практики дев'яти факультетів та 1 045 студентів університету.

Профорієнтаційна робота також здійснювалася факультетами під час проведення в університеті III етапу Всеукраїнських олімпіад та II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів – членів МАН України, учнівських конкурсів, турнірів тощо. Всі факультети підтримують на власних сайтах сторінку для абітурієнтів.

Викладачі Центру довузівської освіти та його співробітники протягом навчального року проводили систематичну профорієнтаційну роботу зі слухачами підготовчих курсів вечірньої та дистанційної форм навчання (понад 500 слухачів). Профорієнтаційна робота проводилася також у межах договорів про співробітництво із середніми навчальними закладами та районними управліннями освіти низки областей України.

Відповідно до Угоди між Харківським регіональним Центром оцінювання якості освіти та університетом, при Центрі довузівської освіти з 5 січня до 20 лютого 2015 р. працював Пункт реєстрації на ЗНО, де реєстрацію пройшли близько 250 осіб. Кожен відвідувач одержав листівку-запрошення до вступу в університет та випуск газети «Харківський університет» для абітурієнтів.

6 вересня 2015 р. університет узяв участь у проекті «SCINTIFIC FUN – НАУКОВІ ПІКНИКИ В УКРАЇНІ». 26 вересня 2015 р. в університеті відбулося урочисте відкриття міського заходу «Ніч Науки в Харкові». У проведенні заходу «Ніч Науки в Харкові» взяли участь хімічний, фізичний, біологічний, фізико-технічний факультети, факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем. Численні відвідувачі побачили експозиції університетських музеїв: природи, археології, історії університету, відвідали ЛандауЦентр та обсерваторію НДІ астрономії.

Центр довузівської освіти постійно виконував функції інформаційного центру приймальної комісії, щоденно надаючи відвідувачам повну інформацію щодо вступу в університет, а також відповідав на запитання, які надходять за телефоном та електронною поштою на адресу ЦДО.

Університет має довгострокові договори про співробітництво з 56 середніми навчальними закладами Харкова та 6 – із навчальними закладами Харківської області. Для учнів в університеті було організовано спеціальні заняття і консультації, екскурсії на факультети, демонстрації фізичних експериментів та хімічних дослідів, екскурсії до астрономічної обсерваторії, а також Музею історії університету. Співробітники Центру довузівської освіти та представники факультетів регулярно проводили зустрічі з учнями та їхніми батьками в навчальних закладах Харкова й області, інших областей України.

5.6. Шефська допомога

Роботу в школах підшефного Богодухівського району та інших навчальних закладах Харківської області покладено на факультетські комісії сприяння новому набору та Центр довузівської освіти.

У січні-лютому 2015 р. учителям і випускникам усіх шкіл Богодухівського району та м. Первомайськ було передано матеріали для підготовки до ЗНО, а також інформацію щодо вступу в університет у 2015 році.

Університет продовжував підтримку Обласного ліцею-інтернату «Обдарованість» для сільських школярів. Учні інтернату успішно взяли участь у профорієнтаційних університетських олімпіадах, університетському святі для школярів «Наукові старти», Хіміко-біологічному турнірі імені І. І. Мечникова. Хімічний факультет університету забезпечив проведення протягом навчального року практичних та лабораторних занять профільних класів у своїх навчальних та наукових лабораторіях; фізико-енергетичний факультет організував у ліцеї роботу Школи юних фізиків.

Університет постійно надає шефську допомогу загальноосвітній санаторній школі-інтернату для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи.

Як і щорічно, протягом 2014/2015 навчального року університет давав змогу дітям-сиротам, дітям-інвалідам, учням підшефної санаторної школи-інтернату для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи та учням обласної спеціальної гімназії-інтернату для сліпих дітей ім. Г. В. Короленка безплатно підготуватися до вступу в університет та інші навчальні заклади, створюючи для них зручний розклад занять. Протягом 2014/2015 навчального року на підготовчих курсах Центру довузівської освіти безплатно навчалися 38 школярів.

VI. ВИХОВНА, КУЛЬТУРНА І СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Значну роль у формуванні світоглядної позиції та ціннісних орієнтацій молоді, передачі їй надбань попередніх поколінь, збереженні і збагаченні культури народу відіграє позааудиторна виховна робота. Вона спрямована на залучення молоді до багатств національної і світової культури та загальнолюдських цінностей. Постійну взаємодію з органами студентського самоврядування, привернення студентського активу до обговорення і розв'язання задач організації навчального процесу, побуту та відпочинку студентів повсякденно здійснювали заступники деканів з виховної роботи, куратори академічних груп.

В університеті та на факультетах відбувалися численні виховні та культурно-просвітницькі заходи. Серед загальноуніверситетських заходів можна відзначити такі:

- урочиста Асамблея вчених рад університету з нагоди 210-ї річниці відкриття університету (29 січня 2015 р.);
- святкування Нового року за східним китайським календарем за участі студентів і викладачів Інституту Конфуція (27 лютого 2015 р.);
- традиційний конкурс «Красуня університету–2015» (2 квітня 2015 р.);
- фестиваль гумору команд КВК (3 квітня 2015 р.);
- святкування Дня випускника Харківського університету (18 квітня 2015 р.);
- традиційні Дні факультетів (квітень – травень 2015 р.);
- концерт з нагоди 70-ї річниці Перемоги у Другій світовій війні (8 травня 2015 р.);
- вистава «Мужики не плачут» театру «Может быть» (18 травня 2015 р.);
- урочиста церемонія випуску студентів і святковий концерт у Харківському національному академічному театрі опери і балету

імені М. В. Лисенка (2 липня 2015 р.);

- святкування 31 серпня 2015 р. «Дня знань» і посвячення першокурсників у студенти;

- літературно-мистецький вечір у межах міжнародної культурної корпорації «Поетичний тур Європою» за участі Оксани Забужко, Сергія Жадана, Ігоря Померанцева, Рікардо Доменекка, Дмитра Лазуткіна та ін. (2 вересня 2015 р.);

- творча зустріч із заслуженим діячем мистецтв України, скульптором Олександром Рідним (22 вересня 2015 р.);

- участь в обласній студентській патріотичній хвилі «Харків – це Україна. Україна понад усе» (13 жовтня 2015 р.);

- щорічний конкурс творчості першокурсників «Альма матер–2015» (2–6 листопада 2015 р.) і гала-концерт та церемонія нагородження переможців конкурсу творчості першокурсників «Альма матер–2015» (17 листопада 2015 р.).

Реалізація різноманітних форм і методів культурно-просвітницької роботи здійснюється безпосередньо через творчі об'єднання та колективи Культурного центру університету, що охоплюють понад 470 студентів:

- ансамбль народного танцю «Сонцеворот»;
- академічний студентський хор;
- факультетські команди КВК;
- ансамбль бального танцю «Фаворит»;
- вокальний гурт «Універ»;
- шоу-балет «Універ»;
- клуб шанувальників поезії;
- театральна студія;
- клуб інтелектуальних ігор «Фенікс».

Університетський студентський хор брав участь у фестивалі хорового співу «Велика коляда» у м. Львові (23-26 січня 2015 р.). У 2015 році у міському конкурсі художньої самодіяльності «Студентська весна–2015»

брали участь окремі танцюристи і вокалісти з 6 факультетів університету.

В університеті велика увага приділяється патріотичному вихованню студентства. Відбуваються тематичні заходи за участі співробітників університету, які воювали за незалежність і територіальну цілісність України під час проведення антитерористичної операції на Сході України. Було організовано автобусні екскурсії за маршрутами: «Меморіали Харкова (Дробицький Яр – Лісопарк – висота Маршала І. С. Конєва)», «Соколово – Таранівка», музей – діорама воїнів-інтернаціоналістів. Регулярно проводиться робота щодо упорядкування меморіальних дощок і пам'ятника студбатівцям біля будівлі Головного корпусу університету (майдан Свободи, 4). На факультетах відбуваються тематичні зустрічі з військовослужбовцями Збройних сил України.

У 2015 році кафедра фізичного виховання та спорту проводила спортивно-орієнтоване фізичне виховання шляхом організації груп з різних видів спорту з урахуванням інтересів студентів та можливостей спортивних споруд університету. Таку форму занять обрали понад 5 100 студентів. Особливою популярністю серед студентів користуються аеробіка та атлетична підготовка в тренажерних залах. Популярні також волейбол, баскетбол, міні-футбол, теніс, настільний теніс, бадмінтон та бокс. Значно зросла кількість студентів, які займаються стрільбою з лука. Система організації освітнього процесу з фізичного виховання дає змогу кожному студенту університету реалізувати свої потреби у сфері фізичної культури та спорту впродовж усього терміну навчання.

У 2015 році відновлено роботу спортивних кімнат у студентських гуртожитках № 9 та № 10, де студенти отримали змогу займатися фізичною культурою за місцем проживання.

Основою спортивно-масової роботи в університеті стала якісно спланована робота спортивних секцій і фізкультурно-оздоровчих груп, а також система спортивних змагань серед факультетів. У 65-й Спартакіаді університету взяли участь 1 099 студентів. У першій групі факультетів у

комплексному заліку Спартакіади перемогла команда економічного факультету, друге місце посіла команда факультету іноземних мов, третє – факультету математики і інформатики. У другій групі перемогли студенти екологічного факультету, друге місце посіли студенти фізико-енергетичного факультету, третє – біологічного факультету. Наразі проходять змагання 66-ї студентської Спартакіади університету.

Крім традиційної студентської Спартакіади, було проведено: спортивне свято першокурсників; кубки студентського профкому з настільного тенісу, волейболу, баскетболу, бадмінтону та черліденгу; 16-й кубок ректора з міні-футболу, в якому разом зі студентами змагалися випускники університету; Спартакіаду студентських гуртожитків та багато спортивних турнірів на факультетах. Напруженість боротьби за перемогу в кожному турнірі та активна підтримка вболівальниками своїх команд свідчать, що протягом останніх років інтерес до занять фізичною культурою та спортом в університеті значно зріс, причому не тільки серед студентської молоді, а й серед працівників університету.

Провідні спортсмени університету минулого року досягли значних успіхів у спортивних змаганнях найвищого рівня. Учасниками Всесвітньої універсіади в Кванджу (Корея) були тенісисти Марат Дев'ятьяров (факультет іноземних мов) та Владислав Орлов (економічний факультет), а також Максим Поляков (факультет іноземних мов, гольф), причому їхню участь у цих змаганнях повністю забезпечено університетом. Студентка соціологічного факультету Марина Литовченко, яка входить до складу національної параолімпійської збірної команди України з настільного тенісу, стала бронзовим призером чемпіонату Європи – і наразі є кандидатом на участь у Паралімпіаді–2016, що відбудеться наступного року в Ріо-де-Жанейро.

Найвищим досягненням університетських спортсменів у 2015 році є виступ Олени Борисенко (соціологічний факультет) у складі збірної команди України на чемпіонаті світу зі стрільби з лука, де вона виборола золоту

медаль у командних змаганнях. Олені Борисенко було присвоєно спортивне звання «Майстер спорту України міжнародного класу зі стрільби з лука», а її тренеру, викладачу кафедри фізичного виховання та спорту Віктору Галазюку, – звання «Заслужений тренер України зі стрільби з лука». Зазначимо, що до вступу на соціологічний факультет Олена взагалі не займалася спортом, її досягнення – результат спортивно-орієнтованого фізичного виховання.

Звання «Майстер спорту України» у 2015 році присвоєно Олександрю Аніщенку (факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем, пауерліфтинг) та Олександрю Світличному (економічний факультет, плавання).

Понад 400 студентів університету займаються у групах спортивного виховання. У 2015 році поновлено проведення обласної студентської Спартакіади, у весняній частині якої перемогу здобула команда університету з тенісу. Представники Каразінського, окрім того, досягли успіху на Всеукраїнській літній Універсіаді, переможцями та призерами якої також стали лучники та плавці.

Команди з ігрових видів спорту успішно виступали в обласних студентських лігах. Волейболісти стали переможцями таких змагань, а баскетболісти вибороли друге місце. Футбольна команда посіла сьоме місце у вищій лізі студентської «Металіст-ліги».

VII. ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

У 2015 році ЦНБ співпрацювала з міжнародними організаціями і фондами як член проекту ELibUkr «Електронні бібліотеки України», Асоціації «Інформатіо-Консорціум» з доступу до електронних наукових ресурсів у режимі он-лайн, партнер Всесвітньої цифрової бібліотеки – WDL, партнер Європейської цифрової бібліотеки «Європеана». ЦНБ співпрацювала з Фондом А. Левентіса (Кіпр), дослідницьким Центром польської бібліографії імені Естрейхерів Ягеллонського університету (Краків, Польща), Науковою бібліотекою Політехніки Лодзі (Польща), Академічною бібліотекою Латвійського університету (Рига), відділом преси, освіти та культури посольства США в Україні. Здійснювався книгообмін з 90 організаціями з 24 країн світу.

Загальна площа ЦНБ становить 10 484 м²: у Головному корпусі (майдан Свободи, 4) – 7 182 м², на вул. Університетській, 23 – 2 794 м², на пр. Курчатова, 31 – 508 м².

Для читачів працюють 5 абонементів, 12 читальних залів, 2 спеціалізовані зали каталогів, служба міжбібліотечного абонементу, зал інформаційного сервісу, Центр інтернет-технологій. Цілодобово працює електронний каталог з електронним замовленням. На web-сторінці ЦНБ працюють електронний репозитарій університету, архів рідкісних видань і рукописів (повні електронні версії або фрагменти), довідково-бібліографічна служба «Віртуальний бібліограф». На сторінках у соціальних мережах ЦНБ надає інформацію про свою діяльність, анонсує події, заходи, на які запрошує всіх бажаючих.

Фонд ЦНБ станом на 1 листопада 2015 р. налічує понад 3,4 млн примірників. За 10 місяців 2015 р. для ЦНБ було придбано літератури на суму 116 081 грн., на передплату періодичних видань витрачено 293 275 грн.

Продовжувалося ведення електронної бази даних «Книгозабезпеченість навчального процесу». За новою формою надаються довідки про

книгозабезпеченість окремих дисциплін, для визначення доцільності друку підручників та навчальних посібників за кошти Видавництва університету.

У 2015 році для поповнення бібліотечних фондів отримано від приватних осіб близько 2 000 примірників з економіки, права, соціології та художньої літератури. Від видавництва університету надійшло 1 309 примірників

У 2015 році головними джерелами комплектування іноземною літературою залишалися міжнародний книгообмін та дари різних установ, фондів і приватних осіб. У першу чергу, слід зазначити інформаційні ресурси від Генерального Консульства Польщі в Харкові та Народної бібліотеки Сербії. За книгообміном отримано 404 примірники документів. У 2015 році списано 12 311 примірників (2 153 назви) на суму 13 927 грн.

Усіма структурними підрозділами бібліотеки обслуговано понад 60 000 користувачів, відвідування бібліотеки становило близько 400 000, відвідування веб-сайту бібліотеки – близько 1 200 000, книговидача – понад 1 500 000 примірників на різних носіях інформації.

У вузівських бібліотеках Харкова діє проект «Єдина картка читача бібліотек ВНЗ Харкова». Цей проект надає студентам, аспірантам, викладачам та науковцям університетів міста доступ до фондів і електронних ресурсів бібліотек-учасниць для використання їх у навчанні та науково-дослідній роботі. До проекту приєдналося 25 бібліотек ВНЗ Харкова. У 2015 році студенти, науково-педагогічні працівники, аспіранти університету отримали пластикову реєстраційну «Єдину картку читача бібліотек ВНЗ Харкова».

У 2015 році розпочалися роботи з автоматизації обслуговування на навчальному абонементі студентів філологічного факультету. Зростає обсяг електронного каталогу, до якого станом на 1 листопада 2015 р. внесено понад 800 000 записів, відображено інформацію про 1 215 000 примірників. Протягом 2014/2015 навчального року до електронного каталогу внесено більше ніж 40 000 записів. Зафіксовано понад 825 000 відвідувачів з

148 країн світу, майже 1 млн відвідувань, близько 2 млн переглядів сторінок. Бібліотека має свої профілі з посиланням на електронний каталог ЦНБ у провідних світових каталогах бібліотек: libraries.org (з 2000 року), LibWeb та WorldCat (з 2005 року). На території ЦНБ працює зона Wi-Fi. Постійне підвищення комфортності доступу до інформації є важливим показником якісної діяльності бібліотеки та слугує показником успішного впровадження інноваційних технологій.

За проектом ELibUkr і підтримки Open Access тривала робота з наповнення електронного архіву (репозитарію) університету – eKhNUIR. В електронному архіві представлено близько 10 000 назв документів. Протягом 2015 року його відвідали понад 57 000 користувачів зі 112 країн світу.

Електронний архів eKhNUIR має міжнародний класифікаційний індекс ISSN 2310-8665 і, завдяки цьому, має статус повноцінного електронного видання (ресурсу, що постійно оновлюється), в якому можна публікувати результати досліджень як у першоджерелі, нарівні з друкованими періодичними виданнями.

У світовому рейтингу "The Ranking Web of World repositories" за даними першого півріччя 2015 року електронний архів університету посідає 502 місце серед більш ніж 2 000 електронних архівів світу, а в українському рейтингу університетських електронних архівів (<http://library.tntu.edu.ua/resources/vebometrychni-rejtynhu/>) – третє місце.

Архів рідкісних видань і рукописів для науки й освіти «eScriptorium» станом на 1 листопада 2015 р. містить повні електронні версії (або фрагменти) рідкісних видань і рукописів у кількості 3 700 назв.

У діяльності ЦНБ важливими є гуманітарний та науково-просвітницький напрями. У 2015 році в ЦНБ було організовано 196 книжково-ілюстративних і 7 художніх виставок, представлено 14 віртуальних виставок. Протягом року було організовано заходи, присвячені 210-й річниці від дня відкриття університету. У виставковому залі бібліотеки було презентовано роботи харківських майстрів О. Федяєва,

К. Волошко, О. Думбур, І. Погорелова. Організовано виставку до 130-річчя від дня народження З. Серебрякової. Одеською філією Грецького фонду культури представлено планшетну виставку «Костіс Паламас (1859–1943)». Бібліотекою було проведено багато екскурсій, у тому числі для учнів загальноосвітніх шкіл Харкова та Харківської області, студентів міста, іноземних студентів університету.

У конференц-залі бібліотеки постійно відбуваються наукові та культурні заходи факультетів університету, громадських культурних об'єднань міста. Зокрема, у травні 2015 р. реалізовано проект «Українсько-польська поетична весна» (за ініціативи Харківської організації Національної спілки письменників України), у якому взяли участь: голова Вроцлавської організації польських письменників Казімеж Бурнат, польські поети Єжи Фрицьковській, Данута Бартош, український поет і науковець, член Національної спілки письменників України Олександр Гордон, харківські письменники. Відбулися презентації книг «Академік В. Г. Манжелей у спогадах», А. Шемета «Варвара. Karinska. Інтерпретації». Конгрес літераторів України презентував альманах «Харківський міст», пройшли культурні заходи Грецького культурного товариства м. Харкова, Французького інституту в Україні, Альянсу Франсез м. Харкова, Українсько-італійського академічного центру університету, що організував курси лекцій «Культура Італії» та ін.

Наукова робота – один із пріоритетних напрямів діяльності ЦНБ. У 2015 році вийшли друком 9 бібліографічних покажчиків, присвячених діяльності вчених університету. Триває робота над складанням покажчиків «Слов'янознавство в Харківському університеті», «Покажчика до харківських журналів першої чверті XIX сторіччя», «Біобібліографічного словника вчених Харківського університету. Т. 3. Філологи» та ін. За підтримки ЦНБ видавництвом Олександра Савчука було надруковано видання «Українське мистецтво» (автор – Щербаківський В. М.). За сприяння Генерального консульства Республіки Польща в Харкові вийшов друком

настінний календар на 2015 рік українською і польською мовами «Польські книжкові пам'ятки у книгозбірні Харківського університету = Pamiątki książki polskiej w księżnicy Uniwersytetu Charkowskiego. Kalendarz».

У 2015 році, згідно з Договором між МОН України та ЦНБ, виконано роботи зі збереження та забезпечення належного функціонування наукового об'єкта, що становить національне надбання («Фонд книжкових пам'яток»), на суму 11 000 грн. Для застосування превентивної, фазової консервації як технології збереження документів було придбано спеціальні картонно-паперові матеріали, використані для виготовлення папок, паперових паспарту, футлярів для зберігання рукописних книг, матеріалів і архівних документів, підшивок газет. Меморіальну бібліотеку І. Світличного перенесено до історичної будівлі бібліотеки, де свого часу письменник був читачем.

У квітні 2015 р. на базі ЦНБ відбувся симпозиум «1915 рік: війна, провінція, людина: українсько-польські акценти». Інтерес читачів викликав круглий стіл «Pro captu lectoris habent sua fata libeli: читання книг та їх сприйняття», організований спільно з кафедрою медіа-комунікацій університету, факультетом психології, Музеєм барона Мюнхгаузена (Латвія) у межах комплексного культурно-просвітницького заходу «Напередодні 32 травня!». У липні 2015 р. відбувся семінар, організований Асоціацією «Інформатіо-Консорціум» для вузівських бібліотек міста, за темою «Авторське право для бібліотекарів». У межах роботи секції з організації та зберігання інформаційних ресурсів НМБК МОН України спільно із Львівською національною науковою бібліотекою України імені В. Стефаника й Академічною бібліотекою Латвійського університету проведено семінар «Ad fontes: збереження та вивчення рукописного і друкованого надбання» для вузівських бібліотек України. Під час триденного семінару відбулася скайп-конференція з фахівцями відділу збереження фондів бібліотеки Ягеллонського університету.

Бібліотека спільно з кафедрою історіографії, джерелознавства та археології історичного факультету, Центром краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька, Харківським національним університетом мистецтв імені І. П. Котляревського, Харківським художнім музеєм та Архівом Польської Академії наук виступила співорганізатором Міжнародної наукової конференції «Харків як університетське місто». Крім пленарних і секційних засідань, було відкрито виставки у Музеї історії та в бібліотеці, присвячені студентам і місту. Спільно з кафедрою медіа-комунікацій проведено круглий стіл «*Vivat nostrum civitas. Студент університетського міста*».

Протягом року працівники бібліотеки брали участь у конференціях і семінарах, з них 20 виступили з доповідями, було опубліковано 32 статті. Дослідження працівників присвячені фондам бібліотеки, історії розвитку бібліотечної справи, актуальним проблемам впровадження комп'ютерних технологій у галузі бібліотечної справи, новим можливостям зберігання та використання інформації.

Продовжується робота у корпоративному регіональному бібліотечному проєкті «Метабібліографія Харківщини», метою якого є створення регіонального електронного ресурсу тривалого зберігання – з подальшою його інтеграцією до Всеукраїнського простору. Ще один спільний проєкт з бібліотечним товариством м. Харкова – участь ЦНБ у створенні електронної «Бібліотечної енциклопедії Харківщини».

У Харківське зональне методичне об'єднання бібліотек ВНЗ входить 36 бібліотек ВНЗ Харківської, Полтавської і Сумської областей. У зоні уваги бібліотеки постійно перебували питання статистичного та фактичного аналізу основних показників і змісту роботи бібліотек, готувалися оглядово-інформаційні матеріали про їхню діяльність, було підготовлено і проведено три засідання Ради директорів бібліотек ВНЗ, три семінари-практикуми «Школи методиста».

VIII. МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС УНІВЕРСИТЕТУ

8.1. Музей історії університету

Співробітники музею проводять екскурсійну, фондову, виставкову, методичну, науково-дослідну, навчальну, профорієнтаційну та просвітницьку роботу. Протягом 2015 року музей відвідали близько 2 800 студентів, слухачів Центру міжнародної освіти, школярів, учасників наукових конференцій, гостей університету. Усього було проведено 218 екскурсій. Музей взяв участь в акціях «Ніч науки» та «День випускника». У межах цих заходів музей відвідало близько 1 800 осіб.

У 2015 році до фондів музею надійшло понад 200 одиниць зберігання, які пройшли наукову обробку й були розміщені у фондосховищі, зокрема особова справа поета Б. О. Чичибабіна, фотографії, значки, медалі, документи вихованців університету Ю. В. Раппа і В. Щербака, ордена, медалі та посвідчення професора університету І. Я. Ткаченка. Спільно зі студентами факультету математики і інформатики розроблено електронну пошукову систему для упорядкування музейних фондів.

У звітний період організовано та проведено 5 тимчасових виставок: «Ювілейні історії Харківського університету», «Прилади XIX–XX ст. із колекції фізичної лабораторії Харківського університету», «Професорська родина (XIX – початок XX ст.)», «Фронтний альбом. 1941–1945 рр.», «Студенти Харківського університету у «смутні» часи (1920–1930 рр.)». На базі музею відбулися: акція «Запали свічку» на вшанування жертв голодоморів; традиційне святкування Дня архівіста. У музеї було організовано презентацію видань до 210-ї річниці заснування університету – «В. Н. Каразін. Діалоги у часі й просторі: дослідження і матеріали» та «Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна: хроніка подій (1991–2014 рр.)». Музей взяв участь в організації та проведенні квесту серед студентів історичного факультету, приуроченого до 211-ї річниці заснування університету.

На базі музею було організовано заняття з курсів «Архівний менеджмент» (та музейну практику) для студентів історичного факультету; «Основи музеєзнавства» для студентів факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, а також заняття з музеєзнавства для студентів Харківської державної академії культури. Упродовж року в музеї відбувалися засідання Клубу університетських історій. Співробітники музею брали участь у роботі Асоціації музеїв вищих навчальних закладів м. Харкова.

Співробітники музею щороку укладають «Календар пам'ятних дат університету», ведуть електронні книги «Почесні доктори» та «Заслужені професори» Харківського університету.

Постійно оновлюються матеріали музейного сайту. Наразі ведеться робота зі створення принципово нового сайту. Створюються бази даних університетських «місць пам'яті», іменних аудиторій університету, пам'ятних дошок, присвячених професорам і видатним особам, чия діяльність пов'язана з університетом. На базі музею спільно з історичним факультетом реалізується усноісторичний проект «Образи науки: Харківський університет в 1940–1980-х рр.». Співробітники музею взяли активну участь у Шостій музеєзнавчій конференції «Луньовські читання». У 2015 році отримано грант на реалізацію проекту «Публікація спогадів викладачів та вихованців Харківського університету 1920–1930-х рр.», підтриманий Канадським інститутом українських студій Альбертського університету.

8.2. Музей природи

Основна мета діяльності Музею природи – проведення наукової, навчальної та освітньої роботи: створення експозицій, призначених для максимально повного вивчення, збереження музейних фондів біологічних та геологічних колекцій, їхнього раціонального застосування у науково-дослідній роботі. Колекції музею широко використовуються в дослідженнях,

які проводяться фахівцями музею, вітчизняними вченими та спеціалістами з-за кордону.

Значну роль у сприянні розвитку наукової та науково-експозиційної діяльності музею відіграють наукові конференції. Співробітники Музею природи протягом минулого року брали активну участь у міжнародних, всеукраїнських конференціях, симпозіумах, семінарах, виставках. Разом з Національним науково-природничим музеєм НАН України, Київським Національним університетом імені Тараса Шевченка, Українським національним комітетом ІСОМ України Музей природи ХНУ імені В. Н. Каразіна був співорганізатором та брав активну участь у проведенні міжнародної наукової конференції «Природничі музеї та їх роль в освіті і науці», яка відбулася у жовтні 2015 р. у м. Київ.

Одним з напрямів музейної діяльності є науково-експозиційна робота. Протягом року було розроблено 8 наукових експозицій.

За договорами Музей природи співпрацює з Національними природничими парками – «Пирятинським» Полтавської області, «Черемоським» Чернівецької області, «Ічнянським» Чернігівської області, «Гетьманським» Сумської області. Співробітники Музею природи у 2015 році співпрацювали із закордонними науково-дослідними установами та ВНЗ Австрії, Азербайджану, Туреччини, Росії, Киргизстану, США, Норвегії, Німеччини, Швеції, Словаччини. Продовжено роботу за проектом Volkswagen Stiftung «Biodiversity and Evolution of the Central Asian and Caucasian vipers (Viperidae)».

Музей природи бере активну участь у роботі Міжнародної асоціації ІСОМ, де має свого представника у Раді природничої секції ІСОМ України.

З метою розширення інформаційного простору було створено сайт Музею природи, на сторінках якого висвітлюються всі новини життєдіяльності музею. За звітний період його відвідало понад 11 000 осіб.

З кінця ХІХ століття у музеї працює реставраційно-таксидермічна лабораторія. Для виконання реставраційних та таксидермічних робіт

використано нові методи, матеріали та обладнання, які дозволяють створювати динамічні високохудожні фігури великих та середніх за розміром тварин. Протягом 2015 року було створено 9 опудал рідкісних тварин та реконструкцій представників фауни минулого.

З метою поширення природничо-наукових знань серед населення Музей природи здійснює екскурсійно-лекційну діяльність за 16 темами. Екскурсії проводяться українською, російською та англійською мовами. За звітний період у музеї відбулося 1 465 екскурсій та занять, його відвідали понад 24 000 екскурсантів. Також Музей проводить благодійні екскурсії для соціально незахищених верств населення. Протягом 2015 року було прийнято близько 1 350 осіб.

8.3. Музей археології

З 2 вересня 2015 р. Музей археології та етнографії Слобідської України перейменовано на Музей археології.

Музей археології протягом 2015 року працював як навчальний, науковий та музейно-методичний центр. Завдяки роботі двох археологічних експедицій університету до фондів Музею надійшло близько 2 000 нових артефактів.

Працівники музею є керівниками та науковцями Скіфської археологічної експедиції, дослідниками двох відомих городищ – Більського та Циркунівського.

Важливим напрямом діяльності музею є виставкова робота. Щорічно за участю його співробітників проводяться виставки досягнень польових сезонів. У цьому році така виставка відбулася у грудні 2015 р. У червні 2015 р. у межах проведення наукової конференції, присвяченої В. І. Кадеєву, було підготовлено виставку за матеріалами його багаторічних розкопок у Херсонесі.

З метою популяризації університетської освіти та висвітлення наукового внеску харківських вчених у розробку проблем археології Східної

Європи співробітники проводять екскурсії у виставковій залі музею, організують тимчасові виставки, виступають з публічними лекціями, розвивають співпрацю з краєзнавцями міста та області.

На базі музею працюють археологічні гуртки для школярів та студентів, проводиться археологічна практика студентів історичного факультету. У 2015 році розібрано та упорядковано античні матеріали з фондів музею.

У 2015 році завершено будівельні роботи у виставковій залі, службовому приміщенні, фондосховищі. Виготовлено та встановлено вітрини-врізки у підлозі, копію кам'яної половецької «баби» біля входу до музею, підготовлено та видано буклет «Постійна експозиція: «Внесок учених університету в розвиток археологічної науки»».

ІХ. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

У 2015 році університет приділяв велику увагу розвитку міжнародного співробітництва, що є однією з важливих умов позиціонування у міжнародному науково-освітньому просторі. Діяльність університету в галузі міжнародних зв'язків розвивалася у кількох напрямках:

- співробітництво з вищими навчальними закладами та установами зарубіжних країн;

- відрядження викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів за кордон для участі в наукових конференціях, школах та тренінгах, проведення наукових досліджень і стажування, мовні курси тощо;

- прийом іноземних фахівців і дипломатичних делегацій в університеті;

- участь структурних підрозділів університету та окремих викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів у конкурсах для одержання стипендій та грантів міжнародних організацій і фондів.

Університет має 230 двосторонніх договорів та угод про співробітництво, меморандумів, протоколів і листів про наміри, включаючи й міжкафедральну співпрацю, з 213 університетами та іншими організаціями 52 країн світу, в тому числі 18 країн Європейського Союзу. У 2015 році найбільш успішне співробітництво велося з Білоруським державним університетом, Інститутом прикладних фізичних проблем ім. А. Н. Севченка Білоруського державного університету, Білоруським державним університетом транспорту, Міжнародним державним екологічним університетом імені А. Д. Сахарова, Могильовським державним університетом імені А. О. Кулешова (Білорусь); Болгарською академією наук, Великотирновським університетом імені Святих Кирила та Мефодія, Софійським університетом імені Святого Климента Охридського (Болгарія); Університетом Англія Раскін (Велика Британія); Державним університетом Ілії (Грузія); Університетом Барселони, Університетом Ла Корунья (Іспанія);

Університетом м. Падуя (Італія); Казахським національним університетом імені аль-Фарабі (Казахстан); Аньхойським університетом, Гуманітарним інститутом Північно-східного педагогічного університету, Ляонінським університетом, Міжнародним Центром освітянського обміну провінції Хебей, Педагогічним університетом провінції Фуджань, Сінцзяньським університетом фінансів та економіки, Університетом м. Цзяоцзо, Хебейським професійним інститутом іноземних мов, Чжумадіанським професійно-технічним інститутом (КНР); Академічною бібліотекою Латвійського університету (Латвія); Варшавським університетом, Гданським університетом, Дослідницьким Центром польської Бібліографії Естрейхерів Ягеллонського університету, Інститутом ядерної хімії і технології, Політехнічним університетом Лодзі, Сілезьким університетом у Катовіцах, Університетом м. Лодзь, Університетом імені Адама Міцкевича у Познані, Університетом імені Марії Кюрі-Склодовської (Польща); Белгородським державним національним дослідницьким університетом, Казанським (Приволзьким) федеральним університетом, Мордовським державним університетом імені М. П. Огарьова, Об'єднаним інститутом ядерних досліджень (Росія); Технічним університетом у м. Кошице, Університетом імені Павла-Йозефа Шафарика в м. Кошице (Словаччина); Відділом преси, освіти та культури Посольства США в Україні, Обсерваторією Хейстек Масачусетського технологічного інституту, Представництвом «Інтего Груп, ЛЛС» в Україні, Університетом Каліфорнії-Сан-Дієго, Центром атмосферних досліджень Університету Масачусетса в Лоуелі, (США); Акціонерним товариством «Озерлер іншаат тіджарет ве туризм ятиримлари» (Отель «Бельпінар»), Акціонерним товариством «Кіліт Глобал Туризм», Акціонерним товариством «Турка отеледжик туризм ве тіджарет анонім ширкеті» (Отель «Марітім пайн біч резорт»), Гіресунським університетом, Стамбульським університетом, Університетом Артвін Чорух, Університетом Чукурова (Туреччина); Політехнічною школою, Університетом Лілль 1, Університетом Ніцци – Софії Антиполіс, Університетом Париж-Південь

(Франція); Євроазіатським відділом Німецького археологічного інституту, Інститутом фізики плазми імені Макса Планка, Технічним університетом м. Дармштадт, Університетом імені Фрідріха-Олександра в Ерлангені-Нюрнберзі (ФРН); Університетом імені Томаша Баті у Зліні (Чехія).

У міжвузівському співробітництві брали активну участь факультети економічний, екологічний, геології, географії, рекреації і туризму, іноземних мов, історичний, математики і інформатики, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем, соціологічний, фізико-технічний, фізичний, хімічний, юридичний, а також Інститут Конфуція, НДІ астрономії, Центр міжнародної освіти, Центр міжнародного співробітництва, Центральна наукова бібліотека та інші структурні підрозділи університету.

Університет підписав договори про співробітництво з Кавказьким міжнародним університетом (Грузія); Естонським біоцентром та Тартуським університетом (Естонія); Університетом Гаджа Мада (Індонезія); Інститутом археології імені А. Х. Маргулана (Казахстан); Народним Урядом м. Пенлай та ТОВ Торговельною компанією «Цюаньцзюю» (КНР); Вищою школою готельного бізнесу та громадського харчування в м. Познань, Державною вищою східноєвропейською школою в м. Перемишль, Зеленогурським університетом (Польща); Акціонерним товариством «Озерлер іншаат тіджарет ве туризм ятиримлари» (Отель «Бельпінар»), Акціонерним товариством «Кіліт Глобал Туризм», Акціонерним товариством «Турка отеледжик туризм ве тіджарет анонім ширкеті» (Отель «Марітім пайн біч резорт») (Туреччина); угоду про партнерство щодо доступу середніх та вищих навчальних закладів до цифрової бібліотеки “Culturetheque” в Україні Альянс франсез м. Харкова (Франція).

Найактивніша співпраця без укладених двосторонніх угод за минулий навчальний рік здійснювалася з Віденським технічним університетом, Міжнародною агенцією з атомної енергії (МАГАТЕ); Вільним університетом Брюсселя, Католицьким університетом Льовена (Бельгія); Гродненським

державним університетом імені Янки Купали, Інститутом біофізики та клітинної інженерії НАН Білорусі (Білорусь); Даремським університетом, Кільським університетом, Університетом Ексетера, Університетом Нортумбрії (Велика Британія); Політехнічним університетом Валенсії (Іспанія); Фондом А. Левентіса (Кіпр); Європейським гуманітарним університетом, Литовським університетом наук про здоров'я, Університетом імені Александраса Стульгінскіса (Литва); Асоціацією Європейської мережі ядерної освіти (Нідерланди); Варшавським університетом наук про здоров'я, (Польща); Інститутом теоретичної та експериментальної біофізики РАН, Інститутом теоретичної та експериментальної фізики НДЦ «Курчатівський інститут» (Росія); Університетом Східної Фінляндії, Університетом Ювяскюля (Фінляндія); Асоціацією Європейської мережі ядерної освіти, Паризькою обсерваторією (Франція); Університетом Дуйсбург-Ессен, Університетом Регенсбурга, Інститутом досліджень Сонячної системи імені Макса Планка (ФРН); Університетом Женеви (Швейцарія); Університетом Лінчепінга (Швеція).

Усього за 2015 рік кількість відряджених за кордон викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів університету за всіма напрямками склала 472 особи (з них 221 – викладачі, співробітники та докторанти, 251 – аспіранти і студенти), які виїздили до 39 країн. Найбільше закордонних відряджень було на факультетах економічному, іноземних мов, історичному, математики і інформатики, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, фізико-технічному, фізичному, хімічному, юридичному та в Центрі міжнародного співробітництва.

Результати закордонних відряджень викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів, студентів, а також результати міжвузівського співробітництва у 2015 році були відображені в 165 статтях, 12 монографіях, 2 підручниках, 4 фахових періодичних виданнях, 3 збірниках наукових праць, 1 збірнику статей, 1 главі у науковій книзі; відбулися 1 391 доповідь на міжнародних наукових конференціях за кордоном і в Україні; захищено

7 кандидатських та 3 докторські дисертації (з використанням матеріалів, отриманих під час міжнародних досліджень). Найвищих результатів досягнуто на факультетах геології, географії рекреації і туризму, екологічному, економічному, іноземних мов, історичному, медичному, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, психології, радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем, соціологічному, фізико-технічному, філологічному, філософському, хімічному, а також у Центрі міжнародної освіти, Ботанічному саду, НДІ астрономії та НДІ хімії.

Університет прийняв з-за кордону, в тому числі в межах міжвузівського співробітництва, 272 особи (з них викладачів, співробітників та докторантів – 220 осіб, аспірантів, стажистів і студентів – 52 особи) з 33 країн світу. Майже всі факультети приймали іноземців, але найбільше їх було на факультетах геології, географії, рекреації і туризму, іноземних мов, історичному, фізико-технічному, юридичному, а також у Центральній науковій бібліотеці, Центрі міжнародної освіти, Центрі міжнародного співробітництва.

51 фахівець з Австрії, Аргентини, Естонії, Італії, Канади, Латвії, Литви, Польщі, США, Туреччини, Угорщини, Фінляндії, Франції, ФРН, Швейцарії, Швеції та Японії прочитав лекції для студентів та співробітників університету.

Продовжує зростати авторитет університету на міжнародному рівні. З ініціативи іноземних державних та громадських установ у 2015 році відбулася низка заходів міжнародного значення. Університет відвідали дипломати Анголи, Аргентини, Болгарії, Індії, Канади, Польщі, США, Франції, ФРН та Швеції, які виступали з лекціями перед студентами та викладачами університету, взяли участь у роботі конференцій і круглих столів.

Серед міжнародних заходів, що пройшли в університеті, можна, зокрема, відзначити:

- візит 19 січня 2015 р. члена парламенту Канади Пітера Голдрінга для обговорення поточної ситуації в Україні;
- візит 6 березня 2015 р. польської делегації на чолі з президентом Міжнародної асоціації журналістів Генріком Чеславом Кощельним для участі в церемонії відкриття бібліотеки Українсько-Польського академічного центру науки і культури;
- візит 12 березня 2015 р. Генерального Консула Республіки Польща у Харкові Станіслава Лукасіка для участі в презентації книги Михайла Станчева та Юрія Фельштинського «Третя світова війна? Битва за Україну»;
- візит 18 березня 2015 р. делегації Організації з безпеки і співробітництва у Європі на чолі з Верховним Комісаром ОБСЄ у справах національних меншин Астрід Турс для зустрічі зі студентами історичного, соціологічного, філософського факультетів і факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу в режимі вільного діалогу;
- візит 9 квітня 2015 р. координатора проектів в Україні Університетського Агентства Франкофонії Романа Квятковські для обговорення шляхів подальшого співробітництва у межах діяльності Агентства;
- візит 12 березня 2015 р. делегації Генерального консульства Республіки Польща у Харкові на чолі з Генеральним Консулом Станіславом Лукасіком для участі у симпозіумі «1915 рік: війна, провінція, людина: українсько-польські акценти»;
- візит 18 квітня 2015 р. німецької делегації на чолі з колишнім членом Парламенту Німеччини, експертом з питань України Віолою фон Крамон для зустрічі з представниками університету і студентами та проведення дискусії на тему принципів європейського парламентаризму;
- візит 15 травня 2015 р. Надзвичайного і Повноважного Посла Королівства Швеція Андреаса фон Бекерата для зустрічі з керівництвом університету і проведення лекції на тему: «Будуємо майбутнє України шляхом реформ та тісного співробітництва з ЄС» для студентів

соціологічного, історичного факультетів і факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу;

– візит 22-23 травня 2015 р. Повноважного міністра Посольства Республіки Болгарія Веселіна Іванова для участі в «XV Кирило-Мефодіївських читаннях»;

– візит 3 червня 2015 р. французької делегації на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом Французької Республіки Аленом Ремі для участі у церемонії відкриття Українсько-франкофонного академічного центру;

– візит 14-19 червня 2015 р. делегації Торговельної компанії «Цюаньцзюю» (КНР) на чолі з Генеральним директором Цюань Ма для обговорення питань подальшого співробітництва;

– візит 3 вересня 2015 р. Постійного представника Міжнародного валютного фонду в Україні Жерома Ваше для проведення презентації і лекції на тему «Україна та МВФ» для співробітників та студентів університету;

– візит 30 вересня 2015 р. Надзвичайного та Повноважного Посла Аргентинської Республіки в Україні Ліли Ролдан Васкес де Муан для обговорення перспектив подальшої співпраці, зміцнення культурних зв'язків і двосторонніх відносин та проведення лекції на тему «Питання Мальвінських островів» для студентів університету;

– візит 20 жовтня 2015 р. голови компанії «Шелл» в Україні Грехема Джона Тайлі для участі в урочистому відкритті нової магістерської програми «Екогеохімія нафти і газу» та навчальної лабораторії при університеті в межах цієї програми;

– візит 27 жовтня 2015 р. делегації представників департаментів Міністерства закордонних справ Республіки Польща на чолі із заступником міністра з питань співробітництва, польської діаспори і східної політики Конрадом Павліком; делегацію супроводжували Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні Генрик Літвін і Генеральний Консул Республіки Польща у Харкові пан Станіслав Лукасік;

– візит 5 листопада 2015 р. французької делегації на чолі з

новопризначеним Надзвичайним і Повноважним Послом Франції в Україні Ізабель Дюмон з метою обговорення перспектив подальшої співпраці, зміцнення культурних зв'язків та двосторонніх відносин;

– 17-18 листопада 2015 р. з ініціативи університету та Посольства Литовської Республіки в Україні за підтримки Посольства Королівства Норвегії в Україні відбувся Молодіжний євроатлантичний безпековий форум. У форумі взяли участь Надзвичайний і Повноважний посол Литовської Республіки в Україні Петрас Вайтекунас, уповноважений міністр Посольства Литовської Республіки в Україні Йонас Даниляускас, командир флотилії надводних кораблів Королівських військово-морських сил Норвегії Ханс Хельсет;

– 3-4 грудня 2015 р. форум «Громада та ми: діємо разом» для громадських організацій та волонтерських ініціатив, які працюють на сході України. У форумі взяв участь представник в Україні Управління Верховного комісара ООН зі справ біженців Ванно Нупек;

– візит 15 грудня 2015 р. представників Фонду Конрада Аденауера (Німеччина): керівника напрямку «Східна Європа» відділу Європи та Північної Америки Головного правління Європейського та Міжнародного співробітництва Тіма Петерса та керівника Представництва фонду в Україні Габріель Бауманн.

Х. ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У 2015 році Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна був одним із ключових неполітичних інформаційних лідерів публічного інформаційного простору Харківської області. Інформування громадськості про сьогодення і перспективи університету, а також посилення його репутації на регіональному й національному рівнях було важливим завданням, над яким Центр зв'язків із громадськістю і пресою працював спільно з усіма структурними підрозділами університету. Цей етап роботи Центру також відзначався підтримкою позитивного іміджу університету як одного із провідних центрів освіти, науки та культури країни.

Центр зв'язків із громадськістю та пресою протягом навчального року висвітлював діяльність освітніх, наукових та інших підрозділів університету, керівництва університету в інформаційно-медійному просторі регіону і країни, а також здійснював рекламно-іміджеву діяльність.

Кількість медіа-повідомлень, зафіксованих у результаті моніторингу медіа-джерел, у 2015 році склала близько 600 повідомлень. У пресі, зокрема у газетах «Вечірній Харків», «Слобідський край», «Вести», «Время», «Комсомольская правда в Украине» та інших, виходили друком матеріали, присвячені сьогоденню й фактам з історії університету. Серед телевізійних повідомлень домінували репортажі на історичну, наукову, науково-популярну тематику, репортажі щодо рейтингових позицій університету. Особливого значення набули повідомлення у мережі Інтернет – як на новинарних веб-сайтах («Статус кво», «Медіапорт», «Освіта.ua», «Городской дозор», «Город Х» тощо), так і на сайтах інформаційно-розважального спрямування («Вгороде», «Весь Харьков» тощо).

Вагому частку повідомлень у мас-медіа склали інтерв'ю із професорами і співробітниками університету, експертна думка яких високо цінується журналістською спільнотою регіону та країни. Суттєвим був обсяг матеріалів, присвячених візитам до університету всесвітньо відомих вчених,

культурних діячів, представницьких зарубіжних делегацій. Серед тем, які користувалися найбільшим попитом з боку журналістів і стосувалися життя університету, треба відзначити такі заходи, як святкування 210-річчя університету, проведення Благодійного аукціону «Університет. Мистецтво. Мир» на підтримку поранених бійців-учасників АТО, загальноміське свято «Ніч науки», відкриття меморіальної дошки та Художньої галереї на честь видатного художника, вихованця університету Генріха Семирадського, відкриття нової виставкової зали Музею археології — унікального майданчика історичної науки в Україні. Суттєвий медійний інтерес викликала зустріч Президента України П. О. Порошенка 26 березня 2015 р. зі студентами університету.

Значна увага з боку медіа також приділялася високим позиціям університету в національних та іноземних рейтингах. Найбільший резонанс викликав факт входження університету до глобального рейтингу «Times Higher Education World University Rankings».

Серед подій з університетського життя, які найбільш активно висвітлювалися у мас-медіа, слід відзначити посвяту в студенти, День знань, святкування дня Святого Валентина, яке було організовано органами студентського самоврядування, проведення урочистої асамблеї вчених рад університету, церемонію випуску студентів, День випускника, нагородження представників університету державними відзнаками та інші. Центр активно співпрацював із представниками журналістського пулу університету, завдяки чому було висвітлено такі важливі для університету заходи, як річницю заснування університету й День студента, святкування 210-річчя відкриття університету, проведення круглого столу «Об'єднання і взаємодія задля створення умов успішного розвитку талановитих дітей: батьки і школа, держава та бізнес», відкриття виставки «Студенти Харківського університету у «смутні» часи (1920–1930-ті рр.)», подано коментарі співробітників Центру довузівської освіти та Приймальної комісії щодо нової вступної кампанії.

Зокрема, під час вступної кампанії Приймальна комісія університету перетворилася на епіцентр медійної активності. Приймальну комісію протягом усього часу прийому документів відвідали й отримали відповіді понад 10 телевізійних знімальних груп різних телеканалів та 20 кореспондентів друкованих і електронних мас-медіа. Центр також формував і надсилав новини про перебіг вступної кампанії до веб-сайту Міністерства освіти і науки України.

Центр зв'язків із громадськістю та пресою організував інформаційний супровід вступної кампанії, влаштував інтерв'ю та коментарі з питань набору першокурсників – відповідального секретаря Приймальної комісії, підготував відповіді на запити журналістів щодо перебігу й особливостей прийому студентів до університету.

Центр оперативно готував і розповсюджував через мас-медіа офіційні заяви та повідомлення ректорату, координував інформаційне супроводження усіх університетських заходів.

Через журналістів, які входять до контактних списків Центру, широку громадськість було своєчасно проінформовано про заплановані в університеті заходи та події. Загалом, було розповсюджено близько 300 анонсів, прес-релізів та інформаційних повідомлень.

Центр систематично рекламував освітні послуги університету в цілому та окремих факультетів. Згідно з програмою «Абітурієнт-2015», відповідно до циклів роботи Приймальної комісії, задля стимулювання нового набору абітурієнтів Центр зв'язків із громадськістю та пресою подавав інформацію про відкриття нових напрямів підготовки фахівців, проведення Днів відкритих дверей, розміщував матеріали на сторінках веб-сайтів, інтернет-порталах, в метрополітені, на телебаченні та у пресі.

Зусиллями Центру зв'язків із громадськістю та Центру веб-комунікацій було створено проект промо-кампанії, присвяченої святкуванню 210-річчя університету. Він передбачав реалізацію низки заходів, які сконцентрують увагу на університеті, проінформують громадськість про ювілейні події,

сприятимуть розвитку позитивних складових репутації університету й підвищать інтерес до бренду університету.

До напрямів подальшої інформаційно-іміджевої активності університету слід віднести зростання медійної активності його співробітників, спрямованої на зміцнення позитивних характеристик іміджу університету, заходи, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності університету на загальнонаціональному й міжнародному рівнях. На сучасному етапі розвитку університету PR-активність може вважатися одним із необхідним інструментів підтримки і посилення його репутації. Цей напрям діяльності має бути значно посилено – з урахуванням новітніх тенденцій у суспільних комунікаціях. Також слід підкреслити необхідність подальшої реконструкції та вдосконалення існуючих практик комунікативної активності університету та його представників із цільовими групами зовнішньої та внутрішньої громадськості, а також поглиблення зусиль із розвитку репутаційного менеджменту в університеті.

У 2015 році побачили світ 17 номерів газети «Харківський університет». У газеті є багато рубрик, зокрема, «Група моя студентська», «Гуртожиток – наш дім», «Перемоги», «Перший у списку» (першокурсник–2015), «Літня практика», «Іменні стипендіати». Стали постійними рубрики «Інтерв'ю в номер», «Університетська наука», «Університетський викладач», «Рейтинги кафедр», «Студенте університету, з тобою розмовляє місто» та інші. У 2015 році газета посіла перше місце у конкурсі, який проводило Харківське відділення Національної спілки журналістів України.

Успішно працював всеукраїнський науково-популярний журнал «UNIVERSITATES. Наука та освіта». 30 листопада 2015 р. вчена рада університету ухвалила рішення, згідно з яким університет стає, разом з Асоціацією випускників, викладачів і друзів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, співзасновником і співвидавцем журналу. Це дозволить ширше використовувати формат журналу для просування в

суспільстві цінностей науки, культури і просвіти та пропаганди здобутків університету.

Університет приділяє значну увагу розвитку сучасних інформаційних технологій, зокрема, веб-комунікацій. Станом на 1 грудня 2015 р. університет має понад 100 сайтів, що репрезентують його діяльність та забезпечують інформаційну підтримку формування контингенту студентів, навчального, виховного та наукового процесів.

Серед них – сайти університету, вступної кампанії, наукової періодики, центральної наукової бібліотеки, факультетів, кафедр, науково-дослідних інститутів, інших підрозділів, різноманітних проектів.

Інформаційний супровід сайту університету полягає у створенні, підготовці до публікації та оприлюдненні контенту. Дотримується регламент роботи новинарної стрічки: події анонують не пізніше, ніж за три доби, а новини публікуються в день проведення заходу. Зокрема, за період січень–листопад 2015 р. на сайті оприлюднено понад 800 анонсів і новин українською, російською та англійською мовами, підготовлено та розміщено 165 фото- та 22 відеорепортажі щодо ключових подій у житті університету.

Згідно з даними веб-аналітичних систем, протягом січня-листопада 2015 р. сайт університету відвідали понад 748 000 користувачів, здійснивши майже 2,37 млн. переглядів. Аналіз свідчить про чисельність аудиторії сайту університету, який виконує функцію одного з найдієвіших інструментів комунікацій. Для інформаційного супроводу вступної кампанії в інтернет-середовищі Центром веб-комунікацій у липні 2014 р. запущено вдосконалену версію спеціалізованого сайту «Абітурієнт Каразінського» (start.karazin.ua) відповідно до вимог та положень умов і правил прийому. За період січень–листопад 2015 р. сайт відвідали понад 291 100 користувачів, які здійснили майже 2 млн. переглядів.

Значну увагу було приділено якості веб-ресурсів університету, перш за все – сайтів факультетів та кафедр, які є основною ланкою у процесі

забезпечення сучасного інформаційного супроводу навчально-методичної роботи.

Відзначаючи стан присутності кафедр у веб-просторі на підставі критеріїв, розроблених Центром веб-комунікацій, слід акцентувати увагу на необхідності суттєвого вдосконалення цього напрямку роботи. Зокрема, 56 кафедр представлено власними сайтами, із яких 16 – поза доменом університету; 11 кафедр мають сайти із задовільним змістовним наповненням, 53 – частково задовільним та 60 – незадовільним.

У 2015 році Центром веб-комунікацій розроблено:

- нові сайти медичного (medicine.karazin.ua), фізико-енергетичного (physics-energy.karazin.ua) та фізико-технічного (physics-technology.karazin.ua) факультетів, магістерської програми «Бізнес-адміністрування» (mba.karazin.ua) та Харківського університетського консорціуму (unicon.org.ua);

- сайт, присвячений діяльності спеціалізованих вчених рад університету (dissertations.karazin.ua) – ресурс надає можливість представникам наукової спільноти знайомитися з доробком здобувачів наукових ступенів;

- функціонал «Вакантні посади», що відображає потребу університету у педагогічних, наукових, науково-педагогічних та інших працівниках (інформацію представлено у класифікованому та систематизованому вигляді задля ефективного здійснення кандидатами пошуку за переліком вакантних посад);

- модуль «Проекти для обговорення» — інтерактивний майданчик, який дозволяє обговорювати проекти документів, що мають вагоме значення для університету, а також вносити зауваження та пропозиції у режимі онлайн (на сторінці модуля також містяться: опис, остаточна редакція документів та контактна інформація відповідальних осіб).

Для оперативного інформування громадськості щодо програм підготовки, наукових, освітніх та культурних заходів, перебігу вступної

кампанії тощо університет представлено офіційними сторінками в таких соціальних мережах, як ВКонтакте, Facebook, Google+, Twitter. Зокрема, у ВКонтакте постійна аудиторія офіційної сторінки університету складає 10 970 користувачів (+3 110 порівняно з минулим роком), у Facebook – 4 670 користувачів (+1 599 порівняно з минулим роком). Крім того, в мережі представлено офіційні сторінки профспілкової організації студентів, аспірантів та докторантів, «UNK — Блог студентів Каразіна», Студентської ради, а також сторінки факультетів, магістерських програм підготовки тощо.

Активно розвивається канал університету на YouTube. На каналі розміщуються відеоматеріали, які висвітлюють університетські події, а також тематичні відео у рубриках «Університет у ТВ-архівах», «Кафедри та факультети» тощо.

З використанням домену karazin.ua стабільно розвивається поштова служба, організована за допомогою технології Google Apps for Education. Аналітичні дані свідчать, що університетська спільнота активно використовує, зокрема, календар Google, online-сервіси для роботи з документами і зберігання файлів Google Docs та Google Drive, які дозволяють підтримувати та розвивати веб-комунікативну складову освітньо-наукового процесу.

Для забезпечення дистанційної роботи зі студентами організовано освітню діяльність на базі сервісу Google Клас (Google Classroom), що дозволяє проводити заняття та ефективно спілкуватися зі студентами. Сервісом наразі користуються 1 218 студентів денної та заочної форм навчання.

Функціонує сайт «Наукова періодика Каразінського університету» (periodicals.karazin.ua) на платформі Open Journal System. На сайті представлено 27 періодичних видань, що містять понад 200 випусків.

У рейтингу присутності в інтернет-мережі Webometrics за січень 2015 р. університет посідає 1 410 місце у світі та четверте в Україні.

У 2014/2015 навчальному році у видавництві університету вийшло 53 підручники та навчальні посібники з грифом «Затверджено вченою радою ХНУ імені В. Н. Каразіна», 50 навчально-методичних видань з грифом «Затверджено Науково-методичною радою ХНУ імені В. Н. Каразіна» – 50 (табл. 11.1) загальним обсягом 818 умовно-друкованих аркушів. Було випущено 34 монографії з грифом «Затверджено вченою радою ХНУ імені В. Н. Каразіна». Також видавництво виготовляло бланки для підрозділів університету: залікові книжки, студентські квитки, анкети, плакати, фірмові бланки, буклети, листівки, запрошення, грамоти, дипломи тощо.

З метою вдосконалення якості видавничої продукції у 2015 році було підготовлено і затверджено нове Положення про порядок підготовки та тиражування навчальних і наукових видань університету. Організовано роботу за новими вимогами. Згідно з положенням, процедуру рецензування проходять всі видання, що надійшли до видавництва і яким необхідно отримати гриф університету.

Таблиця 11.1

Видавнича діяльність університету

	2012/2013 навчальний рік	2013/2014 навчальний рік	2014/2015 навчальний рік
Навчальні посібники	77	66	53
Монографії	35	37	34
Методична література	72	99	50
Вісники та наукові журнали	42	43	57

XI. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Запланований обсяг загального бюджету університету складає у 2015 році 411 млн. 381 тис. грн. Надходження і видатки загального та спеціального фондів університету у 2013–2015 роках відображено на рис. 11.1, 11.2, у табл. 11.1, 11.2.

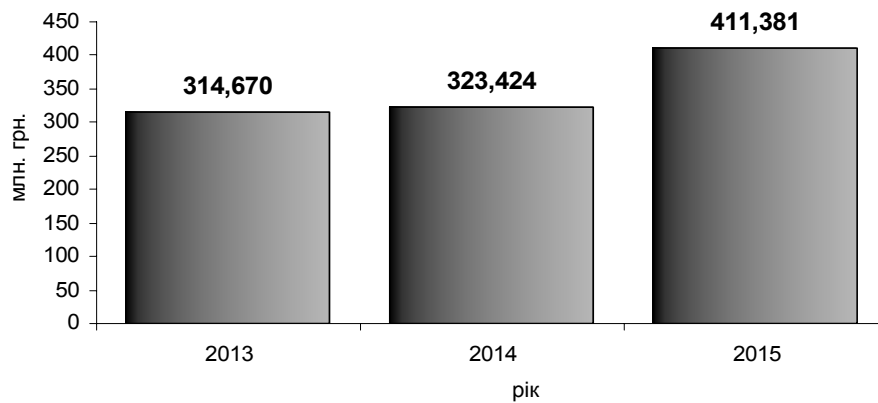

Рис. 11.1. Загальні надходження до бюджету університету у 2013–2015 роках

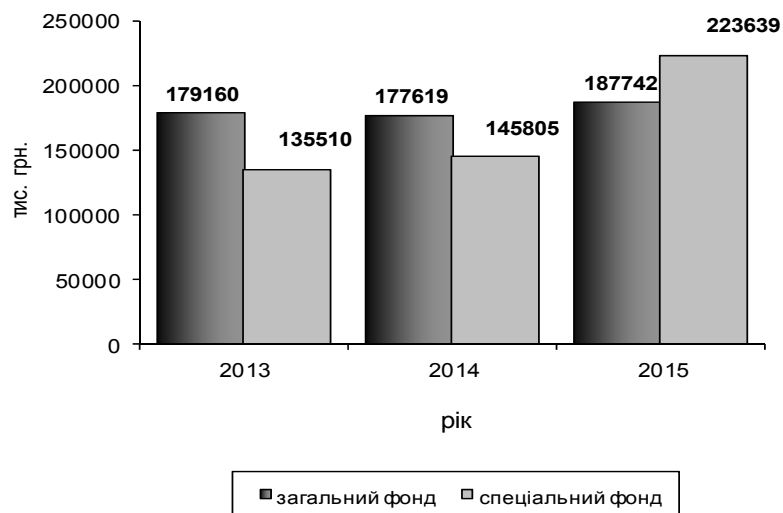

Рис. 11.2. Надходження до загального та спеціального фондів університету у 2013–2015 роках

Таблиця 11.1

**Надходження та фактичні видатки загального фонду університету у
2014-2015 роках, тис. грн.**

Показник	2014 рік		2015 рік	
	Надходження	Фактичні видатки	Надходження	Фактичні видатки
Заробітна плата та нарахування	110 614,1	110 614,1	116 266,3	116 266,3
Стипендії	53 416,1	53 416,1	61 564,7	61 564,7
Комунальні послуги	9 616,1	9 616,1	8 006,0	8 006,0
Видатки на харчування, грошова компенсація на придбання одягу та навчальної літератури студентам із числа дітей-сиріт	1 504,3	1 504,3	1 905,0	1 905,0
Оплата послуг	2 468,4	2 468,4	-	-
РАЗОМ	177 619,0	177 619,0	187 742,0	187 742,0

Таблиця 11.2

**Фактичні видатки спеціального фонду університету
у 2014–2015 роках, тис. грн.**

Показник	2014 рік	Станом на 16.11.2015 р.	
		Річний план	Фактично
Заробітна плата та нарахування	81 077,0	118 483,0	95 651,1
Комунальні послуги	13 513,0	33 468,0	17 536,7
Утримання ВНЗ (предмети, матеріали, відрядження, видавнича діяльність, оплата послуг та інші видатки)	27 651,0	45 232,0	23 508,5
Капітальний ремонт, обладнання	13 269,0	26 456,0	11 068,1
РАЗОМ	135 510,0	223 639,0	147 764,4

Заробітна плата працівників університету у 2015 році (порівняно з 2014 р.) зросла у зв'язку зі:

1) збільшенням з 1 вересня 2015 р. посадових окладів працівників відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 р. № 731 «Про підвищення оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери»;

2) змінами в якісному складі науково-педагогічного персоналу за рахунок одержання наукового ступеня та вченого звання значною кількістю науково-педагогічних працівників;

3) збільшенням суми щомісячної індексації заробітної плати відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 1078 від 17.07.2003 р.

Таким чином, середньомісячна заробітна плата науково-педагогічного персоналу збільшилася, порівняно з 2014 роком, на 23,3 %, а навчально-допоміжного персоналу – на 25,4 % (рис. 11.3).

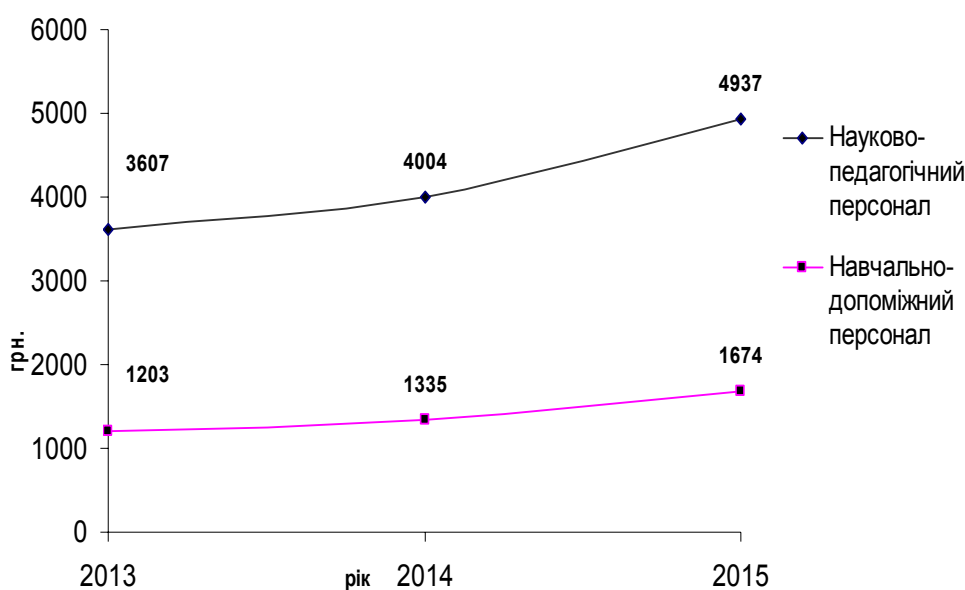

Рис. 11.3. Середньомісячна заробітна плата у 2013–2015 роках

У 2015 році відбулося незначне зменшення загальної кількості студентів-контрактників – порівняно з 2014 роком. Водночас, надходження до бюджету університету коштів за навчання зросло на 94 млн. грн., що спричинено зростанням курсу долара та зміною вартості навчання.

Відомості про надходження коштів за навчання наведено на рис. 11.4,

11.5.

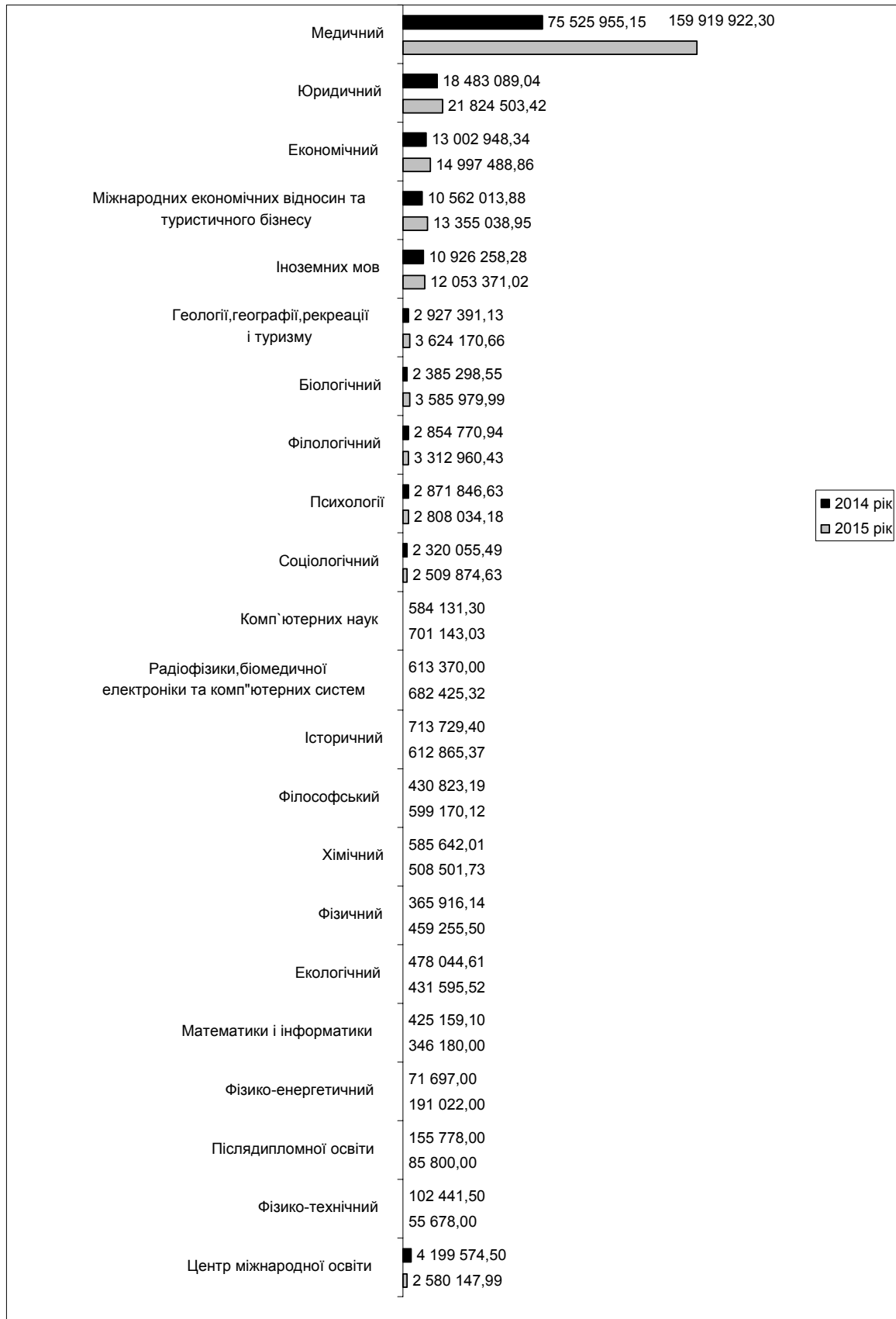

Рис. 11.4. Надходження коштів за навчання у 2014 та 2015 роках.

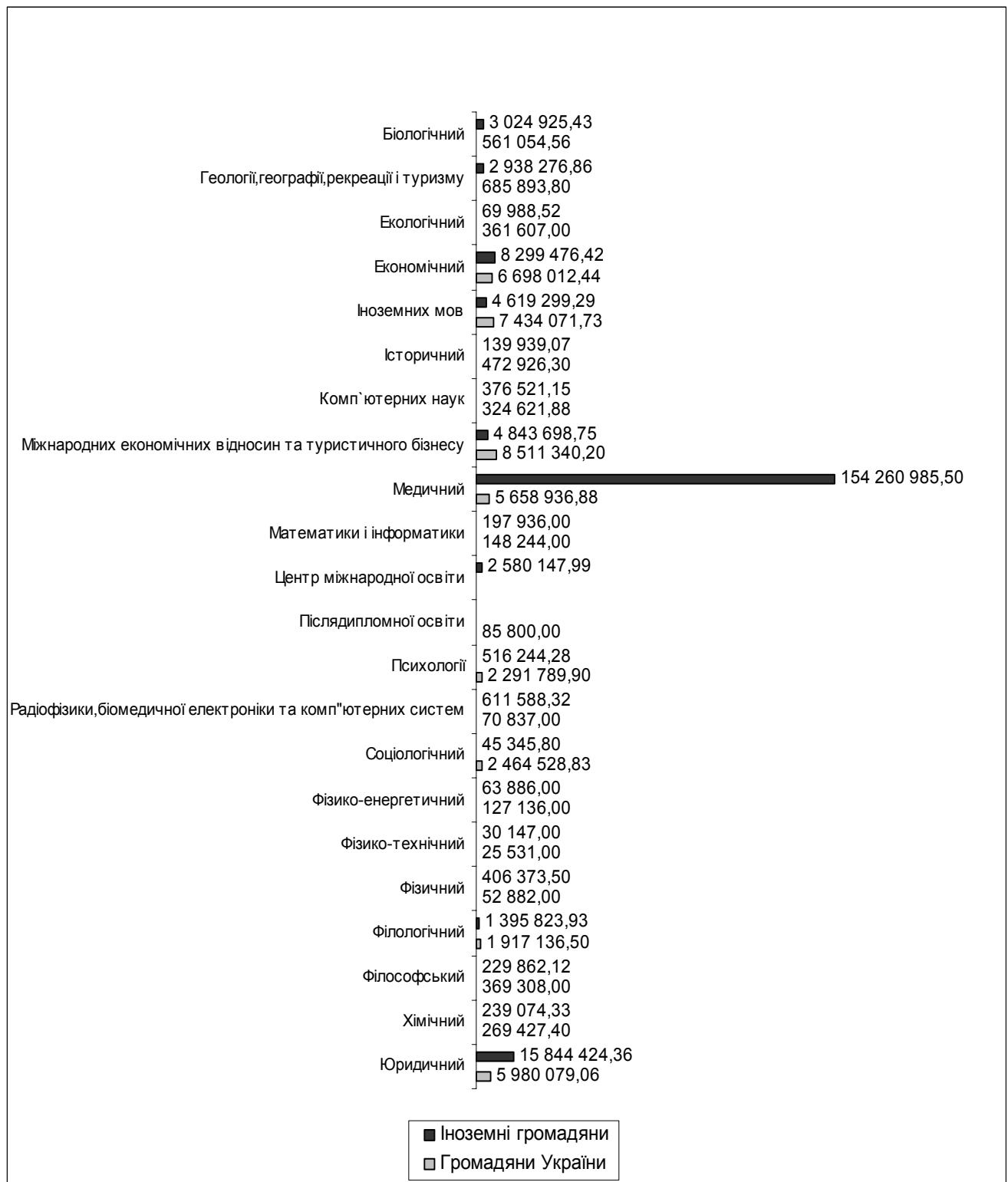

Рис. 11.5. Надходження коштів за навчання у 2015 році.

ХІІ. ВИКОНАННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ, А ТАКОЖ ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ

Протягом 2015 року адміністрація університету разом із профспілками дбала про посилення соціального захисту працівників університету. Прийнято новий Колективний договір на 2015–2019 роки. Узгоджено «Комплексні заходи з охорони праці та техніки безпеки у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна на 2015 рік» в обсязі 540 000 грн. Щорічно проводиться атестація робочих місць з важкими та шкідливими умовами праці, за результатами якої працівники отримують надбавки до заробітної плати, додаткові відпустки, спецхарчування та інше. На атестацію робочих місць витрачено майже 13 000 грн.

Співробітники, які працюють у шкідливих умовах, щорічно проходять медогляд: у 2015 році на це витрачено 65 000 грн.

Здійснюється підвищена оплата за роботи у важких та шкідливих умовах. Співробітники університету, які працюють у шкідливих для здоров'я умовах, мають право на скорочений робочий тиждень. Згідно з результатами проведеної атестації робочих місць, умови праці можуть бути визнані особливо важкими й особливо шкідливими. Таким співробітникам встановлено доплату до посадового окладу до 24 %, додаткову відпустку, скорочено тривалість робочого тижня. За звітний період такі доплати склали 555 800 грн.

Велику увагу було приділено економічному стимулюванню якісної та напруженої праці: за звітний період надбавок та премій працівникам виплачено в обсязі 11,56 млн грн.

Виплати за почесні звання «Заслужений професор», «Заслужений викладач» та «Заслужений науковий співробітник» склали 318 400 грн.

Великою повагою користуються ветерани: премій ветеранам Великої вітчизняної війни виплачено у сумі 12 000 грн., а з профбюджету – 3 500 грн.; заохочення до ювілеїв склали понад 118 000 грн.

На матеріальну допомогу співробітникам виділено понад 349 000 грн., а з профбюджету – 198 000 грн.

Для певних категорій працівників з ненормованим режимом роботи надається додаткова відпустка тривалістю до 7 календарних днів.

Під контролем адміністрації і профспілок постійно перебуває й організація громадського харчування в університеті. Адміністрація веде конструктивний діалог з орендарями пунктів харчування щодо оптимізації цін та розширення асортименту.

Не залишається поза увагою організація оздоровлення та відпочинку співробітників університету.

До дитячих оздоровчих таборів видано 33 путівки.

Працівники університету та члени їхніх сімей отримали 76 путівок до спортивно-оздоровчого табору «Фігурівка».

Окрім того, працівники університету мають змогу влітку відпочити із сім'ями на базах відпочинку Одеської та Херсонської областей (Затока, Скадовськ). З цією метою упродовж 2015 року видано 60 путівок.

Реалізацію програм соціально-економічного захисту та підтримки осіб, які навчаються в університеті, здійснює первинна профспілкова організація студентів, аспірантів і докторантів спільно з адміністрацією університету. Нормативні засади такої співпраці покладено в основу Угоди між адміністрацією університету та Первинною профспілковою організацією студентів, аспірантів і докторантів, яку було затверджено на конференції трудового колективу 29 грудня 2014 р.

Головними напрямками роботи профспілкової організації за звітний період були соціальний захист, оздоровлення і спортивна робота, поліпшення побутових умов у гуртожитках, а також організація дозвілля та відпочинку студентів, аспірантів і докторантів.

У період із січня до листопада 2015 р. здійснено такі виплати за рахунок 10 % стипендіального фонду:

- заохочення студентів за успіхи у навчанні, участь у громадській спортивній і науковій діяльності університету – 30 900 грн.;
- преміювання за успіхи у навчанні, перемогу у Всеукраїнських та міжнародних конкурсах та олімпіадах – 43 800 грн.;
- надання матеріальної допомоги – 10 500 грн.

Крім того, за рахунок 10 % стипендіального фонду особам з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, та студентам, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків, виплатили щорічну допомогу для придбання навчальної літератури на загальну суму 168 630 грн.

Старостам академічних груп щомісячно надавалися премії за рахунок стипендіального фонду за участь у громадській діяльності у розмірі 15 % від розміру стипендії.

В університеті створено всі умови для діяльності художніх колективів «Сонцеворот», «Фаворит», хору університету. Всі колективи забезпечені окремими приміщеннями для проведення репетицій.

Профспілкова організація проводила оглядові екскурсії Україною. Навесні 2015 року 60 студентів відвідали м. Умань, а восени – о. Хортиця (Запоріжжя) – в екскурсії взяли участь 60 студентів.

Зимове оздоровлення студентів, аспірантів і докторантів у січні 2015 р. було організовано на б/в «Тиса» поблизу гірськолижного курорту «Буковель». Профкомом надавалася 40 % знижка для членів профспілки. Таким чином, взимку було оздоровлено 97 студентів.

Літнє оздоровлення студентів і аспірантів традиційно проходить у спортивно-оздоровчому таборі університету «Фігурівка». Влітку 2015 року у таборі оздоровилися 27 студентів з 50 % знижкою від профкому. Також студентам було запропоновано відпочинок на б/в «Улыбка» (курорт Затока, Одеська обл.), на б/в «Тиса» (сmt. Ясиня, Івано-Франківська обл.) та у

спортивно-музичному таборі «SUN TRIP» (с. Лазурне, Херсонська обл.) за путівками із 40 % знижками. Загалом, за усіма напрямками були оздоровлені 71 студент університету. Студенти пільгових категорій (інваліди, сироти) отримували путівки з додатковими знижками.

Важливим напрямом роботи профкому є допомога в оформленні субсидій на оплату комунальних послуг студентам, які мешкають в гуртожитках студмістечка. До профкому впродовж 2015 року з проханням надати консультації в оформленні субсидії звернулися 411 студентів.

Упродовж 2015 року адміністрацією університету послідовно вживалися заходи щодо покращення житлово-побутових умов студентів у гуртожитках університету.

У зв'язку зі збільшенням кількості студентів з інших міст України, а також іноземних студентів постала проблема пошуку додаткових місць для їхнього проживання. Керівництвом університету досягнуто домовленості щодо оренди понад 250 ліжко-місць у гуртожитках Харківського технічного університету сільського господарства імені П. Василенка, Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця, а також Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова.

Значну увагу приділено покращенню матеріальної бази студмістечка гуртожитків, у 2015 році на капітальний та поточний ремонт було витрачено 3 594 000 грн. за рахунок спеціального фонду університету. У 2015 році витрати на утримання гуртожитків склали 2 695 000 грн., у тому числі: придбання жорсткого інвентарю – 179 300 грн., придбання м'якого інвентарю – 352 350 грн., послуги (прання білизни, вивіз сміття, миючі та дезінфікуючі засоби тощо) – 652 700 грн., поточний ремонт сантехсистем, електромереж та інших систем життєдіяльності – 1 284 703 грн., обладнання (електроплити, насос, проектор, комплектуючі бойлера) – 98 700 грн., ремонт газових та електроплит – 70 155 грн., обладнання пожежної безпеки – 50 490 грн., господарчі товари (фарби, інвентар) – 6 700 грн.

Студенти, які мешкають у гуртожитках, взяли участь у Спартакіаді студмістечка, яку організували профспілкова організація та Студентська рада студмістечка, змагання відбувалися за 4 видами спорту (футбол або міні-футбол, настільний теніс, стрітбол, волейбол). Переможці змагань отримали кубки, медалі та цінні подарунки від профкому студентів. Цього року в Спартакіаді студмістечка взяли участь близько 200 студентів.

Також для студентів, які мешкають у гуртожитках, з метою виявлення недоліків та поліпшення умов проживання, навчання й організації дозвілля щороку проводиться огляд-конкурс на кращі студентські кімнати. У конкурсі взяли участь 50 кімнат з усіх гуртожитків студмістечка. Цього року мешканці кращої кімнати у кожному гуртожитку отримали грошове заохочення, а кращої кімнати студмістечка, окрім заохочення, – були нагороджені модемом.

За підтримки профспілкового комітету були проведені конкурс талантів першокурсників «Alma-mater», конкурс краси «Красуня університету». Профком студентів, аспірантів і докторантів надавав допомогу у проведенні масових заходів на факультетах, у тому числі і Днів факультетів, цього року відсвяткували свої ювілеї соціологічний факультет та факультет іноземних мов. Протягом року проводилися інтернет-фотоконкурс «Miss ProfKom», «Mister ProfKom».

Для студентів університету, батьки яких проживають у зоні проведення АТО та не можуть надавати їм матеріальну допомогу, профкомом студентів було прийнято рішення про надання одноразової грошової виплати у мінімальному розмірі 450 грн.

З метою популяризації здорового способу життя профком первинної профспілкової організації студентів, аспірантів і докторантів спільно з кафедрою фізичного виховання та спорту провів Кубки профкому із семи видів спорту (баскетбол, волейбол, бадмінтон, настільний теніс, черлідінг, хіп-хоп, боулінг).

Було здійснено безкоштовний медичний огляд та флюорографічне обстеження студентів у Центрі первинної медико-санітарної допомоги університету. У листопаді 2014 року рішенням вченої ради університету було започатковано спільний проект «Здоров'я студентів», де профорганізація виступає одним із організаторів. На цей момент триває робота в його межах, відбулися акції: «Виміряй свій артеріальний тиск» та «День боротьби зі СНІДом», профком студентів спільно з Медичним центром «Офтальміка» провів дослідження стану зору студентів університету, опитування студентів про стан їхнього здоров'я,

У 2015 році 160 студентів отримали водійські посвідчення за допомогою профспілкової організації, закінчивши курси водійської майстерності Авто-Дор, близько 1 500 студентів було застраховано від нещасних випадків Промислово-страховою кампанією, 128 студентів оформили міжнародний студентський ISIC, 17 студентів взяли участь у стипендіальній програмі Завтра.UA.

ХІІІ. ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ

У 2015 році велику увагу було приділено вдосконаленню господарчої діяльності, капітальному та поточному ремонтам, енергозбереженню, підтриманню в належному технічному стані всіх об'єктів університету: навчальних корпусів, гуртожитків, науково-дослідних лабораторій, спортивних споруд, баз навчальної практики і, особливо – навчальним корпусам: Головному (майдан Свободи, 4) та Північному (майдан Свободи, 6), а також по вул. Мироносицька, 1. Будівлі навчальних корпусів потребують виконання великого обсягу робіт із капітального ремонту аварійних ділянок покрівлі, інженерних мереж, електро-, тепло- та водопостачання, ліквідації аварійного стану внутрішніх і зовнішніх фасадів, ліфтового господарства та значної кількості приміщень.

Службою головного інженера вживалися заходи, спрямовані на безперебійне забезпечення об'єктів університету енергоносіями, виконання поточних та капітальних ремонтів будівель і споруд, а також своєчасну та якісну підготовку університету до роботи в осінньо-зимовий період 2015–2016 років.

Зокрема, у 2015 році було виконано роботи з капітального ремонту Головного навчального корпусу (майдан Свободи, 4), на що витрачено 3 953,5 тис. грн. зі спеціального фонду університету. У тому числі проведено роботи з капітального ремонту фойє, коридору 3 поверху, вузлів обліку витрат газу. Також виконано роботи з поточного ремонту: заміну каналізаційних труб (хімічний двір), ремонт покрівель корпусів № 2, 9, 14 на загальну суму 238,8 тис. грн. Крім того, розроблено технічне рішення та змонтовано системи контролю доступу до навчальних корпусів: Головного (майдан Свободи, 4) та Північного (майдан Свободи, 6) на суму 797,4 тис. грн. Ведуться роботи зі встановлення гранітних постаментів з бюстами лауреатів Нобелівської премії на суму 175 тис. грн.

Згідно з проектом тривають роботи з реконструкції будівель НДІ Астрономії та будівництва навчально-лабораторного корпусу. З цією метою протягом звітного періоду витрачено 271,9 тис. грн.

У 2015 році в Північному навчальному корпусі (майдан Свободи, 6) виконано роботи з капітального ремонту приміщень 1-го поверху (корпуси 2, 3) – коридору, санвузлів, службових приміщень. Відремонтовано аудиторії № 679, 679 А, 679 Б, покрівлю на корпусах 1, 3, приміщення картинної галереї, виконано заміну світильників в ауд. 715 та 584 – на загальну суму 3 649,8 тис. грн. Здійснено поточний ремонт приміщень, асфальтного покриття внутрішнього двору та запасного виходу – на загальну суму 207,2 тис. грн. за рахунок спеціального фонду університету.

Тривають роботи з капітального ремонту навчального корпусу економічного факультету по вул. Міроносицькій, 1. У 2015 році відремонтовано сходову клітину та вихід, відбуваються роботи з ремонту фасаду та облицювання цоколю будівлі на суму 677,5 тис. грн. Виконано поточний ремонт приміщень на суму 209,8 тис. грн. Отримано технічну документацію з обстеження технічного стану конструкцій частини приміщень 5-го поверху на суму 16,5 тис. грн.

На капітальний ремонт гуртожитків витрачено близько 2 879,1 тис. грн. спеціального фонду університету. У гуртожитку № 2 виконано роботи з капітального ремонту господарчо-питного, протипожежного водогону, гарячого водопостачання, господарчо-побутової (у підвалі) та зовнішньої каналізації. Відремонтовано покрівлю на загальну суму 337,6 тис. грн. У гуртожитку № 10 завершено ремонтні роботи з капітального ремонту у кухнях 6 поверхів. Тривають роботи з ремонту коридорів на двох поверхах, замінено дверні блоки на чотирьох поверхах. Виконано ремонт вузла обліку витрат газу. У гуртожитку № 6 відбувається капітальний ремонт спортивного залу, коридору 4 поверху, кухонь другого – четвертого поверхів на суму 571,7 тис. грн. Виконано поточний ремонт коридору першого поверху та сходів на суму 119 тис. грн. У гуртожитку № 9 тривають роботи з

капітального ремонту місць загального користування (санвузли, кухні, коридори) блоку № 3 2,5–4,5 поверхів на 724,4 тис. грн., виконано поточний ремонт відмостки, покрівлі, замінено каналізаційних труб у підвалі на загальну суму 150,9 тис. грн. У гуртожитку № 4 проведено роботи з поточного ремонту на першому поверсі на суму 119 тис. грн., отримано проектну та дозвільну документацію на виконання капітального ремонту, розпочато роботи у приміщеннях столової на 1 поверсі на суму 501,2 тис. грн. Виконано роботи з поточного ремонту в гуртожитку № 7 приміщень 5 поверху на суму 223,5 тис. грн.; у гуртожитку № 11 – зливної каналізації на суму 30 тис. грн.; у гуртожитку № 5 – відмостків, цоколю, облаштовано площадку під контейнери на суму 72,5 тис. грн. Загальна сума витрат на ремонт гуртожитків у 2015 році склала 3 594,1 тис. грн. за рахунок спеціального фонду університету.

На інших об'єктах університету за звітний період виконано значний обсяг ремонтних робіт на загальну суму 5 438,2 тис. грн. Зокрема, підрядними організаціями на підставі укладених договорів у навчальному корпусі фізико-технічного факультету (пр. Курчатова, 31) виконується ремонт спортивного залу на суму понад 900 тис. грн. Тривають роботи з капітального ремонту гімнастичного залу спорткомплексу «Каразінський» на суму 788,8 тис. грн. Виконано роботи з поточного ремонту системи опалення та внутрішніх приміщень на суму 262,5 тис. грн. Відремонтовано два корпуси НДІ астрономії на суму 196 тис. грн. Також виконано поточний ремонт системи опалення тенісного клубу «Унікорт» на суму 83,8 тис. грн. На капітальний ремонт адміністративної будівлі Ботанічного саду та котельні оранжерейного комплексу (вул. Клочківська, 52) витрачено 2 756,3 тис. грн. Відбувся поточний ремонт внутрішніх приміщень адміністративної будівлі на суму 119,5 тис. грн. На капітальний ремонт адміністративної будівлі Ботанічного саду (вул. О. Яроша, 24) витрачено 251,6 тис. грн., а поточний ремонт покрівлі топкової радіофізичної обсерваторії в с. Гайдари – 79,7 тис. грн.

Усього протягом звітного періоду підрядними організаціями проведено робіт з капітального та поточного ремонтів, реконструкції, благоустрою та інших послуг на загальну суму 19 229,7 тис. грн. спеціального фонду університету.

Службою головного енергетика виконано робіт на загальну суму 800 тис. грн. у тому числі:

- заміна системи опалення на 350 тис. грн., а також системи водопостачання та водовідведення – на суму 270 тис. грн.;
- ремонтні роботи із заміною кабельних та електричних мереж – на суму 180 тис. грн.;
- придбано матеріалів – на суму 764,4 тис. грн.

Службою головного механіка виконувалися роботи та вживалися заходи щодо належного утримання ліфтового господарства на суму 470,5 тис. грн., зокрема технічне обслуговування ліфтового господарства, – 225 тис. грн. Організовано навчання працівників, які обслуговують механізми та обладнання. На ці заходи витрачено 20,4 тис. грн.

Під час виконання робіт щодо охорони навколишнього природного середовища та утилізації відходів було витрачено коштів на загальну суму 144,5 тис. грн.

Служба з нагляду за безпечною експлуатацією будівель, споруд та інженерних мереж систематично виконувала планові весняні та осінні огляди будівель, споруд та інженерних мереж. Протягом звітного періоду було встановлено 16 маяків на будівлях університету; постійно здійснюється спостереження. Службою виписано три приписи щодо безпечної експлуатації будівель, споруд та інженерних мереж. Підготовлено документи на право власності на такі об'єкти: Головний навчальний корпус (майдан Свободи, 4); пункт тимчасового зберігання хімічних реактивів; Північний навчальний корпус (майдан Свободи, 6).

У 2015 році виконано роботи з обстеження і розробки проекту зміцнення будівельних конструкцій філії ЦНБ за адресою:

вул. Університетська, 23. Отримано технічний паспорт Головного навчального корпусу (майдан Свободи, 4).

Під час підготовки об'єктів університету до роботи в осінньо-зимовий період 2015–2016 рр. було проведено робіт на суму 940 тис. грн.

Згідно з Програмою енергозбереження Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна на 2012–2017 роки, інженерними та господарчими службами університету у 2015 році проводилася робота щодо скорочення паливно-енергетичних ресурсів на об'єктах університету, виконання плану підготовки до роботи в осінньо-зимовий період 2015–2016 рр., а також плану дієвих заходів та робіт з енергозбереження у 2015 році.

Зокрема, виконано капітальний ремонт котельної Ботанічного саду (вул. Клочківська, 52) із заміною двох котлів на сучасні з технічним переозброєнням теплотехнічного обладнання, що в подальшому дасть змогу майже втричі зменшити витрачання природного газу; обсяг залучених коштів складає 1,2 млн грн. Виконано поточний ремонт системи опалення ТРК «Унікорт» на суму 38,7 тис. грн.; поточний ремонт теплотраси гуртожитку № 10 (вул. О. Яроша, 12), придбано два твердопаливні котли для Чугуївської спостережної станції НДІ Астрономії на суму 38,2 тис. грн. Виконано заміну приладів обліку теплової енергії в гуртожитку № 5 (вул. Целіноградська, 46) та в Музеї природи (вул. Тринклера, 8) на суму 60 тис. грн. Придбано 450 енергозберігаючих ламп на 36 тис. грн. Встановлено в цілому по університету металопластикових вікон на суму 113,5 тис. грн.

Окрім того, упродовж 2015 році проводилася робота з ізоляції трубопроводів мереж опалення в навчальних корпусах та гуртожитках, встановлено автоматичне регулювання на бойлерах для подачі гарячої води мінімального рівня температури згідно з графіком (з 23.00 до 06.00 години). Здійснювався щоденний контроль за використанням паливно-енергетичних ресурсів, а саме: регулювання систем опалення відповідно до температури навколишнього середовища на об'єктах університету. Проводилася

профілактична робота та вживалися заходи щодо недопущення аварійних ситуацій на інженерних мережах та енергетичних об'єктах. Щотижнево протягом опалювального періоду проводився аналіз споживання енергоносіїв за кожним об'єктом університету.

Завдяки проведеній роботі у 2015 році, порівняно з 2014 роком, зменшення споживання енергоносіїв склало:

- теплової енергії – на 3 529,1 Гкал. (22,2 %),
- холодної води – на 8 906,3 м³ (3,6 %),
- водовідведення на 9 892,3 м³ (4,0 %),
- природного газу – на 3 418 м³ (2,3 %),
- електричної енергії – на 5 994 341 кВт (2,4 %).

Господарчим відділом, за активної участі студентів університету, зібрано та вивезено 16 500 м³ побутового сміття, 250 м³ будівельних відходів, 200 м³ снігу; відновлено 1 200 м² газонів та засіяно газонною травою; висаджено близько 12 000 квітів; відремонтовано 400 парт і столів, близько 350 одиниць іншого інвентарю; вимито 4 500 вікон, 46 100 м² панелей; 10 050 дверей; пофарбовано 137 парт, 54 контейнери та 30 урн для сміття.

Згідно з планом підготовки корпусів університету до осінньо-зимового періоду, господарчою службою виконано очищення приміщень на горищі і заклоно пошкоджені слухові вікна у Головному (майдан Свободи, 4) та Північному (майдан Свободи, 6) навчальних корпусах. Очищено і відновлено зливову каналізацію та всі приямки по периметру будівель (178 одиниць).

Для збереження тепла у навчальних корпусах утеплено майже 2 500 вікон, відремонтовано входні двері з хімічної та фізичної сторін у Головному навчальному корпусі університету (майдан Свободи, 4). Встановлено пружини та ущільнювачі на 50 дверях.

На зимовий період господарча служба повністю забезпечена піском і сіллю, сніговими лопатами, лісорубами тощо.

У щорічному двомісячнику «За чисте довкілля» (квітень-травень 2015 року) взяли участь понад 6 500 осіб, з них майже 5 600 студентів. Було

приведено до належного стану закріплені за університетом території, у тому числі навчальних корпусів, гуртожитків, Ботанічного саду та баз навчальної практики.

Автотранспортний підрозділ університету виконав усі заявки з перевезення пасажирів та вантажів. Для підтримання автотранспорту у робочому стані постійно виконувалися: технічне обстеження та ремонт автотранспортної техніки, закупівля паливно-мастильних матеріалів. На зазначені цілі витрачено близько 1,4 млн грн., у тому числі на паливно-мастильні матеріали – 1,1 млн грн.

Ремонтно-будівельною службою університету у 2015 році виконано робіт майже на 3,7 млн грн., що дало змогу відремонтувати 162 приміщення.

Зокрема, в Головному навчальному корпусі (майдан Свободи, 4) відремонтовано 83 приміщення на факультетах: біологічному; геології, географії, рекреації і туризму; історичному; математики і інформатики; радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем; іноземних мов; фізичному; філологічному; хімічному; фізико-технічному, а також приміщення приймальної комісії, навчального відділу, вченого секретаря, проректора з наукової роботи, Інституту заочного (дистанційного) навчання та післядипломної освіти, Студентської ради, Науково-дослідного інституту хімії, редакції газети «Харківський університет», актової зали, архіву університету.

У Північному навчальному корпусі (майдан Свободи, 6) відремонтовано 57 приміщень на факультетах: медичному, психологічному, соціологічному, фізико-енергетичному, комп'ютерних наук, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, а також приміщення Українсько-франкофонного академічного центру, Українсько-італійського центру, культурного центру, сходові клітини корпусів 1, 2.

Ремонтно-будівельна служба брала активну участь у капітальному ремонті Музею археології, картинних галерей, монтажу меморіальних дошок.

Крім того, відремонтовано ще 22 приміщення: студентських гуртожитків № 9, № 2, № 4, спортивно-оздоровчого табору «Фігурівка», фізико-технічного факультету (вул. Курчатова, 31), навчального корпусу економічного факультету (вул. Мироносицька, 1).

**XIV. РЕЙТИНГИ КАФЕДР ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ
У 2014/2015 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ**

<i>Рейтинги кафедр природничо-математичного профілю</i>						
№ з/п	Кафедра	Кількість штатних одиниць			Кількість балів	Рейтинговий показник
		Науково-педагогічні працівники	Наукові працівники	Усього		
1	Фізика низьких температур	5,5	2	7,5	127	16,9
2	Неорганічної хімії	7,2	2,8	10	155	15,5
3	Фізика надвисоких частот	4,4	1,25	5,65	77,75	13,8
4	Астрономії та космічної інформатики	6,25		6,25	83,75	13,4
5	Теоретичної радіофізики	6	9,85	15,85	207,85	13,1
6	Матеріалів реакторобудування та фізичних технологій	9,6	12,45	22,05	284,7	12,9
7	Квантової радіофізики	6,6	1,25	7,85	100,45	12,8
8	Космічної радіофізики	4,5	12,15	16,65	206,35	12,4
9	Фізика твердого тіла	4,25		4,25	51	12,0
10	Теоретичної фізики імені академіка І.М. Ліфшиця	6,65	0,9	7,55	90,35	12,0
11	Безпеки інформаційних систем і технологій	10,5		10,5	124	11,8
12	Теоретичної ядерної фізики та вищої математики імені О.І. Ахієзера	8,5		8,5	98,25	11,6
13	Соціально-економічної географії та регіонаознавства	11,5		11,5	131,5	11,4
14	Прикладної електродинаміки	4,55	3,55	8,1	86,35	10,7
15	Органічної хімії	7,05	1	8,05	80,8	10,0
16	Хімічного матеріалознавства	7,25	3,1	10,35	93,65	9,0
17	Екологічної безпеки та екологічної освіти	7	0,25	7,25	63,55	8,8
18	Ядерної та медичної фізики	7,75	27,75	35,5	306,7	8,6
19	Фізика нетрадиційних енерготехнологій та екології	4,9		4,9	39,75	8,1
20	Прикладної хімії	6,9	0,45	7,35	59,25	8,1
21	Фізичної географії та картографії	9,2	1,5	10,7	80	7,5
22	Прикладної фізики та фізики плазми	10,25	19,3	29,55	216,35	7,3
23	Теоретичної та прикладної інформатики	9,8	1,7	11,5	80	7,0
24	Фізичної хімії	8	3,2	11,2	73,45	6,6
25	Загальної фізики	6,9		6,9	44,55	6,5
26	Теплофізики та молекулярної фізики	5,25		5,25	32	6,1
27	Фізика кристалів	4,35		4,35	25,5	5,9
28	Моніторингу довкілля та природокористування	5,5	0,5	6	35	5,8
29	Теоретичної та прикладної системотехніки	6,5		6,5	37,25	5,7
30	Мінералогії, петрографії та корисних копалин	7,75		7,75	44	5,7
31	Фізичної і біомедичної електроніки та комплексних інформаційних технологій	7,8	10	17,8	98,05	5,5
32	Зоології та екології тварин	8,65	1,5	10,15	53,2	5,2
33	Ботаніки та екології рослин	6,5		6,5	34	5,2
34	Генетики та цитології	10,25		10,25	52,75	5,1
35	Фізіології і біохімії рослин та мікробіології	6		6	30	5,0
36	Фізичної оптики	3,75	2	5,75	26,5	4,6
37	Екології та неоекології	8	0,8	8,8	39,05	4,4
38	Інформаційних технологій у фізико-енергетичних системах	6,75		6,75	29,75	4,4
39	Гідрогеології	7,5		7,5	33	4,4
40	Експериментальної фізики	13	5,45	18,45	79,5	4,3
41	Фізіології людини та тварин	14,25		14,25	60,5	4,2
42	Мікології та фітоімунології	4,5	0,25	4,75	19,5	4,1
43	Біохімії	18,4		18,4	74,6	4,1

№ з/п	Кафедра	Кількість штатних одиниць			Кількість балів	Рейтинговий показник
44	Вищої математики	7,5		7,5	30	4,0
45	Акушерства та гінекології	10		10	39,75	4,0
46	Моделювання систем і технологій	7,75		7,75	28,25	3,6
47	Молекулярної і медичної біофізики	7,25	4	11,25	40,5	3,6
48	Хірургічних хвороб	15,25		15,25	53	3,5
49	Загальної практики - сімейної медицини	11,25		11,25	39	3,5
50	Вищої математики і інформатики	9,75		9,75	33,25	3,4
51	Хімічної метрології	6,8		6,8	22,95	3,4
52	Охорони праці та безпеки життєдіяльності	6		6	19,25	3,2
53	Геології	7,6		7,6	23,25	3,1
54	Психіатрії, наркології, неврології та медичної психології	23		23	70,25	3,1
55	Електроніки і управляючих систем	5,5		5,5	14,5	2,6
56	Штучного інтелекту та програмного забезпечення	10,75		10,75	27,75	2,6
57	Педіатрії	24		24	61,5	2,6
58	Гігієни та соціальної медицини	15,5		15,5	32,75	2,1
59	Внутрішньої медицини	30,25		30,25	53	1,8
60	Загальної та клінічної імунології та алергології	22,75		22,75	37	1,6
61	Анатомії людини	7,5		7,5	10	1,3
62	Загальної та клінічної патології	24		24	29,5	1,2
63	Хірургічних хвороб, оперативної хірургії та топографічної анатомії	39,25		39,25	43,5	1,1

Рейтинги кафедр гуманітарного та соціально-економічного профілю						
№ з/п	Кафедра	Кількість штатних одиниць			Кількість балів	Рейтинговий показник
		Науково-педагогічні працівники	Наукові працівники	Усього		
1	Історіографії, джерелознавства та археології	7,75	0,75	8,5	124	14,6
2	Історії стародавнього світу та середніх віків	6,5		6,5	77,25	11,9
3	Історії України	7		7	75	10,7
4	Історії Росії	4,25		4,25	45	10,6
5	Психологічного консультування і психотерапії	5,7	1	6,7	55,85	8,3
6	Правосуддя	5		5	41	8,2
7	Соціології	11,3		11,3	86,6	7,7
8	Міжнародних економічних відносин	26		26	192,5	7,4
9	Державно-правових дисциплін	21,1		21,1	151,2	7,2
10	Прикладної соціології та соціальних комунікацій	12,95	5,25	18,2	130	7,1
11	Англійської філології	24,25		24,25	172,5	7,1
12	Теорії та практики перекладу англійської мови	14		14	98,75	7,1
13	Методики та практики викладання іноземної мови	25		25	174,5	7,0
14	Нової та новітньої історії	7		7	48	6,9
15	Теорії культури і філософії науки	17,8		17,8	122	6,9
16	Ділової іноземної мови та перекладу	23		23	156,5	6,8
17	Економічної теорії та економічних методів управління	20,25		20,25	136	6,7
18	Політичної соціології	7,4		7,4	48,5	6,6
19	Журналістики	13,3		13,3	86,3	6,5
20	Кримінально-правових дисциплін	8		8	51,75	6,5
21	Туристичного бізнесу	19,25		19,25	124,5	6,5
22	Економічної теорії	14,5		14,5	93	6,4
23	Теоретичної і практичної філософії	21,75		21,75	133,25	6,1
24	Прикладної психології	11,5		11,5	69,6	6,1
25	Політології	13,45		13,45	80,25	6,0
26	Валеології	11		11	64,75	5,9
27	Економіки та менеджменту	15,75		15,75	92,5	5,9
28	Історії української літератури	10,75		10,75	62	5,8
29	Українознавства	15,85		15,85	90,7	5,7
30	Конституційного, муніципального і міжнародного права	6,5		6,5	36,5	5,6
31	Загальної психології	8,6		8,6	47,7	5,5
32	Німецької філології та перекладу	20		20	110,5	5,5
33	Економічної кібернетики та прикладної економіки	14,1		14,1	72,25	5,1
34	Історії російської літератури	8,5		8,5	43,5	5,1
35	Російської мови	9,25		9,25	46,45	5,0
36	Міжнародного права	10,75		10,75	53,5	5,0
37	Соціології управління та соціальної роботи	8		8	38	4,8
38	Цивільно-правових дисциплін	17,5		17,5	81,5	4,7
39	Німецької та французької мов	16,25		16,25	72,5	4,5
40	Фінансів та кредиту	20,75		20,75	82	4,0
41	Української мови	17,25		17,25	67,75	3,9
42	Педагогіки	9,5		9,5	35	3,7
43	Методів соціологічних досліджень	6,75		6,75	23,5	3,5
44	Медіа-комунікацій	6		6	19,7	3,3
45	Маркетингу та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	18		18	58	3,2
46	Історії зарубіжної літератури і класичної філології	15,5		15,5	48	3,1
47	Математичних методів в економіці	15,7		15,7	44,5	2,8
48	Міжнародної економіки та світового господарства	25,5		25,5	70,5	2,8
49	Англійської мови	37,8		37,8	76,3	2,0
50	Статистики, обліку та аудиту	18,25		18,25	34,5	1,9
51	Романської філології та перекладу	22,5		22,5	41,25	1,8
52	Загального та прикладного мовознавства	10,5		10,5	18	1,7